

Unusta Windows XP
ja mine Ubuntule üle!

HTC Desire on isegi
kiirem kui iPhone

Miks oli meie laual
sel kuul kolm kuvarit?

Tark lugu: kuidas
pildistada toitu

Nr 62, juuni 2010 ■ Hind 42.90 kr; 2.74 €

[digi]

Mobiilinterneti
pakkujad testis:
EMT, Tele2,
Elisa ja Kõu

Suures testis 20 fotokaamerat

! Kui palju raha
tuleks kaamera
peale kulutada?

! Milliseid tootjaid
tasub üldse vältida?

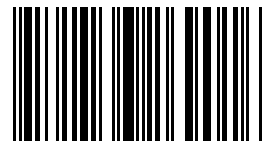
! Miks on ühed
teistest paremad?

! Uus kõva tegija!

ISSN: 9771736269016

Kuidas puhastada fototehnikat?

Väü!

Võida vinge fotokas!

Telli uuenenud [digi] nüüd ja võida vinge PENTAXi peegelkaamera **väärtusega 10 000 krooni**. Loosis tervelt viis kaamerat.

Kampaanias osalevad kõik, kellel on 1. juuli 2010 seisuga kehtiv periooditellimus või otsekorraldusleping. Auhinnad loositakse välja 5. juulil. Tutvu kampaania tingimustega internetis www.telli.ee.

[digi] tellimiseks on kolm võimalust:

- Mine kodulehele www.telli.ee
- Saada e-kiri levi@presshouse.ee
- Helista 660 9797

Kaamerad ja objektivid firmalt

PENTAX

paneab välja

Komplekti kuulub:

- Pentax K-x kere (must)
- smc PENTAX DA L 18-55mm F3,5-5,6 AL (must)
- smc PENTAX DA L 50-200mm F4-5,6 ED (must)

[digi]

Kõik moodsast tehnikast!

[digi] on ajakiri arvutitest, fotoaparaatidest ja muust moodsast tehnikast.

TOIMETAJA VEERG

Mobiilse neti aeg pole käes

Henrik Roonemaa

peatoimetaja

Hoolimata sellest, mida mobiilioperaatorid oma reklaamides ka ei väidaks, ei ole mobiilse interneti aeg veel käes. Sügiseks-talveks võib-olla juba on, praegu veel ei ole.

Meie test näitas, et seal, kus 3G-leviala on, toimib ka mobiilne internet üsna ilusti. Allalaadimiskiirused on mitu megabitti, ühendus on stabiilne. Aga probleem on selles, et 3G levi hetkel veel väga paljudes kohtades ikkagi ei ole ning 2G-võrk (EDGE) ei ole andmesideks kasutatav. Aeglane ja ebastabiilne.

Mobiilioperaatoritel on aga uus relv: 900 MHz peal toimiv 3G, mis levib oluliselt paremini kui 2,1 GHz peal toimiv 3G, mida seni kasutati. Sellega kaetakse praegu terveid maakondi ning mõne kuu pärast saame uuesti testida, kui laiad ja tugevad uued 3G-levialad on. Praegu on aga nii, et kui linnast välja sõidate või suurelt teelt kõrvale pöö-

Üks probleem on veel: ping. Parimad tulemused ka 3G-võrgus olid 70 ms ümber, mis on kehv tulemus

rad, kaob ka 3G nagu võluväl.

Ah jaa, üks probleem on veel: ping. Parimad tulemused ka 3G-võrgus olid 70 ms ümber, samal ajal kui Elioni püsiühenduse peal saime 3 ms. Vahe on väga suur ja siin ilmselt on *online*-mänguritel omad seisukohad.

Seega: 3G-internet on paljulubav, aga neid tibusid loeme me sügisel uuesti. Sel suvel on ta ilmselt juba paljudes kohtades hea kiire, aga kas ja kunas ta traadiga ühendusi asendama hakkab, on hetkel veel päris kahtlane.

44
Kuidas leida õige tee? [digi] aitab sind kuue navigatsiooniseadme ja kahe mobiiltelefoniga.

ISTOCKPHOTO

VÄRSKE KRAAM

7 ■ Uudised
Samsung NB30 Pro netbook

16 ■ Top
Mida me teame uuest iPhone'ist?

18 ■ Tulevik / Minevik
1984 oli arvutiasjanduses väga oluline aasta, aga miks, loe "Mineviku" rubriigist

20 ■ Naistekas
Sel kuul teeme ise jääd

22 ■ Arvamus
Ära plärise, kärbes!

25 ■ Persoon
Tudeng! Tee mulle robot!

26 ■ Veiko Tamme imeline maailm
Graafiline ühiselamu

JÄRELE PROOVITUD

28 ■ Ubuntu 10.04 Lucid Lynx
Ubuntus Maximus

30 ■ HTC Desire
Noor ja vihane

32 ■ Samsung Monte (S5620)
Väga sotsiaalne telefon

33 ■ Sony Ericsson Elm
Sony Ericsson elab loodusega ühes rütmis

34 ■ TrackIR 5 + TrackClip Pro ja TripleHead2Go Digital Edition
Mängime täna teistmoodi

36 ■ ViewSonic VA1913w
Ajame odavamalt läbi

37 ■ Sony Bloggie MHS-PM5
Odav Sony?! Kas on selline asi võimalik?

Settlerid tegutsevad juba seitsmendat korda

VÕRDLUSTESTID

38 ■ 20 taskumöötu kaamerat

Millist digikaamerat suveks osta?

52 ■ Kas mobiilneti aeg on käes?

Ise küsime, ise vastame

KUIDAS ...

56 ■ teha versioonihaldust oma failidele

Et ei oleks puder ja kapsad

57 ■ ekraanitõmmist paari sekundiga jagada

Kliki ja tulista

58 ■ plakatit printida?

Meil kontoris juba üks on!

59 ■ valida WiFi kanalit?

Sest su naaber ei ole hea inimene

60 ■ fototehnikat hooldada?

Tolm on suur vaenlane

62 ■ toidust ilusaid pilte teha?

Pideva söömise asemel parem pildista

64 ■ Nokia ja Maci sülearvutiga mobiilset internetti kasutada

Maci-mehed tahavad ka ju internetti

SELLEST DIGIST TAHAKSIN

Toimetaja Henriku valik

Mis?

uut HTC Androidi-telefoni

Miks?

Sest mu vana iPhone 3GS tundub olevat juba veidi ajast maha jäänud.

Mis leheküljel pikemalt kirjutatakse?

Lk 17 ja 30

PLAY

66 ■ The Settlers 7: Paths to a Kingdom

Kuningriigi rajamise kool

69 ■ Metro 2033

Metroo pärast tuumasõda

70 ■ Fallen Earth

Kopp ees orkidest ja haldjatest?

72 ■ Command & Conquer 4: Tiberian Twilight

Kurb ja hale läbikukkumine

74 ■ Wallace & Gromit's Grand Adventures

Leiutajad alati sekeldustes

75 ■ Prison Break: The Conspiracy

Halvem kui seriaali halb lõpp

76 ■ Lost Planet 2

Kadunud planeedi taandareng

77 ■ Retro

1991: Parimad mängud

78 ■ Iron Man 2

Raudmehe ASAP-mäng

79 ■ Argipäevamängud

Super Mario hullus!

VEEL

81 ■ Ostujuht

Henriku jaoks on Dell uus IBM (ja ma pole ainus)

82 ■ Pikk test

Ta on ju endiselt hea

VÕITJAD

Eelmisel kuul lugesime õigeks päris mitu mängu, kus ühel või teisel viisil ajaga manipuleerida saab, näiteks "Ratchet & Clank: A Crack in Time", "DiRT 2" ja "Bayonetta".

Mänguriklaviatuuri Logitech G110 võitis:

■ Johannes Kadak

Mängude plakatid:

- Martin Tökke
- Norman Niklus
- Peep Uudeküll
- Henri Vajak
- Kristo Savi
- Stiivo Siider
- Rain Aria
- Karl Klein

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

Tellijale ajakiri 15% soodsam

Tellimine

- telefonil 660 9797
- e-posti aadressil: levi@presshouse.ee
- veebis aadressil www.telli.ee

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

[digi]

Address: Liimi 1, 10621 Tallinn tel 661 6186 faks 661 6185
e-post digi@presshouse.ee

Toimetused

Peatoimetaja Henrik Roonemaa (henrik.roonemaa@presshouse.ee)
Toimetajad Sven Vahar (sven.vahar@presshouse.ee), Martin Mets (martin.mets@presshouse.ee)
Kujundaja Holger Vaga (holger@presshouse.ee)
Keeletoimetaja Piret Reidla (piret.reidla@presshouse.ee)

Reklaam

Raimo Kõrts (raimo.korts@presshouse.ee, tel 661 6186)

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja Presshouse OÜ Trükk Unipress

© Presshouse OÜ Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitsitud.

Pentaxite kodu on Photopointis!

Vali seitsme värvi vahel:

Pentax K-x tunnustati mainekal TIPA auhindade jagamisel 2010. aasta parimaks algtaseme digitaalseks peegelkaameraks!

K-x

12,4 megapiksliit, CMOS sensor, sensori stabilisaator ja tolmueemaldus, 11-punktiline AF, HDTV videosalvestus, 4,7 kaadrit/sekundis sarivõte, HDR võte, 2,7" tolline LCD monitor, kompaktno korpus.

Pentax K-x kere hind:

7999.-

Pentax objektiviide ja fototehnika rent!

Ainult Pentaxi fototehnika puhul on Eestis olemas ka rentimise võimalus! Laenata saab laia valikut objektive, uuemaid digitaalseid peegelkaameraid, välklampe ning muud vajalikku fotovarustust!
Rendipunktid asuvad Photopointi kauplustes: Tallinnas, Pärnu mnt. 139/2 ja Tartu Kaubamaja esinduses. Uuri rendivõimalusest lähemalt ka www.photopoint.ee/rent

Pentax K-7 kere hind:

K-7 16499.-

Ilmastikukindel kere, 14,6 megapiksliit CMOS SP vääristusega sensor, 1280 x 720 px, 30 fps HD videorežiim, värinastabilisaator ja tolmueemaldus, ISO 100-6400 sensori tundlikkus, 3,0", 921 000px LCD-ekraan, 5,2 kaadrit sekundis sarivõte, 100% pildiotsija kaadri katvus.

Optio H90

1999.-

12,1 megapiksliit, 5x optiline suum [35 mm ekvivalendina 28-140 mm], 32 MB sisemälu, 2,7" LCD ekraan, näo- ja naeratus tuvastus, HD video, kiire sarivõte, liitumaku.

4499.-

Osta Optio W90 ja võida vinge maastikuratas!

Vee- ja pürutuskindla Optio W90 ostjate vahel loosime välja Scott Aspect 45 maastikuratta Hawaii Expressilt. Lisaks läheb loosi-misele ultratugev Sonim mobiiltelefon Land Rover, veekindel Pentax Marine binokkel, Suunto T-1 pulsikell ning 3 ajakirja Paat ja 3 ajakirja Kalastaja aastatellimust! Tutvu kampaania reeglitega ja registreeri oma ost: www.pentax.ee

12,1 megapiksliit, 5x optiline suum, 2,7" LCD ekraan, HD video. Veekindel kuni 6m, pürutuskindel kuni 1.2m, külmakindel kuni -10°C.

Optio I-10

2999.-

12,1 megapiksliit, 5x optiline suum [35 mm ekvivalendina 28-140 mm], pildistabilisaator, 2,7" LCD ekraan, retrohõnguline disain, näo- ja naeratus tuvastus, HD video, liitumaku.

Optio E90

1299.-

10,1 megapiksliit, 3x optiline suum [35 mm ekvivalendina 32-96mm], elektrooniline pildistabilisaator, 2,7" LCD ekraan, liitumaku. Kaal 170 g.

X90

4999.-

12,7 megapiksliit, 26x optiline suum [35 mm ekvivalendina 26-676mm], pildistabilisaator, kiire sarivõte 11 kaadrit sekundis, 2,7" LCD ekraan, HD video, liitumaku.

Uuri lisa Photopointi veebipoest: www.photopoint.ee

Küsi müüjatelt ka alati soodsaid 0% sissemaksega järelmaksutingimusi!

PHOTOPOINT
ÜLEMISTE KESKUS

Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
E-P 10-21 Tel: 603 4726

PHOTOPOINT
ROCCA AL MARE

Tallinn, Paldiski mnt 102
E-P 10-21 Tel: 6659277

PHOTOPOINT
PÄRNU MNT

Tallinn, Pärnu mnt 139
E-R 10-20, L 10-18 Tel: 655 0651

PHOTOPOINT
LÖUNAKESKUS

Tartu, Ringtee 75
E-P 10-21 Tel: 731 5626

PHOTOPOINT
TARTU KAUBAMAJA

Tartu, Riia 1
E-L 9-21, P 10-19 Tel: 731 4828

PHOTOPOINT
EEDEN

Tartu, Kalda tee 1c
E-P 9-21 Tel: 742 7868

PHOTOPOINT
PÕHJAKESKUS

Rakvere, Tõremäe
E-P 10-20 Tel: 326 0633

PHOTOPOINT
ASTRI

Narva, Tallinna mnt 41
E-L 10-20, P 10-18 Tel: 356 7550

UUS JA VANAD

Samsung NB30 Pro netbook

Üheks põnevaks mudeliks muidu üldiselt üksluisel *netbook*'ide turul on maikuus välja kuulutatud Samsungi vastupidav *netbook* NB30 Pro. NB30 Pro on vanema mudeliga ühtmoodi kummikattega korpus, mis peaks purunemata taluma kergeid kukkumisi, klaviatuur, mis kohe vett sisse ei võta ja võimaldab selle ära valada, ning kukkumisanduriga kõvaketas, mis kukkumise korral lugemispead kõvaketta pinnalt ära nihutab. Ka Pro mudeli seest leiab Atom N450 protsessori, 2 GB mälu ja Windows 7 Pro.

Dell Latitude 2100

Delli vastupidav, samamoodi tugeva kummikattega *netbook* Latitude 2100 on müügis olnud juba aasta ning ei saa tehniliselt parameetritelt uuele Samsungile enam vastu.

Arvestades seda, et nende väikeste arvutite puhul on jõudlus tihti niigi piiri peal, annab Samsungi kiirem protsessor ja kaks korda rohkem operatiivmälu eelise.

HP Mini 5102

HP-lgi on praeguses mudelivalikus pakkuda keskmisest tugevam *netbook*, nimelt Mini 5102. See on nii veebipoodide kui mõningate päriskaupluste hinnakirjades tellitavana olemas.

Mini 5102 on sisult üsna tavaline *netbook*, keskmisest eristab seda vaid Atom N450 protsessor. Umbes 8500 krooni eest saad selle kas või kohe enda osta.

Lenovo IdeaPad S10-3

Lenovo IdeaPadid ei ole küll kõige ilusamad *netbook*'id ja Samsungi NB30 Prole ja HP ning Delli spetsiaalselt vastupidavaks loodud *netbook*'idele IdeaPad tõelist konkurentsi ei paku, kuid paljud IT-inimesed on endale isiklikuks *netbook*'iks valinud just Lenovo IdeaPadi. Ju neil on selleks hea põhjus. Väga karmilt selle arvutiga siiski ümber ei käiks.

VÄRSKED KÜSIMUSED

3 küsimust iPadi ja Flashi kohta

Milles üldse probleem? Miks käib kaklus?

Kogu lärm käib selle ümber, et Apple kuulutas Adobe'i populaarse multimeediaplatformi Flash mobiilseadmete jaoks mittesobivaks ning teatas, et ei luba seda iPadi ja iPhone'i peale. Apple'i väitel ei ole Flash töökindel, on aeglane ning üldse on ajast ja arust.

Kedas see tüli puudutab?

Eelkõige kõiki Apple'i mobiilseadmete - iPhone, iPod Touch ja iPad - omanikke, kes tahaksid külastada veebilehti, mis kasutavad sisu kuvamiseks Flashi. Konkureeriva platformi Android versioonil 2.2 on Flashi tugi olemas.

Mis siis nüüd selle asjaga edasi saab?

Apple loodab, et arendajad panustavad HTML5 multimeediavõimalustele, Adobe on lubanud Flashi mobiilseadmete jaoks optimeerida, ja kõik Apple'i konkurendid, kes nutitelefone ja Androidiga tahvelseadmeid toodavad, näevad siin oma võimalust võita Apple'is pettunud kasutajad oma leeri.

LÜHIDALT

Aina paremad tahvlid

Tahvelarvutid muutuvad üha mugavamaks ja paremaks, hea näide sellest on Aceri uus muudetav tahvelarvuti Aspire Timeline 1825PT. 11,6tollist puutetundlikku ekraani (resolutsiooniga 1366 x 768) saab igatpidi pöörata.

Klaviatuuri alt leiab Intel Core 2 Duo SU7300 protsessori, 4 GB mälu, 320 GB kõvaketta ja kõik muud vajalikud lisaseadmed, mida ühest sellise klassiga arvutist leida sooviks. Operatsioonisüsteemiks on Windows 7 Home Premium x64. Hind peaks jääma 12 000 krooni kanti.

Kiire ja odav kõvaketas

Seagate on ühendanud kaks tehnoloogiat – HDD- ja SSD-kettad –, et võtta kummastki parim, ja loonud hübriidkõvaketta Momentus XT. See tähendab lihtsalt öeldes seda, et kõvaketas on kiire, aga ei ole samas nii kallis kui SSD-kettad.

Kõvakettal on kaasas 4 GB lisamälu, mis automaatselt loeb sinna sagedamini kasutatavad andmed, mis teeb kõvaketta kasutamise tunduvalt kiiremaks (kuigi mitte päris võrreldavaks SSD-ketastega). 2,5tolline kõvaketas on saadaval suurustes 250, 320 ja 500 GB.

HP-I valmis lõpuks kõik ühes koduarvuti

Iga vähegi viisakama arvutitootja mudelivalikus peaks peale kohustusliku miniarvuti olema üks kõik ühes arvuti. Nüüd parandab enda vea ka HP, tuues turule energia- ja ruumisäästliku kõik ühes arvuti All-in-One 200. Sest kõigil peab ju olema.

HP All-in-One 200 seeria koosneb ka puutetundlikest arvutitest, kuid need tõenäoliselt Eestis müüki ei jõua. Meile müügile jõudev komplekt koosneb 21,5tollisest (1920 x 1080) 30 kraadi ulatuses reguleeritavast kuvarist, mida on võimalik ka näiteks seinale kinnitada, ja juhtmevabast klaviatuurist ning hiirrest. Kõige lahjemal versioonil on kuvari sisse peidetud

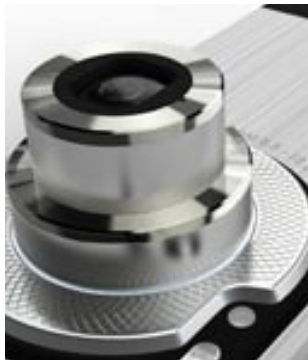
Pentium E5400 2,7 GHz protsessor, 4 GB mälu ja Intel GMA X4500HD graafika. Loomulikult on olemas ka mikrofon, kõlarid, veebikaamera ja WiFi, soovi korral saab lisada ka TV-tuuneri. HP All-in-One200 hinnad algavad 11 000 kroonist ning arvutid on Eestis saadaval alates juuni lõpust.

HP All-in-One200 hinnad algavad 11 000 kroonist ning arvutid on Eestis saadaval alates juuni lõpust.

Telefonisse 14 megapiksli

Telefonikaamerate megapiksli arv ei pruugi automaatselt tagada head pildikvaliteeti, kuid Altek Leo uus 14megapiksline kaamera telefon näeb äge välja. Tasub veel ainult lisada, et see peaks olema suurim arv piksleid, mida ühest telefonist leida võib.

Muud näitajad on telefonil üsna tavapärased: kolmekordne optiline suum, LED- ja ksenoonvähk, 720p HD-videosalvestus, puutetundlik ekraan ja WiFi.

Vahetame objektive ... videokaameratel

Sony lubab sügisel turule tuua vahetatavate objektiviidega HD-videokaamerad, milles kasutatakse sama tehnoloogiat, mis hiljuti välja kuulutatud vahetatavate objektiviidega digikaameratel NEX-3 ja NEX-5. Pole teada, kui palju need tavakasutajate kaamerad maksma hakkavad ja millised saavad olema nende täpsemad parameetrid peale uue Exmor APS HD CMOS-sensori.

Viinaköht

Ära lase öllel ilusat asja ära rikkuda!

Ilusat asja vaata www.saaremaavodka.ee

Saaremaa
VODKA

Kolm uut väikest Androidi

Maikus tuli turule kolm uut ja väikest Androidiga telefoni, mis on senistest palju odavamad ning ka selle võrra nõrgema konfiguratsiooniga.

Telefon	HTC Wildfire	LG Optimus	Sony Ericsson XPERIA X10 Mini
Hind	umbes 4300 krooni ★★★★★	umbes 4500 krooni ★★★★★	4000-4500 krooni ★★★★★
Ekraan	3,2", 240 x 320 ★★★★★	3", 320 x 480 ★★★★★	2,5", 240 x 320 ★★★★★
Mälu	384 MB, MicroSD kuni 32 GB ★★★★★	4 GB või 2 GB, MicroSD kuni 32 GB ★★★★★	kuni 128 MB, MicroSD kuni 16 GB, kaasas 2GB MicroSD ★★★★★
Protsessor	528 MHz ★★★★★	600 MHz ★★★★★	600 Mhz ★★★★★
Kaamera	5 megapiksli ★★★★★	3 megapiksli ★★★★★	5 megapiksli ★★★★★
Androidi versioon	Android 2.1 ★★★★★	Android 1.6 ★★★★★	Android 1.6. ★★★★★
Välimus	Ilus ja mugav ★★★★★	Stiilne, aga pole kindel, kui mugav seda käes hoida on ★★★★★	Nunnu, väljalibistatava klaviatuuriga ★★★★★
Hinne kokku	★★★★★	★★★★★	★★★★★

NUMBRID KASTIS

8

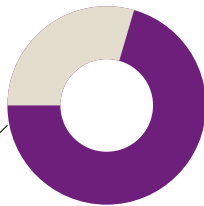
brauserit 10st on EFF.org andmetel veebis unikaalselt tuvastatavad

1

ja ainus unikaalne "sõrmejalg" moodustub su operatsioonisüsteemi, brauseri, selle lisade jne andmetest

2 000 000 000

korda vaadatakse YouTube'ist videoid iga päev

70% liiklusest tekitavad USA inimesed

24

tunni jagu videoklippe lisatakse sinna igas minutis

60

päevaga laaditakse YouTube'i rohkem videomaterjali kui 3 USA suurimat telejaama on 60 aasta jooksul teinud

15

minutit päevas veedab keskmine külastaja YouTube'is

40 000 000

EOS peegelkaamerat on praeguseks valmistanud Canon kõigi aastate jooksul

Veel Androide

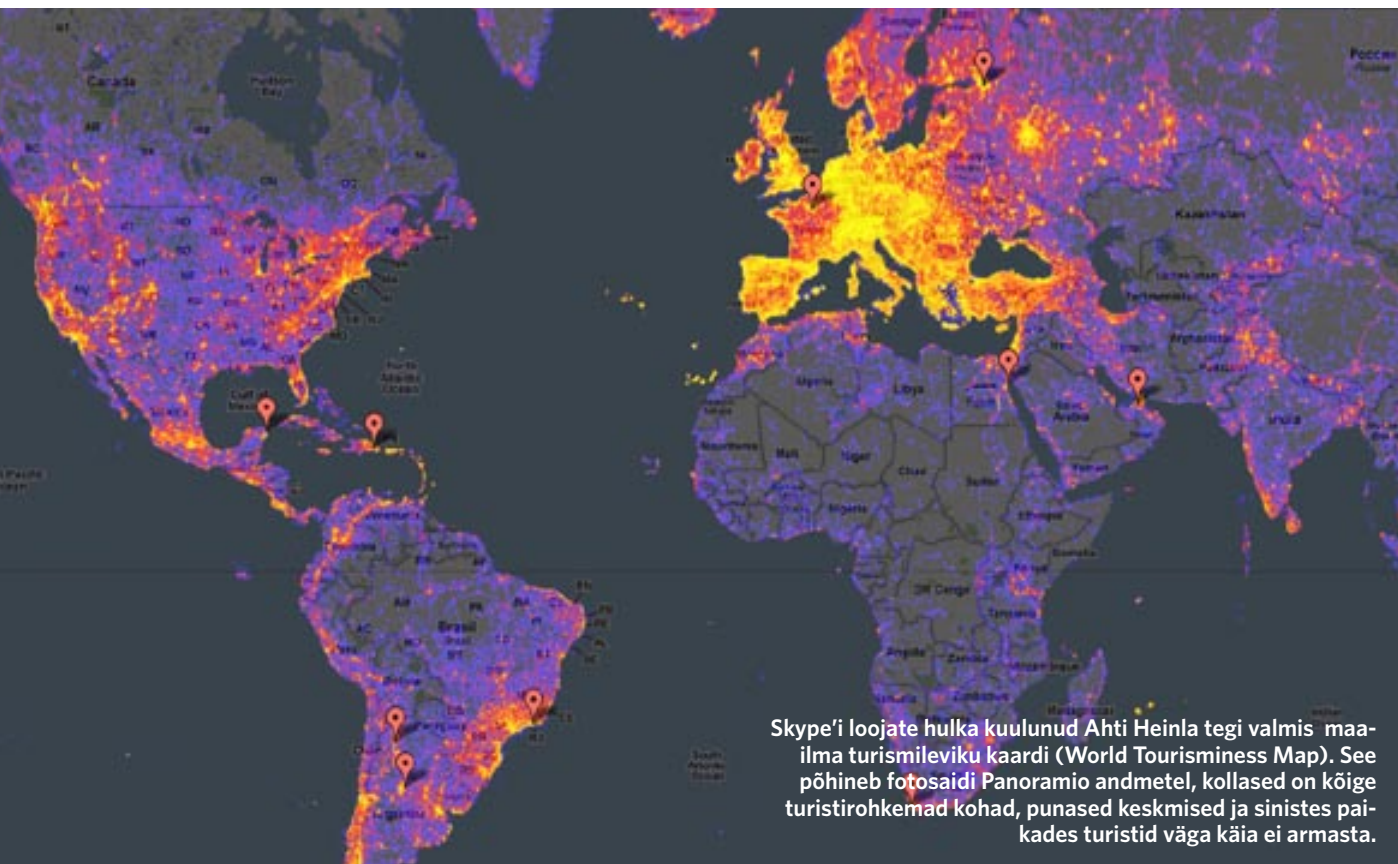
Ka Acer ei taha ülikiiresti kihutavast Androidi-rongist maha jääda ning on valmis saanud oma telefonimudeli Stream. Telefon on varustatud Android 2.1-ga ning seda veab 1 GHz Qualcomm Snapdragon protsessor. Olemas on HSDPA, Bluetooth, WiFi, USB, microSD-kaardi pesa ja HDMI. Ekraan on 3,7tolline ja telefoni viiemegapikslist kaamerat saab kasutada 720p video salvestamiseks.

Rohelised minimasinad

Kõik ühes arvutite kõrval on viimase aja popiks lahenduseks toota pisikesi ja odavaid kuvarita miniarvuteid ehk nettop'e. Ühe sellise, VOT125 on just valmis teinud ViewSonic. Kõigest 3,8 x 13 x 11,4 cm mõõtmetega miniarvuti peidab endas Intel Celeron SU743, Celeron SU2300 või Core 2 Duo SU7300 protsessorit koos 2 GB mälu ja 250 GB kõvakettaga. Hinnad algavad 5000 kroonist.

20 000 000

neist on olnud digitaalsed peegelkaamerad

45

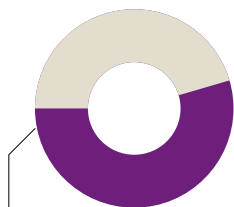
gigapikslit on maailma kõige suurema panoramaafoto suurus, mis tehti Dubaist

1200

suurt välireklaami pinda oleks vaja selle mahutamiseks

4250

fotosid koosneb

59,95 % on viimastel andmetel Internet Exploreri turuosa, kusjuures see on pidevalt viimasel ajal langenud

24,59

Firefoxil

6,73

Chrome'il

4,72

Safaril

60

GHz peal käib uus WiFi-standard

10

korda kiirem saab olema selle andmevahetuskiiirus, võrreldes praeguse WiFi-ga

Kindel veelgi kindlamaks

LaCie pöörutus- ja weekindlatest kõvaketastest oleme juba rääkinud, kuid nüüd on nad oma tooted teinud veelgi turvalisemaks. Nimelt on uus seeria LaCie Rugged Safe varustatud sõrmejäljelugejaga, mis saab õige sõrme abil 128bitise krüpteeringu. Kõvakettad mahutavad vastavalt 500 GB või 1 TB andmeid ja on ühendatavad nii USB kui ka FireWire abil, hinnad algavad 2000 kroonist.

Ferrari rool pihku

Thrustmaster on teinud rooli, millel on pedaalid ja rooliratas ühendatud. Ferrari Wireless GT Cockpit 430 Scuderia Editioni puhul ei pea enam PS3 ette lauda tõstma, et saaks kihutamismänge mängida. Rool, mida saab loomulikult ühendada ka arvuti taha, maksab umbes 3000 krooni ringis, kuid suure miinusena on sellelt puudu *force feedback*'i tugi, mis on täiesti arusaamatu otsus.

MÄNGU-UUDISED

EESTI TOP 10

Mai 2010

- 1 Assassin's Creed 2
- 2 Splinter Cell: Conviction
- 3 Just Cause 2
- 4 Battlefield: Bad Company 2
- 5 Heavy Rain
- 6 Final Fantasy XIII
- 7 God Of War III
- 8 Mass Effect 2
- 9 Grand Theft Auto IV: Episodes from Liberty City
- 10 Napoleon: Total War

Visuaalselt saab "Starcraft II" olema oma eelkäijast oluliselt veenvam ja värvikam.

Ootamisele tuli lõpp!

Lõpuks ometi, oodata sai küll aastaid, kuid "StarCraft II: Wings of Liberty" ehk maailma oodatuma RTSi triloogia esimehe osa ilmub 27. juulil! "Wings of Liberty" on "Starcraft II" põhimäng, sisaldades terranite (ehk

inimeste) pikka ja põhjalikku kampaaniat ning eriti oodatud mitmikmängu.

Viimase puhul oleme nüüd leppima ainult faktiga, et tegemist saab olema aegade parima ja tasakaalustatuima võrgus

mängitava reaalarajastateegiaga. Millal ilmuvad kaks lisapaketti – zergide "Heart of the Swarm" ja protosside "Legacy of the Void" –, pole teada. Nüüd on võimalik, et peagi kuulutatakse lõpuks välja ka "Diablo 3".

ÜHE LAUSEGA

"**FABLE III**" ei ole enam üksnes Xbox 360 eralõbu, vaid seda saavad jõulukuul mängida ka arvutiomanikud.

"**KILLZONE 3**" oli teada juba tükk aega, kuid nüüd kuulutati 3D-toe saav PS3 eksklusiivtulistamine ametlikult välja.

"**DEAD SPACE 2**" kohta väideti vahepeal, et seda õudusmärlit me arvutis ei näe, kuid nüüd lükati see väide ümber.

JÄRGMINE MÄNG "CALL OF DUTY" sarjas kannab alapealkirja "Black Ops" ja ilmub sügisel, 9. novembril.

SUUREJOONELINE TULISTAMISMÄNG "HALO: REACH", mida saab mängida ainult Xbox 360-ga, ilmub 14. septembril.

"**NBA 2K11**" kaanepoisiks saab korvpallilegend Michel Jordan.

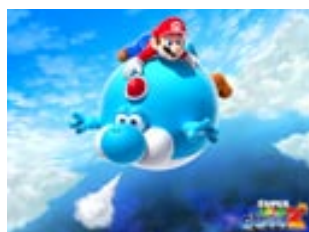
KALENDER

Neli põhjust, miks suvel mitte randa minna

1 Pure Football

Juuni on jalgpallikuu. Selle puhul on Ubisoft teinud ka jalgpallimängu, mis pakub päris mängijaid ja meeskondi ning mitut põnevat lahendust, näiteks kaamera kaasaliikumist ölal.

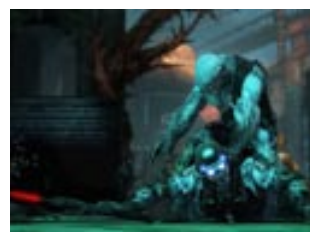
11 Super Mario Galaxy 2

Uus Super Mario mäng on kõikidele sarja fännidele rohkem kui kohustuslik. Esimestes arvustustes on see mäng saanud üksnes ülikõrged või maksimumhindeid.

17 Metal Gear Solid: Peace Walker

Järjekordne eepiline hiilimismäng, seekord eksklusiivselt üksnes PSP-le. Tegevus toimub külma sõja ajal enne "Metal Gear Solid: Portable Op'si".

29 Singularity

Legendaarse Raven Software'i ("Quake 4") FPS, mis lubab peale suure hulga kuulide mängida ka ajaga. Siiani on veel lahtine, kas mängust saab läbikukkumine või õnnestumine.

Kompaktne tehnika, mis muudab Teie elu ühe puudutusega lihtsamaks

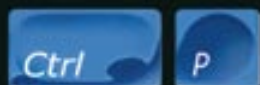
Samsung R530

Samsung R-seeria sülearvutid näevad paremad välja ning on kiiremad. R530 – see on täiuslik harmoonia stiilse disaini ja suurepärase töövõime vahel.

Samsung ML-1660

ML-1660 on eriti väike printer, millega on märkimisväärselt lihtne printida. Et oma arvutiekraanil olevaid materjale kiirelt ja lihtsalt välja trükkida, piisab vaid ühest puudutusest.

SAMSUNG

TURN ON TOMORROW

UUDISTE EDETABEL

Mida peidab endas Dell Streak?

1 Google TV saabub sel sügisel

Google kuulutas välja Google TV - tarkvaralahendus (OS), mis ühendab interneti ja TV. Selles on olemas veebilehised ja, millel on Flashi, Youtube'i, järjehoidjate ja kõige muu sellise tugi.

2 Android 2.2 väljas, arendajad rõõmsad

Android 2.2 pakub eesrindlike uuendusi. Interneti väljajagamine teistele seadmetele, kiiremini jooksev tarkvara, brauseris uus Javascript V8 mootor, masinkoodi tugi ARMv7 protsessoritele, Flash 10.1 jne.

3 Alasti tööde: Flash 10.1 teeb Android 2.2 tiguaglaseks

Apple'il on oma iva sees, kui püüab Adobe Flashi oma toodetest eemal hoida. Testid näitavad, et Android 2.2-s jooksev brauser on välkkiire niikaua, kui see ei sisalda Flashi.

4 Elisa toob turule piiramatu kõneajaga kuupaketi

Pakett sisaldab piiramatult kõneaja ja sõnumite saatmise võimalust igasse võrku 350 krooni eest kuus, teatas Elisa.

5 Adobe Reader on nüüd saadaval Androidi platvormil

Adobe pakub Androidi platvormil lisaks Flashile nüüd juba ka Adobe Readerit. Teetatud seadmed on praegu Nexus One, Droid ja Milestone.

Suur telefon või väike tahvel?

Esmalt sel suvel Suurbritannias O2 võrgus ja sügiseks USA ning mujal maailmas müügile tuleb Dell Streak on midagi mobiiltelefoni ja tahvelarvuti vahelpealset. 5-tolline ekraan on resolutsiooniga 800 x 480 pikslit, seade ise on umbes 10 x 15 cm suur ning kaalub 220 grammi.

Ühendub igale poole

Streaki sees on loomulikult WiFi, Bluetooth, aga ka kuni 7,2 Mbps allalaadimiskiirusega 3G-ühendus, nii et andmesideühenduse saamine ei tohiks kusagil probleemiks olla.

Korralik kaamera

5-megapiksline autofookusega dual-LED valguga kaamera. Pildid ja videod saab muidugi otse YouTube'i, Facebooki, Flickrisse või mujale üles laadida.

Kiire protsessor

Streak põhineb Qualcommi platvormil Snapdragon ning tema südameks on 1 GHz protsessor ARM. Midagi väga erilist siin ei ole, aga tasub tähele panna, et sama platvorm jooksub ka praeguse aja kõige paremaid ja kiiremaid nutitelefone.

Vana Android

Müügile jõudmise hetkel jookseb Streak suhteliselt vana Android 1.6 peal, kuid sügiseks lubatakse kõige uuema ja kiirema Android 2.2 tuge ning koos sellega ka Flash 10.1 tuge. Hetkel pakub ta ikkagi kõike seda, mida Androidilt oodata: kiiret brauserit, Google Mapsi koos navigeerimisjuhustega, Twitterit, Facebooki, e-posti ja nii edasi.

DIGI.EE KÕRGEIMALT HINNATUD
UUDISED PERIOODIL 22.05-29.05

Parima leviga internet Eestis. Kasuta kõikjal!

Piiramatu mahuga EMT Koduinternet
kiirusega 21,6 Mb/s suve lõpuni

109

kr/kuu

Tavahind: 399.-

Samsung R530

Kiire protsessori ja mahuka
kõvakettaga sülearvuti inimesele,
kes kasutab arvutit nii internetis
surfamiseks kui töö tegemiseks.

- Intel Celeron T3100 1.8GHz
- 2 GB põhimälu
- 250GB kõvaketas
- 15.6" HD (1366x768)
- Windows 7 Home Premium
- Intel GMA 4500M/HD graafikaart

Hind EMT kliendile:

6990.-

Tavahind: 7490.-

Nüüd igale
sülearvuti
ostjale
tasuta
netipulk!

Väärtus: 1190.-

"Crysis 2-s" ei näe me enam lopsakat rohelist metsa ja sinist ülirealistlikku merd, vaid betoonist New Yorgi linnadzunglit.

Top 10 kõige oodatumat FPSi arvutimängurite jaoks

- 1 Crysis 2**
Loomulikult, mida veel oodata kui kõige parema ja kvaliteetsema FPSi teist täisväärtusliku osa. Uue ja uhkema nanoülilkonna saab selga tõmmata selle aasta jõulude puhul.
- 2 Doom 4**
Kõige legendaarsema FPSi uus osa, mis juba oma nime pärast tõmbab mängureid ligi nagu liimipaber kärkseid. Ilmub tõenäoliselt järgmisel aastal. Doom on mängurite kirgi kütnud juba aastast 1993 ja nüüd, 17 aastat hiljem on peale kasvanud juba täiesti uus põlvkond, kelle jaoks Doom on endiselt sama oluline märksõna kui nende isade jaoks.
- 3 Call of Duty: Black Ops**
"Call of Duty" seab seekord sõdurisaad Vietnami sõtta, pakub natuke uuendusi ja ilma kahtlusteta väga põhjalikult läbimõeldud, kuigi sirgjoonelist tulistamist.
- 4 Medal of Honor**
Sellele sarjale tehakse restart, mida näitab ka igasuguse alapealkirja puudumine, ja kogu seni hästi toimunud märlit proovitakse teha uuesti ning paremini.
- 5 Rage**
„Rage’ist“ on räägitud palju, kui id Tech 5 uuel mootril (sama, mida hakkab kasutama ka uus „Doom“) töötavast märulist, mis seob FPSi ja kihutamise, on veel näha saadud väga vähe.
- 6 Half-Life 2: Episode 3**
Varjusurmas olev mäng, mida sarja fännid meeleheitlikult ootavad, et saaks pooleliolevale loole lõpu anda. Millal ilmub, pole teada. Aga ilmuma see ükskord peab!
- 7 Singularity**
Sellest ajanihkeid pakkuvast FPSist saab väga hea mäng või täielik läbikukkumine, aga kindlasti mitte järjekordne keskpärase „Wolfenstein“.
- 8 Brink**
Eelkõige võrgu- ja tiimipõhine FPS, mis on kõvasti ideid ja tegevuskohti näpanud Kevin Costneri filmist „Veemailm“.
- 9 Sniper: Ghost Warrior**
City Interactive’i FPSid on olnud siiani keskpäraseid või suisa halvad. Vähemalt tehniliselt peaks see mäng olema igati tipp-topp.
- 10 Portal 2**
FPS, kus saab tulistada ainult ühest relvast. Ja tulistada ei saa kuule või rakette, vaid portaale, millega füüsikapõhiseid mõistatusi lahendada.

5 linnajagude veebisaiti

1. Uue Maailma Selts on Tallinna samanimelise asumi veebileht, mis on tegutsenud juba pikka aega ning mis on vaat et kõige tuntum ka väljaspool oma linnajao piire. Veebilehel on pidevalt värskete teave ja üleskutsed ühisüritustele.

uusmaailm.ee

2. Telliskivi Seltsi veebileht jagab teavet Tallinnas Telliskivi linnajao toimuva kohta. Veebileht on ametlikuma moega kui Uue Maailma veebileht, kuid kõik oluline info on üleval, sh liikluskorra muudatused ja ühised piknikud.

telliskiviselts.info

3. Kalamaja veebileht on alles nooruke, kuid hiljuti toimunud Kalamaja päevade kajastus jõudis kenasti veebi. Lehe tegijad otsivad aktiivseid kaasalööjaid, kõik aktiivsed Kalamaja elanikud võivad nendega ühendust võtta.

kalamaja.ee

4. Karlova Seltsi veebileht on infost pungil ja sealt leiab koeri, alates ajaloost ja planeeringutest kuni foorumi ja ürituste kalendrini välja. Iga tartlane peaks seda veebilehte teadma.

karlova.ee

5. Supilinna veeb on teistmoodi, nagu linnajagu isegi, kuid sealt leiab nii pajatusi Supilinna kohta kui ohtralt pilte. Veebist on alla laaditav ka Supilinna Tirina kõikide aastate failid.

supilinn.ee

10 oletust uue iPhone'i kohta

1. Ta tuleb juunis
7. juunil toimub San Franciscos Apple'i ülemaailmne Developers Conference, kuhu koguneb 5000 Apple'i arendajat. Apple on juba ka kinnitanud, et Steve Jobs astub seal üles, ja kui Steve Jobs üles astub, siis on suuri uudiseid oodata. Eelmisel aastal tutvustas Apple samal üritusel iPhone 3GS-i, nüüd on see aga ajale jalgu jäänud ja kindel on see, et turg ootab uut mudelit. Ja saab selle.

2. Me oleme seda näinud

Väga ebatüüpiliselt Apple'ile lekkis iPhone 4 (või mis iganes tema nimeks ka ei saa) avalikkuse ette. 19. aprillil avaldas viidablogi Gizmodo ühest Californias Redwood City baarist väidetavalt leitud uue iPhone'i fotod. Teine uus iPhone lekkis mai keskel välja ühes Vietnami netifoorumis ning oli peaaegu identne esimesega, kuid veidi rohkem valmis toote nägu.

3. Videokõned
Engadget nuhkis välja, et "American Beauty" režissöör Sam Mendes väntab uuele telefonile reklaamklippe ning vähemalt üks klipp näitab ka videokõnede võimalust. Lisaks on lekinud info, et uuel iPhone'il on tuvastatud kaks kaamerat, mis videokõnede juttu ainult kinnitavad.

4. Must ja valge
Avalikkuse ette lekinud kaks iPhone'i on olnud mustad, kuid vähemalt üks veebisait on postitanud ka foto kõrvuti laual lebavatest telefonidest, mis jällegi näevad välja täpselt samasugused nagu juba mainitud lekinud variandid, kuid millest üks on valge esipaneeliga.

5. Parem ekraan
Uuel iPhone'il on tõenäoliselt küll pisut väiksem ekraan kui 3GS-il, kuid väga tõenäoliselt varasemast palju kõrgema resolutsiooniga, Gizmodo pakub ühe variandina välja 960 x 640 pikslit.

6. Parem protsessor
Vietnami iPhone'i fotodel on näha protsessor, mille markeeringute järgi on võimalik välja lugeda, et tegemist on ilmselt Apple'i A4 protsessoriga, mis on ka iPadi sees. See aga tähendaks, et uus iPhone on oluliselt kiirem kui vana, sest A4 protsessor on täiesti teisest klassist.

7. Uued mõtted
iPhone 4G on kitsam, õhem ja pikem kui eelkäijad. Pildil jätab ta tõepoolest sihvaka mulje, kuid tegelikkuses on vahed vaid millimeeter-paar.

8. Uued nupud
See on väike asi, aga tundub siiski kindel olevat: olemas on ümmargused helitugevuse

Selline peaks uus iPhone välja nägema. 7. juunil saame juba täpselt teada, kas see on nii.

reguleerimise nupud.

9. Suur SIM on kadunud
Uus iPhone kasutab mikro-SIM-kaarte ning huvitaval kombel hakkas ka EMT mai teises pooles neid uut tüüpi SIM-kaarte klientidele väljastama. Samu kaarte kasutab ka iPad.

10. Miski pole kindel
Täiesti kindla peale teame ka seda, et ülalolevast jutust ei ole miski täiesti kindel. Jah, me arvame, et me oleme uut iPhone'i näinud, aga mine tea, ehk oligi tegemist vaid firmasestse prototüüpidega.

TOP 5

5 Facebooki-sõltlase tundemärki

1. Kommenteerib kõike
Ta kommenteerib kõikjal ja kõike, tahab pidevalt teiste eludega suhestuda, olgu need siis pulmad või matused.

2. Valetab Facebooki töövahendiks
Ta räägib, et hoiab seal suhteid ja jälgib trende. Tegelikult ta lihtsalt raiskab aega.

3. Saadab kirju läbi Facebooki
Ta ei saada sulle enam meile, vaid kirjutab sõnumeid Facebookis. Facebook on tema uus ja ainus meilboks.

4. Liitub kõigi gruppidega
Ta liitub firmade fännigruppidega ka siis, kui ta firmast varem

midagi kuulnud pole.

5. Arvab, et kõik tema tuttavad on seal
Ta on imestunud, kui sa ei tea midagi asjast, millest keegi nädal tagasi Facebookis rääkis. Ta räägib enesestmõistetavalt muu jutu sees asjadest, millest on ainult Facebookis juttu olnud, ja eeldab, et sa oled kursis.

LÜHIDALT

DNA annab ainest tulevikukiiptidele

Veel mõni aeg tagasi oleks ulme valdkonda arvatud mikrokiibid, mille moodustavad elusorganismide DNA ja muude molekulide poolt formeeritud struktuurid. Duke's Pratt School of Engineeringi teadlased viisid läbi katseid molekulaarstruktuuridega ning avastasid neis mitmeid omadusi, mis näiteks valguse abil esile kutsudes võimaldasid mõne hetkega luua miljardeid loogilisi, välise mõjuri (valgus) poolt juhitavaid struktuure.

Kehasoe tulevikuelekt

Inimkeha on tänapäeval üks kõige alakasutatuid energiaallikaid. Nii arvasid vähemalt National University of Singapore poolt juhitud teadlasterühma liikmed, kelle osalusel loodi seni teadaolevaist kõige efektiivsem termoelektrikogumise vahend - mõõtmetega 1 x 1 cm termoelektrood, mis pinna temperatuurierinevusi energiaks muundades toodab 16,7 volti ja 1,3 mikrovatti elektrit. Sellest piisab, et toita näiteks väiksemaid meditsiiniseadmeid.

ISTOCKPHOTO

Kunagi võib sääraseid lasertoitel mehitamata lennupaarate näha hõljumas üle kogu planeedi.

Ulme: lasertoide muudab robotid igiliikureiks

Termodünaamika seadusi murdva igiliikuri loomine on tehnoloogiamailma väljakutseks olnud juba aastaid. Ei möödu vist aastatki, kui teaduskirjandusest ei jõuaks uusi sõnumeid katsetest seda väljakutset reaalsuseks pöörata. Ent sellel kevadel avaldasid korduvalt NASA uurimisgrante võitnud USA ettevõtte LaserMotive insenerid, et

on loonud laserkiire abil laetava mehitamata robotlennumasina prototüübi, millise ainus põhjus pärast lendatusmist Maad külastada oleks tehniline rike mõnes süsteemis.

Nimelt võimaldab inseneride loodud laseri ja päikesepatarei kombinatsioon edastada suurte kauguste taha elektritoitel liikuvate robotseadmete toiteks va-

jalikku energiat ehk muuta need omamoodi igiliikureiks. Arvestades ainuüksi mehitamata õhusõidukite turumahu umbes kahekordset kasvu lähema kümne aasta jooksul, on USA ettevõtjad uude toitelahenduse turupotentsiaali suhtes enam kui optimistlikud. Sealne sõjatööstus on lahenduse vastu juba suurt huvi üles näidanud.

Silmjuhitavad sõidua autod

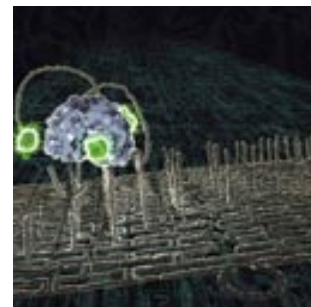
Saksamaa Freie Universitāti teadlased tutvustasid tarkvaralahendust EyeDriver, mis ühendab omavahel katseautole paigaldatud juhtimissüsteemi ja juhi kiivrisse ehitatud inimsilma liikumist fikseeriva lahenduse. Kombineerituna erinevate teiste lahendustega võib silmadest autoroolis olles kujuneda lõpuks ka muu lisaväärtus kui käelisele tegevusele suunavaks toeks olemine.

Kätega on esialgu odavam ja lihtsam autot juhtida.

Molekulidest mikrorobotid

USA Columbia University poolt juhitud teadlasrühm on loonud biorobotika valdkonnas seni väikseima bioroboti, kelle gabariidiks ei ole rohkem ega vähem kui üks molekul. Kuna molekulisel tasandil ei ole võimalik eriliselt suurt hulka infot edasi kanda, on ka loodud ämblikulaadsed nanorobotid esialgu väga piiratud tegevuspotentsiaaliga, liikudes umbes 50 sammu kogupikkusega 100 nanomeetrit.

Kuhu sammud, väikemees, mis info on su kesta sees?

IBM PC-AT ja Apple Macintosh

PC ja Maci vaheline rivaalitsemine ulatub juba sellesse aega, kui suur osa [digi] lugejaid polnud veel sündinudki. Aasta 1984 oli põnev aasta, sest sellesse aastasse jäävad kummagi platvormi olulised teetähised. Sellel aastal nägi ilmailvastust nii IBMi PC-AT kui Apple'i Macintosh.

IBM PC-AT oli oma eellase, IBM PC-XT-ga võrreldes märgatav edasimineku. PC-AT-s võttis IBM kasutusele juba 80286 protsessori. XT 8088 protsessor oli 8bitine, kuid 80286 juba 16bitine ja töötas 8088 4,77 MHz taktsageduse asemel juba 6 või 8 MHz taktsagedusel! Mälu suutis PC-AT kasutada kuni 16 MB ulatuses, kuid baas-konfiguratsioonis oli selleks tihthele ainult 256 KB. Uus arvuti võimaldas võtta kasutusele ka

juba 20 MB ja suuremaid kõvakettaid. Graafikakaardid, mis arvutitega kaasa tulid, olid peamiselt mõeldud CGA (kuni 640 x 200, kuni 16 värvi), EGA (kuni 640 x 350, kuni 16 samaaegset värvi 64st), MDA (25 tekstirida, 80 tähemärki reas) või PGA (kuni 640 x 480, kuni 256 värvi).

Samal ajal, kui üks seltskond IBMi uue arvuti järele keelt nilpas, vaatas teine seltskond hoopis Apple'i Macintoshi poole. Macintosh oli integreeritud kuvaravuti, mille südameks oli 8 MHz taktsagedusega Motorola 68000 protsessor ja mälu 128 KB. Kõvaketast arvutis ei olnud, operatsioonisüsteem ja rakendused laaditi 400 KB diskettilt. Laiendusvõimalustelt oli PC-AT Macintoshist üle, kuid

Macintoshi trumbiks oli – nagu on seda tänapäevalgi – tarkvara. Sellal, kui pintsaklipslasend oma IBMi kompuutrite taga DOSi käsiraamatust kätte maha veerisid, säras Maci kasutajate ekraanidelt vastu graafiline kasutajaliides Mac System Software versioon 1.0 või 1.1.

Graafiline kasutajaliides oli ka aasta varem ilmunud Apple'i Lisal, kuid just Macintosh sai legendaarseks Maciks, mille operatsioonisüsteemist kasvas ajapikku välja System 7.

PC kasutajad möllasid veel mitu head aastat käsuviibal edasi, enne kui Windows tuli.

KAS TEADSID, ET ...

4 fakti PC-AT ja Macintoshi kohta

1 80186 oli ka olemas
Vaadates vanade arvutite andmelehti või lugedes neist vanast kolast, mis kellelgi tänase päevani pööningul vedeleb, torkab silma, et protsessori numeratsioon hüppab 8086 ja 8088 pealt kohe 80286 (edasini 80386, 80486). Intel 80186 protsessor oli olemas küll, kuid kuna see ei ühildunud algupärase IBM PC riistvaraga, siis personaalarvutites kasutasid seda vaid väga üksikud tootjad ja peamiselt leidis see kasutust sardsüsteemides. Muide, 80186 tootmise lõpetas Intel alles 2007. aastal.

2 Mida tähendab XT ja AT?

IBMi personaalarvutite nimeades tähistas XT mõistet *extended technology* ja AT mõistet *advanced technology*. Lühend CGA on ettearvatavalt Color Graphics Adapter, aga EGA on täiesti sisutühi Enhanced Graphic Adapter.

3 Nimi Macintosh on saadud õunalt

Apple'is töötav Jef Raskin, kelle idee ja projekt lihtsalt kasutatav kasutajaliides oli, tahtis seda nimetada oma lemmikõunasordi McIntosh järgi. Mõte oli hea, aga et seda teoks teha, oli Apple sunnitud ostma nimekasutusõiguse McIntosh Laboratory helleadmete valmistajalt, kellele see kuulus.

4 Apple kulutas ühele reklaamile 900 000 dollarit?

Apple kulutas ligi miljon dollarit üheminutilisele videoklipile, milles vastandas Macintoshi kui vaba ja loomingulise inimese arvuti IBMi ajupestud, monotoonse ja mõttetut elu elava inimese arvutite.

1984: Samal aastal, kui IBMi ja Apple'i uued arvutid rinda pistsid, pakkusid kõneainet mitmed muudki teemad.

TEHNOLOOGIA

Esimene LaserJet

HP tutvustas maailmale esimest laserprinterit LaserJet. 3500 dollarit maksnud printer oli esimene, mis oli lauanurga tõstmiseks piisavalt väike.

ROBOTID

Robotite mäss

USAs Michiganis registreeriti maailma esimene roboti põhjustatud surmajuhtum. Tööstusrobot Unimate Robot vigastas surmavalt hooldustehnikut.

FILM

Legendaarsed linatööd

Valmisid mitmed legendaarseiks saanud filmid nagu "The Karate Kid", "The Terminator", "Ghost Busters" ja muidugi ka "Indiana Jones and the Temple of Doom".

Kolm head veebiraadiot

Seekord on luubi all kolm erinevat muusikasaiti. Milline on muusika kuulamiseks parim?

	Last.fm	Blip.fm	Groovespark.com
Mis see on?	Tasuta muusikakuulamisjaam, mis laseb valida tuhandete lugude hulgast. Kuulata saab registreerumata, kuid pleilistide loomiseks, lemmikute märkimiseks jne on registreerumine vajalik.	Online-muusikajaam, kus saad ise olla DJ. Mugav viis saata oma lemmikmuusika otse Twitterisse. Peab registreeruma.	Ilmselt tuntuim lehekülg, mida kasutada netis muusika kuulamiseks. Peab registreeruma, meie regioonile on Last.fm'i raadio tasuta (3 eurot kuus).
Võimalused	<ul style="list-style-type: none"> • artistide ja lugude otsimine • lemmikute, pleilistide loomine • saab registreerumata kuulata • sõprade lisamine • olemas on arhiiv • lihtne, mugav, paljude võimalustega • tasuta 	<ul style="list-style-type: none"> • saab ühendada Twitteriga ning otse Blip.fm'ist loo tweet'ida • laseb lisada sõpru ja lemmik-DJsid, kelle valitud lugusid kuulata • palju lugusid, mille hulgast valida • lihtne, väheste lisadega, kuid ideaalne üksikute lugude kuulamiseks 	<ul style="list-style-type: none"> • pleilistide loomine • pakub vastavalt su lemmiklugudele uusi, sarnaseid lugusid • oma raadiojaama tegemine (tasuline) • lemmikute lisamine • tag'ide lisamine • enamikust lugudest on 30sekundilised tutvustavad lõigud. • põhjalikud artistide ja esitajate biograafiad ja diskograafiad
Lisainfo	Kõige paremate põhivõimalustega online-raadiojaam, mis täidab tasuta lünga, mille Last.fm'i tasuliseks muutmise jättis.	Tasuta. Lisasid on vähe, pleilist tekib vastavalt sellele, milliseid lugusid oled "blippinud".	Enamiku raadiojaamade kuulamine on tasuta, kuid oma pleilistide ja raadiote kuulamine tasuline.
Kommentaar	Kauni kujundusega, lihtne ja loogiline. Kõik, mis vaja, on olemas, samuti on põhjalik artistide arhiiv (näiteks on olemas paar pala Eesti Sümfooniaorkestrilt).	Lihtne ja mugav neile, kes tahavad oma lemmiklugusid Twitteri kaudu mugavalt sõpradega jagada.	Kunagine lemmik, kuid maksta selle eest, mida saab mujalt tasuta, tundub pelutav.
Hinne kokku	★★★★★	★★★★☆	★★★☆☆

Kui oled hädas lukuauku leidmisega

Mul on kogu aeg üks suur häda, et võtit lukuauku saada. Näiteks rattalukk ajab mind igal hommikul umbes kolmteist korda närvi. Keegi on aga teinud väga kavalat leiutist ning kujundanud lollikindla lukuauku, mis aitab minusuguseid võtmehädalisi või neid, kes napsise peaga ukse avamisega hädas. Kihvti disaini tõi meie ette elustiiliblogi Haha.nu, aga müüjat pead ise otsima.

Sellise lukuaukuga ei jää ükski blondiin kunagi hätta.

Samsungi uus koristus-UFO

Samsung on valmis teinud uue robottolmuimeja NaviBot. Pisike ümmargune seadeldis suudab liikuda iseseisvalt üle erinevate pindade, isegi üle vaipade ja tekstiilkatete. NaviBoti teeb aga eriti asjalikuks tehnoloogia Visionary Mapping, mis tähendab, et robotil on oma aju ja nägemine. NaviBot näeb su kodu ning jätab meelde oma asukoha nii ruumis kui ka laadimisbaasi.

Moelooja Anu Samarüütel-Longi tehnikaimed

1

Digikaamera

Ma ei lähe kunagi kusagile ilma oma digikaamera, isegi mitte toidupoodi. Kunagi ei tea, mida huvitavat ja pildistamisväärset ette satub. Tänu sellele, et ma teen kogu aeg pilte, oli mul nagu varnast võtta hulk fotosid Londonist oma raamatu "Minu London" jaoks.

2

Laptop, skanner ja printer

See on trio, milleta ma tõesti hakkama ei saa, sest need on minu igapäevased tööriistad. Skanner ja printer on mul olemas nii Londonis kui ka Tallinnas ja neid kasutan disainides ning illustatsioonide ja kangamustrite tegemisel. Minu Epsoni ja Canoni tindiprinterid on mulle eriti armsad, ma söödan neile isegi 300grammiseid krobelsi joonistuspadereid ja nad prindivad vapralt kõike.

3

MP3-mängija

Mul on täiesti ükskõik, mis firma oma see on, sest ma kuulan seda ainult lennukiga lennates ja lennukiga lenden ma väga tihti. Mul on kohe spets lennukimuusika kaust. Minu lennukimuusika aitab mul lennureisi ajal lõdvestuda ja end muretult tunda.

4

LaCie punane Lego-kujuline kõvaketas

Mulle annab meelerahu teadmine, et kõik minu failid on kopeeritud ka välisele kõvaketale. Igaks juhuks.

5

IT-abimees

Minu unistuste tehnikaimed oleks üks laia silmaringiga, rõõmus ja kõike oskav IT-abimees, kes aitaks alati, kui tekib arvutiküsimus või probleem. See abimees tunneks mind ja mu arvutit, umbes nagu perearst ja oleks valmis kohtuma kesklinnas, kas või kohvikus, ja probleemid sealsamas lahendama.

KÖÖK

Ice Invadersi jääalus teeb huvitavaid kuubikuid

Lõpuks on kätte jõudnud see kauaoodatud suur ja soe suvi, mis tõmbab meid eemale ka kõige ägedamate FPS-mängude või viimase "Simsi" tagant ning lausa kutsub end rannaliivale heitma. Lisaks heale raamatule ning korralikule päikesekaitsekreemile ihkab hing virvendavas suvekuumas ka jahedat kosutust. Kui tavalised jääkuubikud tunduvad igavad ja sa tahad maailmale demonstreerida oma sisemist nohikut, siis on Ice Invadersi jääalus just sulle. Omanäolise jääkuubikute meisterdamise kandiku on teinud disainifirma, mis kannab lõõvat nime Fred, ning firma toodanguga saab tutvuda veebilehel www.worldwidefred.com.

Selliseid kuubikuid teistel juba ette näidata ei ole.

Jahutav Sazeraci kokteil*

VAJA LÄHEB:

- 1/2 tassi Ice Invadersi jääkuubikuid
- 1 suhkrutükk
- 3 sorti bitterit
- 60 ml Jim Beami viskit
- 1/2 teelusikatäit absinti
- kaunistuseks üks riba sidrunikoort

VALMISTAMINE:

Võta üks vanamoodne klaas ning täida see jahutamiseks jääkuubikute ja külma veega. Pooled jääkuubikud jäta al-

les. Teise vanamoodsasse klaasi pane suhkur, bitter ja pool teelusikatäit vett ning sega kõik korralikult läbi. Lisa viski ja ülejäänud Ice Invadersi jääkuubikud ning sega korralikult, vähemalt 15 sekundit. Võta jahutatud klaas, viska ära jää ja vesi ning vala sinna absint. Keeruta rohelist jooki klaasis nii, et see kataks klaasi korralikult. Seejärel kalla viskisegu jahutatud, absindiga kaetud klaasi. Lisa sidrunikoort ning naudi!

*ALLIKAS: WWW.WIRED.COM

Ära plärise, kärbes!

Putukate seast sümpaatseim tundub meist paljudele just mesilane. Tark, töökas loom, kes käib õielt õiele ning keedab lõpuks kokku maitsva mee; oleks selliseid vaid rohkem!

Viga pole mõistagi ka liblikal - kasu tast suurt pole, kuid vähemalt näeb kena välja. Paraku on jumal seadnud asjad sedapidi, et iga liblika või mesilase kohta on vähemalt tuhat tüütut porikärbest, valusat parmu ja muud vastikut elukat.

Oma populaarsuse tipule rühkiv Facebook on putukamaailmaga ülimalt sarnane. Kas su sõprade hulgas on mõni, kes jagab peaaegu iga päev huvitavat ja kasulikku infot ning mitte kunagi ei aja tühja loba ega halvusta kedagi? See kasulik tegelane on mõistagi mesilane. Või mõni, kes kenitleb peamiselt fotodega ja loobib vaimukusi? Õige, tema puhul on tegu liblikaga. Kuid kahjuks usun, et sellised tänuväärt

Nad ise ei suuda kirjutada midagi huvitavamat tavalisest kirumisest. Kuna neil puuduvad oma mõtted, on neil palju aega teistega mitte nõustumiseks.

putukad on sinu kontaktide ringis pigem haruldused.

Ning sul veab, kui su ülejäänud Facebooki sõprade lõviosa moodustavad sipelgad, kes tirivad huupi kokku hunnikute viisi suvalisi ja enamasti kasutuid linke, või tavalised porikärbsed, kes küll plärisevad, roojavad ja Farmville'iga spämmivad, kuid otseselt kellelegi liiga ei tee.

Kuid kas sulle tuleb tuttav ette see tege- linski, kelle sõprusetepaneku sa Facebookis

heaks kiitsid, sest päris täpselt nagu ei mäle- tanud, kas tunned seda tüüpi või mitte? Las ma arvan - kohemaid hakkas ta sõnakalt (vä- hemalt üks A4 korra kohta), kuid sisutult kom- menteerima kõike, mida postitasid, segades niimoodi sinu vestlust pärisõpradega?

Ja sulle pole senini meelde tulnud, et oleksid teda kunagi kusagil kohanud? See seltsi- mees on Facebooki-maailma tarakan, kelle vastu ei aita muu, kui ta rullikeeratud ajalehe- ga lapikuks virutada ... või siis ta sõprade hul- gast kustutada. Vastasel korral jääbki ta sind ja su sõpru tüütama.

Palju meeldivamad ei ole ka sääsed, kes aina pinisevad ning nõelavad kõike, mida postitad. Nad ise ei suuda kirjutada midagi huvita- vamat tavalisest läigest Savisaare siunamisest, kuid kui võtad näiteks soovitada oma sõprade- le mõnd restorani, on nad kohe platsis: "Kal- lis!", "Nõme teenindus!" Kuna neil inimestel puuduvad omaenda mõtted, jääb neil seda rohkem aega üle teiste mõtetega mitte nõus- tumiseks.

Kui kuulud nende paljude hulka, kes on vii- masel ajal hakanud arutlema, kas poleks hea mõte enda Facebooki konto üldse sulgeda, ta- sub esiteks vaadata, kas su konto ümber tiirlev tiivuline fauna pole mitte veidi ülekatte läinud. Facebooki-sõpru kustutada on veel lihtsam kui päriselus sõpradest vabaneda, ning samuti võib Hide-nupu abil igaveseks peita nii kind- late sõprade öeldu kui näiteks Farmville'ist ja teistest tüütutest rakendustest pärineva späm- mi.

Ning pärast seda, kui tuba pinisejatest puh- tamaks löödud, oleks hea hetk vaadata kor- raks peeglisse ning küsida, millisesse liiki sa ise kuulud.

Mart Parve
kolumnist

KUU PLUSSID

Hiir iPadi peal

Leidlikud kasuta- jad said lahtihäki- tud (jailbreak) Apple iPadi peal tööle arvuti- hiire. Erinevalt iPhone'ist, mille peal on samuti hiir tööle saadud, on iPadi peal sellega ka midagi realselt teha.

Google aitab Analyticsit blokkida

Google jagab brau- sereile lisandmoodulit, mis takistab veebilehe Google Analy- ticsi skripti kasutaja kohta andmeid kogumast. Tõkesti on saadaval siin: bit.ly/cceYqEss.

YouTube sai viieseks

Kõigi maailma kon- toriinimeste puh- kusehetki sisustav videojaga- missait YouTube sai maikuu viis aastat vanaks. YouTube on püsima jäänud kõigi õiguslike probleemide kiuste.

TSITAADID

"Google'i probleem on selles, et teda teatakse ainult otsingu järgi. Nad peaksid leidma ka mingit muud tegemist."

Varasemategi huvitavate avalduste tegemise poolest tuntud lapsesuu Yahoo CEO Carol Bartz selgitas BBCle antud intervjuus, miks Yahoo! tema Google'ist tegijam on.

"Me lasime märgist mööda."

Facebooki asutaja Mark Zuckerberg möönis Washingtoni Posti veergudel, et nad pole ikka veel pihta saanud kasutajate vajadustele ja selmet privaatsusseadeid lihtsamaks teha, tegid nad need veelgi keerulisemaks.

OpenOffice sureb vanadusse

Sven Vahar
toimetaja

Kammisin hiljuti oma arvuti kõvaketast, et sealt kasutu kraam eemaldada. Mul on ammudest aegadest kettanurgas kaust nimega Portableapps. Seal on mul teisaldatavad versioonid Gimpist, Firefoxist ja hulgast muudest programmidest. Nende seas on ka OpenOffice.

Jäin mõttesse. Millal ma viimati OpenOffice'it kasutasin? Ahjaa, eelmisel kuul saatis üks kaastööline oma loo OO vormingus. Aga enne seda? Ei meenu. Eelmisel aastal vist.

Oma töös kasutame me Google Docsi ja muud materjale saabuvad enamasti meilisõnumeina või PDF-kujul. OpenOffice minu töövoogu enam ei mahu.

Ausalt öeldes ei tee OpenOffice ise ühtegi pingutust, et mu töölauale tagasi tulla. Kus on ühistöövahendid? Kus on funktsionaalsus sidumaks dokumente Google Docsi või Zohoga? Kus on integreeritud versioonihaldus? Või, tühja neist muudest asjadest, kus on uuendatud kasutajaliides? Ja miks ta ikka veel nii aeglane on?

Olles kasutanud Microsoft Office 2010 beetaversiooni, pean tunnistama, et olgugi, et mulle kõik uuendused ei meeldi, on siiski selgelt näha, et Microsoft arendab töölaarakendusi edasi vähemalt mingiski suunas. OpenOffice seisab aga juba pikka-pikka aega paigal, teadmata, kuhupoole edasi minna.

TAGASISIDE

Mida räägitakse Google TV kohta?

+ Väikesed tegijad loodavad jaole saada

Boxee, samanimelise vabavaralise kodukinokeskuse tarkvara tootjafirma, tõdes, et kui Google asja tõsiselt võtab, on väikesematel tegijatel vesi ahjus. Samas arvas ta, et kui Google Androidiga seadmed elutuppa toob, on väikestel tegijatel parem šans oma rakendus seal tööle panna, kui et hakata ise oma seadmeid turustama. Google'i nimi aitab ka teistel ennast müüa.

+ Internet võib lõpuks tõesti elutuppa jõuda

Computerworld on Google TV edu suhtes mõõdukalt lootusrikas. Ajakiri vahendas analüütikute arvamusi, kelle arvates võib tegu olla pöördelise sammuga. Üksikud firmad on üritanud varem oma jõududega interneti telerisse tuua, kuid Google on suutnud kampa saada Inteli, Sony ja Logitechi ning sellest koostööst võib esmakordselt sündida midagi suuremat, kui seni on suudetud.

- Halvad uudised Apple TV jaoks

Wired maalib tumedates toonides pildi Apple TV jaoks, sest Apple TV võib ju pakkuda head sisu valitud kohtadest, aga kui inimene saab elutuppa teleriga korralikult integreeritud brauseri ja sisuotsingusüsteemi, mis otsib üle terve interneti, ei ole Apple'il hetkel mitte midagi vastu panna.

- Tehnikahuviliste jaoks pole midagi uut

Engadgeti toimetajad jäävad äraootavale seisukohale, märkides, et tehnoloogiahuvilised kasutajad on niigi osanud juba aastaid arvutist heli ja pilti telerisse ja mujale seadmesse suunata ning nende jaoks ei paku Google TV midagi põhimõtteliselt uut, tuues kaasa veel ühe seadme ja puldi, millega mässata.

KUU MIINUSED

- Rockstar Games levitas kräkitud mängu

Rockstar Games lasi Steam'i kaudu müüki mängu "Max Payne 2", mis sisaldas omaaegse kräkkerite rühmituse Myth poolt lahtimurtud koopia-kaitsega faile.

- IBM jagas pahavara

Austraalias toimunud AusCERT turvakonverentsil jagas IBM meenena mälu-pulki, millel oli peal W32/LibHack-A ja W32/Agent-FWF pahavara. W32/Agent-FWF oli ravitav juba aastal 2007...

- Kasutajainfo reklaamandjaile

Ilmnes, et Facebook, MySpace ja teised edastavad reklaamandjatele veebiaadressi, kus reklaamile klõpsati. Tihti sisaldub aadressis kasutaja nimi, mis nüüd reklaamifirmadele teatavaks saab.

INIMESED

Tudeng! Tee mulle robot!

Robot on kuulekas loom: paneb kokku autosid, ajab taga terroriste või on maskeerunud hoopis kodus elavaks sõbralikuks koeraks. Kust robotid tulevad? Margus Ernits paneb IT Kolledži tudengid roboteid ehitama.

Miks armastavad Eestis tehtud robotid põhiliselt jalgpalli mängida?

Jalgpalliroboteid tehakse tegelikult alles esimest aastat. Enne seda oli meil tore ühikarobot, kes korjas kokku mustad sokid ja tühjad joogipurgid. Jalgpallirobotid võeti ette just sellepärast, et võistlusmoment on üks paeluvamaid motivaatoreid. Inimesed panevad oma robotid tööle, avastavad, et nende robot on natuke nõrgem kui teise võistkonna robot, ja teevad selle paremaks.

Samal ajal serveerib robot-koduabiline Jaapan vanaprouale õhtueinet. Kui tõsiselt Eestis robotikaga tegeletakse?

Kui IT Kolledži Robootikaklubi põhieesmärk on pakkuda tudengitele motiveerivat õppimismeetodit, siis Tehnikaülikoolis tehakse europrojektina tõsist kalarobotit, mis valmib koostöös Läti, Itaalia ja mitmete teiste riikide teadlastega. Eesmärgiks on valmis saada robot, millega saaks teha süvaveeuuringuid, näiteks otsida Läänemeres surnud kalu. Tegelikult tehakse Eestis päris palju igasuguseid robotikaasju. Näiteks töötame koos Kunstiakadeemia tootedisaini osakonnaga välja arukaid seadmeid ehk digindeid. Üks tulemus, mis jõudis ka prototüübi tasemele, oli vaikne sein, mis mõeldud vaegkuulja ja tavainimese elukeskkonda. Vaegkuulja võib toas teha palju lärmi ega pane seda ise tähele. Meie lahendus oli see, et visuaalseerisime müra, seinale tekkisid teatud värviälgud.

Aga ikkagi - Jaapanis sööb vanaproua juba koos metalse sõbraga õhtueinet?

Mitte päris ... Jaapani valitsus on kohutavalt palju raha pannud selle alla, et arendada välja vanainimese hooldusrobot. Jaapanlased on vist kõige kõrgema kesk-

Jaapani valitsus on väga palju raha pannud selle alla, et arendada välja vanureid iga päev aitavad robotid

MINI-CV

Margus Ernits

Vanus: 36

Haridus: Kõrgharidus

Töö: Eesti Infotehnoloogia Kolledž - Robootikaklubi juhendaja ja õppejõud

Hobid: lugemine, robotika

mise vanusega rahvas maailmas ja nad ei luba oma vanainimesi hooldada võõrasel või teistest rahvustest inimestel. Mis tähendab, et nad hoolitsevad oma vanainimeste eest ise ja kui neil selleks aega ei ole, jääb see robotite hooleks.

Juba hoolitsevad?

Praegune robot suudab kodus ellu jääda! Inimeste kodud ei ole kuigi robotisõbralikud. Roboti jaoks on tohutult keeruline ülesanne avada näiteks kapiust. Lihtsam on uksele sisse ehitada väike mehhanism, mis avab selle ukse roboti jaoks. Praegu oskavad need koduabilised inimeste keskkonnas liikuda ja mitte kuhugi kapi taha kinni jääda. Tõenäoliselt muutuvad terved kodud ühtseks organismitiks, kus kodutehnika omavahel suhtleb ja kus liiguvad robot või paar. Voodid muutuvad täpselt nii kõrgeks, et robotid saavad sealt alt koristada, kapid ja laudad samamoodi. Treppide ja uste ette pannakse vaevumärgatavad majakad, tänu millele ei kuku robot trepist alla ega lähe tuppa, kuhu pole ette nähtud.

Aga tarvitseb kurjal häkkeril murda minu koduvõrku, võtta kodurobot enda kontrolli alla, marssida otse minu magamistuppa ja ... alustada veebikaamera otseülekannet Facebooki!

Selge see, et sellised riskid muutuvad järjest suuremaks, aga ka kõik uued sideprotokollid on välja töötatud neid riske jälgides. Samas mõned riskid ka vähenevad. Näiteks see risk, et vanainimene sureb kodus ära, kuna ta ei saa õigeaegset abi. Igal asjal on kaks külge. Aga näide privaatsusreeglitest. Saksamaal pannakse praegu majade külge suitsuandureid, mis on kõik väikeses raadiovõrgus. Nad võivad ükstei-

sega suhelda, edastada teateid andurilt andurile ja kesksesse arvutisse. Neil on spetsiaalselt ette nähtud protokollid, mis jälgivad hoolega seda, et ei edastataks informatsiooni, mis võimaldaks inimest jälitada.

Kui palju liigutakse selles suunas, et see suitsuandur oskaks suhelda minu teleka ja triikrauaga? Need näiteks kriitilisel hetkel välja lülitada.

Võib-olla polegi väga suur eesmärk, et kõik oleks ühe süsteemiga. Kui mingi firma selle süsteemi ära monopoliseeriks, ei oleks see arengu mõttes kõige edasivõim. Aga fakt on see, et praegu on suur probleem, et seadmed üksteisega ei suhtle, ja võib kindel olla, et tulevikus suht-

Ma tunnen puudust sellisest robotist, kes suhtleks ja tuletaks mulle meelde, et nüüd on vaja trenni minna

levad. Esimesed katsed koduseadmete ühendamiseks tehti juba kümneid aastaid tagasi protokolliga X10 ja väga paljud USA seadmed suhtlevad üksteisega selle abil. On aja küsimus, millal see protokoll vahetatakse ja inimene võib töölaua tagant oma triikrauade ligi pääseda ning kontrollida, kas see sai ikka välja lülitatud.

Millisest robotist sa ise puudust tunned?

Mina tunnen puudust sellisest robotist, kes suhtleks ja tuletaks meelde, et nüüd on vaja trenni teha. Kui ma talle selgeks teen, et ma tegelikult tahan trenni teha näiteks kord nädalas sellisel ajal, siis ta käiks mulle sel ajal piisavalt pinda.

Hoiaks jalgadest kinni kui sa kõhulihaseid teeksid?

Seda mitte, aga jälgiks pulssi ja registreeriks kaalu iga päev. Vaataks, mida ma söön, teeks sellest omad järeldused ja naks mulle märku.

JOHANNES TRALLA

Graafiline ühiselamu

Intel on pikki aastaid olnud suurim graafikaprotsessorite (GPU) tootja. Ning kuigi Inteli väitel oli iga uus põlvkond "paar korda kiirem eelmisest", jäid tema graafikamootorid kaugemale maha ka viletsaimast NVIDIA/ATI graafikaprotsessorist.

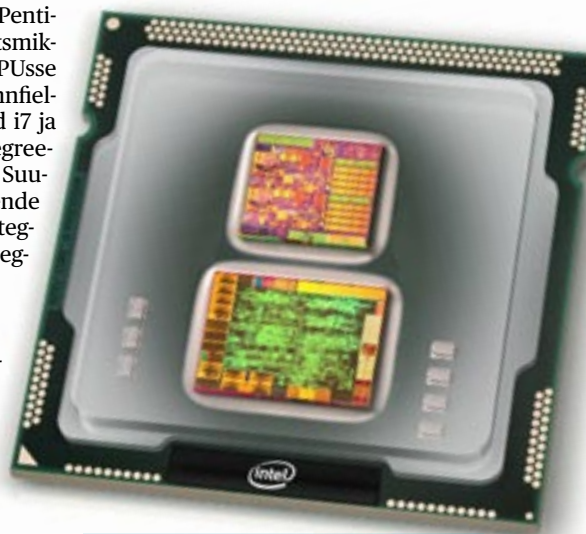
Kui AMD oli mälucontrolleri juba Athlon 64 ammustest aegadest alates integreerinud CPUga sama kiibi sisse ning saavutas häämastavaid kiirusi mäluhukate protsesside korral, siis Intelil kulus selleks sammuks omajagu aega ning alles 2008. aasta lõpus saabusid esimesed Nehalem arhitektuuriga CPUd, millel mälucontroller on samuti kolinud CPU sisse. Need socI366 pesa kasutavad isendid olid suunatud vaid väga kallise tippklassi. Nüüd kevadel ilmusid aga uued Clarkdale'i koodnime kandvad CPUd, mis kasutavad juba veidi varasemast tuttavat socI156 pesa ja mis on valminud hetke peeneimas, 32 nm tehnoloogias.

Clarkdale'i perekonna uued protsessorid on Core i5 670, 661, 660 ja 650 ning Core i3 540 ja 530 ja ka Nehalemi

arhitektuuriga, kuid miskipärast Pentiumiks nimetatud G6950. Seda seitsmikku ühendab Nehalemile omaselt CPUse integreeritud mälucontroller ja Lynnfieldide (45 nm tehnoloogia varasemad i7 ja i5 CPUd) juurest teada CPUse integreeritud siinikontroller PCI-Express. Suurimaks üllatajaks on aga kõigi nende mudelite juures protsessorisse integreeritud graafikaprotsessor (IGP, Integrated Graphic Processor).

Kaks eraldi kiipi

Tegelikult ei saa me rääkida 100%-listest integreeritusest (nagu ka 32 nm), sest kaitsva katte alt leiame kaks eraldi ränikiipi (analoogselt Inteli esimeste neljatuumaliste CPUdega, kus oli ühe kaane all ja

Esimest korda suudab Inteli integreeritud graafikakiip jõudluses edestada eraldi kiipi ehk NVIDIA't

Kui kiired on uued Clarkdale'i perekonna kiibid?

Mudel	i5-661	8400GS	i5-660	i5-650	i3-530	G6950
3DMark2001SE Ver.3.30 (3DMarks)						
1280 x 1024	11020	8932	10030	9962	9555	7519
1680 x 1050	9386	6876	8378	8393	8116	6258
3DMark2006 Ver.1.2.0 (3DMarks)						
1280 x 1024	2042	1549	1750	1754	1744	1289
1280 x 1024 AF8	1925	1446	1649	1648	1647	1216
1680 x 1050	1763	1267	1512	1509	1502	1116
1680 x 1050 AF8	1655	1170	1418	1417	1413	1043
Lightsmark 2008 Ver.2.0						
1280 x 1024	14,1	40,3	14,7	14,5	13,8	10,8
1680 x 1050	13,8	32,1	12,2	12,1	10,2	9,2
oZone FurMark Ver.1.7.0 (o3Mark)						
1280 x 1024	285	227	240	240	240	180
1680 x 1050	272	215	229	229	229	171
PCMark 2005 Ver.1.2.2 (PCMarks)						
CPU	9236	9419	9356	8972	7833	6926
Operatiivmälu, RAM	7799	7777	7748	7609	6712	6156
HDD	6223	6119	6422	6423	6605	6335
Graafika	3844	2431	3365	2680	3325	2615
Super Pi 1.5XS (1M kohta, sek)	12,043	12,043	12,059	12,464	14,57	16,099
SiSoft Sandra 2010 Engineer Ver.2010.4.16.36						
Dhrystone ALU (GIPS)	45,38	45,47	45,5	43,74	38,45	24
Whetstone iSSE3 (GFLOPS)	37	37,26	37	35,64	31,33	18
Nuclearus MC Ver.2.0.0.1	13518	13516	13505	13013	10884	10012
ALU Speed	6871	6908	6856	6665	5677	5377
FPU Speed	10063	10130	10077	9765	8310	7907
Multi Thread Speed	16668	16640	16652	16014	13334	12166
PassMark Performance Test Ver.7.0.1007	893,5	729,2	879,5	877,2	771,8	768,6
CPU	1247	1250,7	1251,3	1214,1	1031,5	1011,5
RAM	1019	1050,6	994,1	990,3	872,4	808,2
HDD	794,9	823,8	726,8	833,6	834,5	840,2
Graafika 2D	312,5	273,7	306	303,7	271,4	295
Graafika 3D	N/A	129,3	N/A	N/A	N/A	N/A

ühes pesas kaks kahetuumalist) - 78 mm² suuruse 32 nm kahetuumalise CPU ning 116 mm² suuruse 45 nm GPU.

Ammusest ajast meenub HT, Hyper-Threading ehk tehnoloogia, milles operatsioonisüsteem näeb (ja suudab kasutada) ühte CPU tuuma nagu kahte eraldi CPUd. Kuigi jõudluse kasv pole mitte kahelkordne, annab HT osades rakendustes kuni 35% kiiruselisa, mis pole üldse paha. Vahepeal koos Core 2 CPUdega HT kadus, et taas ilmuda *high-end* i7 juures. Nüüd on taas HT tagasi ja isegi odavklassis - kõik Clarkdale'id (v.a valge vares G6950) on reaalselt kahe-, virtuaalselt neljatuumalised protsessorid.

Erinevalt "mittegraafilistest" CPUdest on Clarkdale'idel mälu- ja PCIexpressi controllerid CPU seest jalga lasknud ning kolinud naabermaajja, GPU kristalli sisse. See küll muudab hinna veidi odavamaks, kuid aeglustab (siiski mitte katastroofiliselt).

selt) mälumahukaid programme. Graafikaprotsessor on neil kõigil taktsagedusega 733 MHz, v.a kiireim i5 661, millel takt 900 MHz, ning käsipiduri peale tõmmatud G6950, kus takt on kukkunud 533 MHz peale. Neist kõigist ongi hinna-kiiruse osas parimad i5 660/661. Meeles peab vaid pidama, et kuigi hinnalt täpselt samad, ei paku kiire graafikaga 661 meile tuge Intel VT-d (virtualiseerimist), ei vPro (kaasagsete profiilplatvormide alustala) ega TXT (Trusted Execution Technology) jaoks.

Esimest korda ajaloos

Ehkki juba varasemalt olemasolev P55 kiibistik lubab kasutada uusi CPUsid, on graafikatoe jaoks vajalik uute kiibstikega (H55, H57 või Q57) emaplaadid, mille koostises on nn FDI (Flexible Display Interface), mis viib GPU signaali DVI, HDMI või DisplayPorti väljundini. Uus emaplaat võimaldab küll kasutada ka eraldi seisvat PCIex graafikakaarte, ent kahte koos me ei saa. Kahjuks pole võimalik kiire 3D-kaardi taha panna suurt peakuvarit ja integreeritu taha teist abikuvarit. Samuti ei saa me eraldi graafikakaardiga koos kasutada emaplaadi HDMI- ja DisplayPorti väljundeid. Kuid arvutit restartides saame me alati BIOSis valida, kumma lahenduse kasuks me otsustame.

Testiks saime Ordi käest nende SOLO nime kandev Gigabyte GA-H55M-S2H emaplaadiga arvuti ja viis uut protsessorit (testi ajal polnud veel saabunud meile kiireimad i5 670 ja i3 540). Graafika jõudluse hindamiseks valisime tolle hetke odavaima tootja poolt pakutava graafikakaardi, vaid 545 krooni maksva NVIDIA GeForce 8400GS. Nagu lisatud tabelist näha - esimest korda suudab Inteli integreeritud graafika tõepoolest edestada eraldi graafikakaarti.

Rallitigu, kes kurvis pidurdab

Kahjuks on muidugi 8400GS näol tegu "ralliteoga, kes kurvis pidurdab". Kuigi Fallen Earth suutis mõlemal ennast liigutada, ei saa me rääkida sujuvast mängimisest. Moodne 3D-mängude raskekahurvägi (testisime "Assassin's Creed II" abil) ei suutnud aga kummalgi midagi peale mitmesekundiste viivitustega slaidisõu. Lisaks ei toeta Inteli GPU ka AA (Anti-Aliasing) pildiparandustehnikat, mis on pea iga moodsa mängu sees. Samas on aga väga heal tasemel HD-video mahamängimine ja kodeerimine, nii MPEG-2, VC-1 kui ka H.264 ja 1080p korral. Samuti toetab ta kahe sõltumatu HD striimi samaaegset mängimist (Blu-ray PiP). Nikaalsena pakub Intel GMA HD pildi teravdamist (*picture sharpening*).

LÜHIPROOV

Gigabyte Radeon HD 5870 SuperOverclocked

Hind: 8730 krooni (ORDI)

Mudel: GV-R58750-1GD

GPU: RV870

GPU kiibitehnoloogia: 40 nm

Graafikamälu: 1 GB

Graafikamälu tüüp: GDDR5

Mäluini laius: 256 bit

GPU taktsagedus: 950 MHz (standard 850 MHz)

Shader-protssessorite taktsagedus: 950 MHz (Standard 850 MHz)

Graafikamälu taktsagedus: 5 GHz (1250 MHz QDR) (Standard 4800 MHz (1200 MHz QDR))

Graafikamälu maksimaalne ribalauis: 160 GB/s (Standard 153,6 GB/s)

Shader-konveierite arv: 1600

Maksimaalne eraldusvõime: 2560 x 1600

Kaardisiin: 16X PC-Express 2.1

Energiatarve: alla 200 W

Väljundite / sisendite tugi:

CRT (25-pin D-SUB VGA) - olemas (adap- teriga DVI-to-VGA)

DVI - olemas, 2 tk

TV-Out - puudub (lisaadapteriga)

HDMI - olemas

HDTV tugi kaardil - olemas

HDCP tugi - olemas

Video-In - puudub

DisplayPort - olemas

DirectX toetatud versioon: 11.0

Shader model: 5.0 / 5.0

OpenGL toetatud versioon: 3.2

Kahe graafikakaardi tugi (SLI, CrossFire (CF)): CrossFireX

Muud: Avivo HD, Gigabyte OC Guru üle- kiirendustarkvara

Raudkinnas ATI moodi

NVIDIA GTX 275 ülekiirendatud versiooni uurides oleme juba kohtunud Taiwani suurtootja Gigabyte'i tehnoloogiaga Gauntlet (tõlkes: raudkinnas), mille korral valitakse komponente käsitsi ja testitakse eraldi leidmaks parimaid, mis taluvad ka suurimat tehasepoolset ülekiirendamist.

Sel kuul testin ATI Radeon 5870 SOC kaarti, mille valmistamisel püüdis Gigabyte seada eesmärgiks 1 GHz GPU takti alistamist, ent hetkel pakutava AMD/ATI 40 nm raua tase ei lubanud selliseid kaarte veel masstootmisse tuua ja nii jäigi töötaktiks 950 MHz ehk 11,7% standardkiirusest suurem.

Ka mälu on üle kiirendatud 1200 MHz pealt 1250 MHz peale (efektiivsed infovahetuskiirused vastavalt 4800 ja 5000 MHz). Mälu valik on neil erakordselt hästi õnnestunud ja meie tuntuim ülekiirendaja Jaan Tsadurjan suutis 3D-testid läbida ka 6 GHz peal ning seda tavalise, mitte vedellämmastik- jahutusega. See raudkinnastega valik tagab efektiivseimad graafikaprotsessorid, mis tar-

bivad omataoliste seas vähem energiat, olles jahedamad, ning mis saavad hakkama ka mitte reaktiivlennundushäälsete jahutitiga. Samas pole sel GPU-l ka maksimumrežiimis oluliselt suurem energiatarve kui standard-GPU-l (jäädes alla 200 W), kuid tavalises 2D-graafikarežiimis sööb ta vaid 13-15 W energiat. Loomulikult on ka muud komponendid maailmatasemel: kaheuntsise vasesisaldusega trükkplaat, Tier 1 mäluikiibid, polümeerikondensaatorid ja ferriitpoolind ning Low RDS(on) MOSFET transistorid.

Testides näitas kaart end taktidele vastavalt - alates 3DMark2006 3-5%-st kuni 20-25% osades. Võrreldes mu eelmise GTX 275 kaardiga pakkus uustulnuk 30tollisel ekraanil 2560 x 1600 piksli juures ja põhjakeeratud graafikaefektidega 3D MMORPG-mängus "Fallen Earth" umbes 20 lisafps-i (vana 25-30 fps-i asemel jooksis mäng raudkindalt umbes 45-60 fps-i peal). Kui sul on raha vajaka, siis vaata ATI 5850 või 5830 poole. Kui aga 5870kroonine hind pole probleemiks, siis Osta 5870SOC.

MEIE HINDED

Fantastiline. Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.

Tippklass. Väga hea toode, oma klassi tipp, mis tõuseb teiste seast kindlalt esile.

Harju keskmine. Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.

Kolmepoiss. Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.

Hoia eemale! See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündidagi.

"[digi] testi võitja" märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

Selle märki lisame soodsaima hinnaga toodetele.

Ubuntu Maximus

Ma olin aasta otsa Ubuntu Linux'i eelmise versiooni igapäevane kasutaja, praegu olen aga Windows 7 klient. Ubuntu 10.04 on nüüd väljas, aga mida temast arvata? Proovisin ja meeldis.

Omal ajal ajendasid mind Ubuntu'le üle minema kaks asja: kiirus ja turvalisus.

Windows XP oli mu mõne aasta vanusel Thinkpadi sülearvutil väga aeglaseks jäänud, nii et kaant avades võttis uinakurežiimist väljatulek mitu minutit aega. Windows ragistas kogu aeg kõvakettaga, kõikvõimalikud programmid tegelesid kogu aeg mu arvuti skännimise ja uuendamisega, nii et lõpuks sai mul sellest lihtsalt villand ja ma tahtsin oma arvuti üle kontrolli tagasi saada.

Kuu sekundiga töökorras

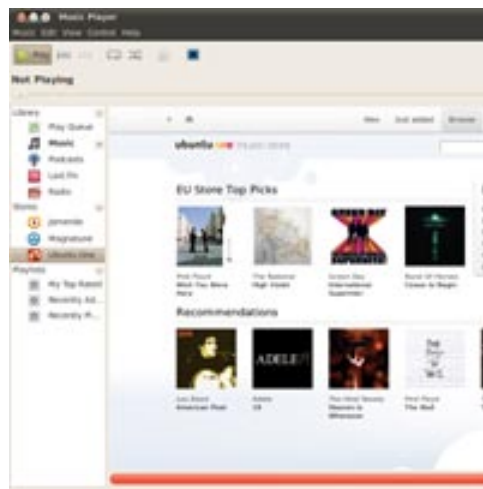
Ma olin Eelmise Ubuntu'ga ausalt öeldes väga õnnelik. Arvuti tegi kogu aeg seda, mida ma tahtsin, et ta teeks, ning ükski programm ei haaranud enam kontrolli mu elu üle. Jah, mõned asjad ei töötanud eriti hästi ning aeg-ajalt tuli nii sügavale kapoti alla ronida, et ninaots oli ka õline, aga kokkuvõttes olin ma väga rahul. Ubuntu töötas kindlalt nagu vana diiselmootor, kusjuures oli tõesti enamuses kiire ja ilmselt ka turvaline.

Mõni kuu tagasi ostsin uue arvuti ning sellel oli kohe peal Windows 7. Kuna kõvaketta ase-

Kõik seadmed mu sülearvutil hakkasid pärast installi ise tööle, ilma et oleksin pidanud jamama draiverite otsimisega

mel on selles vaid 64 GB suurusega SSD-keetas, ei raatsinud niigi napist ruumist veel paarkümmend GB Ubuntu'le eraldada ja nii jäingi ainult Windowsit kasutama, kusjuures olen sellega ka rahul. Windows 7 on ikka hoopis teisest puust kui XP oli.

Nüüd on aga uus Ubuntu väljas ja mul oli hea võimalus nädalaks tema juurde tagasi pöörduda, seekord uue arvutiga. Ubuntu 10.04 pakkus juba enne tema kasutamata hakkamist mitmeid üllatusi. Installimine käis lihtsalt ja kiiresti, 21 minutiga oli kõik läbi ja mul värske töölauda pilt ees. Järgmine üllatus saabus pärast Ubuntu uuenduste installimist ja restarti. Vaatasin korra kõrvale, vahetasin kolleeg Sveniga kaks lauset ja pilku tagasi arvutile suunates oli seal sis-

7Digitaliga koostöös tehtud muusikapood.

selogimisaken juba ees.

Järgmisena mõõtsime juba Sveniga kahekesi, silmad uskumatusest pungil, kui kiiresti Ubuntu käivitub. Jah, nullist töölauda minu Dell E6400 arvutil viie-kuue sekundiga. Ei, see pole nali. Ei, me kumbki ei uskunud, et see on võimalik, aga on. Ja ma räägin Ubuntu algusest peale käivitamisest, mitte *sleep mode*'ist väljatulekust.

Järgmine üllatus oli see, et kõik töötas. Peaaegu iga viimne kui seade mu Delli küljes, kaasa arvatud helitugevuse nupud koos ekraanile tekkiva indikaatoriga jne. Ubuntu pakkus veel ise, et ma võiksin soostuda ametlike NVIDIA draiverite installimisega, mida ma ka tegin.

Uus Ubuntu näeb asjalik välja

Ubuntu on saanud uue välimuse. Vana pruuni kuu asemel on lilla ja tumehalliga kujundus, mis näeb samuti eelmisest täiskasvanulikum ja professionaalsem välja. Akende sulgemise ja suurendamise nupud on kolinud akende vasakusse ülaserava, mis on alguses harjumatu, aga kuna tegu on ju Linuxiga, saab need paremasse serva tagasi ühe käsureaktsuga. Hakkab peale, eks ole? Juba käsuri? Tegelikult mitte nii väga, sest Ubuntu 10.04 puhul polnud mul tema kasutuselevõtuks käsureale kordagi asja, kõik töötas või oli graafilise kasutajaliidese kaudu säätav.

Lisatarkvara installimine on väga lihtne: enamuse saab kätte tarkvarakeskusest ühe klikiga.

Hästi töötab ka Ubuntu tarkvarakeskus, kust tarkvara leidmine ja installimine on vaid paari kliki küsimus. VLC meediamängija, Google Earth, Chromium brauser ja mitmed muud programmid leidsid tee mu arvutisse kerge vaevaga. Ubuntu valmistaja Canonical on Software Centeriga murdnud veel ühe Linuximüüdi: tarkvara lisamine ei pea olema raketi-teadus, vaid võib olla sama lihtne kui Apple'i iTunesis pood.

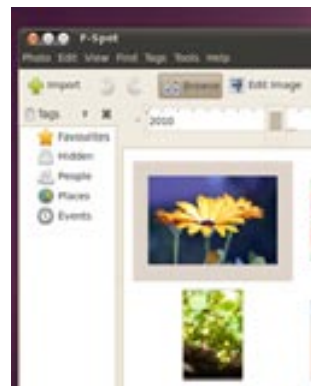
Aga ma ei jäänud seda kasutama

Suhtlusvõrgud on nüüd paremini Ubuntu-se integreeritud, ülariba kaudu saab ühendust enda Facebooki ja Twitteri kontoga ning uued sõnumid sealt jooksevad Ubuntu-sse automaatselt sisse - need kuvatakse samamoodi nagu info uutest kirjadest või MSNi-vestlustest.

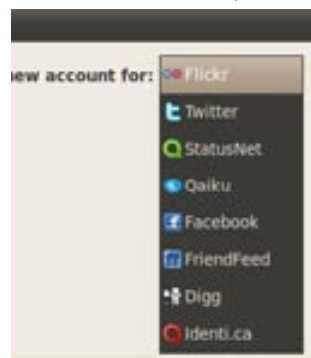
Ubuntu-sse on sisse ehitatud ka *online*-kövaketas Ubuntu One, kus igaühele on 2 GB vaba ruumi. Muusikamängija Rhythmbox võimaldab MP3-vormingus muusikat osta ja kuna see käib koostöös 7Digitali poega, on valik hea ning kauplus avatud ka eestlastele.

Seda lugu kirjutan aga endiselt Windowsis, mis tähendab, et Ubuntu ei leidnud seekord püsivat teed minu arvutisse ja sellel on omad põhjused. Esiteks ei suutnud ma tööle saada mu Delli sisseehitatud ID-kaardi lugejat. Teiseks on Ubuntu endiselt jamamist brauserite fontidega, et mulle vajalikud veebisaidid näeksid harjumuspäraseid välja: ikka on Gmailis kiri liiga väike või kusagil mujal liiga suur. Oleks juba aeg sellest probleemist üle saada. Ja kolmandaks peab mu sülearvuti aku Ubuntu all vastu heal juhul 3 tundi Windowsi 5,5 tunniga võrreldes.

Ubuntu 10.04 on kindlasti kõigi aegade kõige kasutajasõbralikum, lihtsam ja terviklikum Ubuntu ning kui oleksin endiselt Windows XP kasutaja, koliksin suure tõenäosusega üle. Windows 7 on aga mul arvutiga niikuinii kaasas, tasuta, ja ilma nende paari häiriva omaduseta, mis mind Ubuntu juurest hetkel veel eemale peletasid. Selge on see, et Ubuntu on nüüd igapäevakasutuseks valmis, aga Windows 7 on parem. Vanemate arvutite, XP ja Vista kasutajad - andke aga tuld. **HENRIK ROONEMAA**

GIMPi asemel on fotode töötlemiseks vaikumisi F-Spot.

Suhtlusvõrkudega saab otse ühendust.

Ubuntu 10.04 Lucid Lynx

Saadaval: www.ubuntu.com

Hind: tasuta

Protsessor: 1 GHz

Mälu: 512 MB

Kõvakettaruumi: 5 GB

Kuvari resolutsioon:

1024 x 768 piksliit

KOKKUVÕTE

Kõige lihtsam ning kõige paremini töötav Ubuntu, mis kunagi välja lastud. Kuisul vanem arvuti, soovitame väga katsetada. Windows 7 on aga parem.

HINNE

Noor ja vihane

Kuigi Android on platvormina veel veidi tahumatu, on HTC Desire arvatavasti tänapäeva kõige vingem nutitelefon, seda nii spetsifikatsioonile kui ka kasutus kogemuse häduse poolest. On ta siis see kauaoodatud iPhone'i troonilt tõukaja?

Võib kohe öelda, et seda viimast mitte, sest omas žanris on iPhone endiselt üleatmatu ... kuid võrreldes HTC Desire'iga ei ole iPhone lihtsalt nutitelefon.

Teame ju neid seadmeid, mis tehniliselt andmete järgi oleks justkui ülivinged. Selliste hulka kuulub ka Desire - iPhone'i suurusesse ja -raskusesse kesta on pakitud kõige vingem lühendiarmee, mis turul saada, koos kõige rohkemate pikslite ja muu pudi-padiga.

Tehnika tulevargile, mis saab alguse ekraanist ja lõpeb protsessori kiirusega, ei saa just paljud tootjad vastu

Tulevargile, mis algab mahutundlikust, megasuurest ja üliredast 480 x 800-pikslilisest AMOLED-ekraanist ning lõpeb opsüsteemi Android uusima versiooniga 2.1, saab vastu vaid sama tootja valmistatud Google Nexus One, samas kui iPhone'id, rääkimata Palmidest, BlackBerry'dest ja Nokiatest, jäävad kaugele-kaugele maha.

Kuid paljalt vägeva spetsifikatsiooniga mind ei raba. Ennagi on nähtud neid seadmeid, kus tehniline spetsifikatsioon viimase peale punnitatud, kuid kooste-

kvaliteet ja kasutus mugavus unarusse jäetud. Sedakorda on siiski hea meel tõdeda, et HTC pakub meeldivaid emotsioone ka neis valdkondades.

Maitsekas korpus on valmistatud täpselt ja filigraanselt ning headest materjalidest. Hästitöötavad nupud on paigutatud ergonomiliselt ning kui HTC Hero puhul oli nurkjas alaosa naljakas ja ebamugava võitu, siis Desire'i puhul on see ergonomikanipp lõpuks õnnestunult realiseeritud.

Kõik on kena, aga...

Androidi-telefonidele meeldivalt omaset leiab seadmelt standardsed micro-USB ja 3,5 mm pistikupesad. Olen muide valmis muidu üsna hea seadme ostmata jätma, kui tootja oma imelikke vörd-pistikustandarddeid peale surub. Mälu saab laiendada microSD mälukaartiga. Android 2.1 on Desire'il maskeeritud HTC enda arendatud kasutajaliidesega Sense, mille headusest on omajagu juttu olnud, kuid mis siiski vääriks lausa omaette artiklit. Lühidalt - peale selle, et Sense'iga seadmeid on mugav kasutada, pakub nende kasutamine ka sellist esteetist naudingut, mis seni oli reserveeritud Apple'i klientidele.

Kõik oleks justkui kena, kuid Desire'i ostja peaks arvestama ka mõningate miinustega. Android pole nimelt kaugeltki selline küps ja stabiilne platvorm nagu

HTC Desire

Müügil: küsi mobiilipoodidest

Hind: umbes 7500 krooni

Protsessor: Snapdragon 1 GHz

Aku: kõneaeg kuni 6,5 h, ooteaeg kuni 360 h

Kaamera: 5 megapikslit, näotuvastus, LED-välg, geotag

Ekraan: mahutundlik mitmikpuutega, 480 x 800 pikslit, AMOLED

Tarkvara: Android 2.1 ja HTC Sense

Mälu: 512 MB ROM, 576 MB RAM, microSD pesa

Ühendused: WiFi, microUSB, 3,5G, Bluetooth (sh A2DP), FM-raadio, AGPS

iPhone OS. Seda vähest, mida iPhone teha oskab, teeb ta kümme korda paremini kui Android. Näiteks kogu sudimise ja foorumites kolamise kiuste ei õnnestunudki telefonist heli üle Bluetoothi autostereosse saada. Kõigi teiste telefonidega töötab, aga Desire'iga - võta näpust. Või asukohapõhised rakendused, mis telefoni "magama jäädes" ei saa enam GPSilt asukohta teada. Kiiruskaamerate hoiatustarkvara puhul on see puudus üsna ebamugav. Kuid kui viitsid telefoni aeg-ajalt veidi putitada, valmistab Desire'i tippasemel tehnika ning Androidi kui platvormi kiire areng sulle põnevust ja rõõmu. **MART PARVE**

KOKKUVÕTE

Väga kiire ja tehniliselt täiesti tippasemel Androidi-telefon, mille disain ja HTC kasutajaliides on esmaklassilised. Paar Androidi kiiksu siiski veel jäävad.

HINNE

Nüüd
müügil!

HIND 89,90 KROONI / 2,55 EURO

SUURIM SISUSTUSAJAKIRI EESTIS!
Juuni 2020. Number 5

DIIVAN

Kõrgete lagedega kodud

HOTELLID:
PUHKUS
JÄRVE ÄÄRES

SUUR FOOKUS:
SAUN

HEA MAITSE:
MUHU
KALAKOHVIK

2 x RIIA:
Tallinki hotell
ja disaini-
kaart

SUVISED VEINIÕHTUD

→ veiniriiulid → jahutajad ja külmikud
→ dekanterid ja karahvinid → korgitserid

Juuni Diivani teemavalik:

- Kolm inspireerivat kodu
- Suvised veiniõhtud: külmikud ja kuulerid, karahvinid, dekanterid ja muidugi korgitserid
- Sisustame sauna: nutikad planeeringud, kuumad kerised, padjad lavale ja rätikud duširuumi
- Ehedad Muhumaa maitset Kalakohvikus
- Parimad puhkusepaigad Otepää ümbruse järvede ääres
- Riia: toredamad poed ja kohvikud ning Tallinki uus hotell

Küsi Diivanit
ajakirjanduslevist või
telli Diivan koju
adressilt
www.telli.ee

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Väga sotsiaalne telefon

Samsungi S-seeria on vist üks kiiremini paljunev mobiiltelefonisari üldse. Samas erinevad selle sarja telefonid üksteisest üsna palju välimuse poolest, aga veelgi enam kasutusmugavuselt. Uus noortelefon Samsung Monte on tore näide selle kohta.

Kui alles hiljaaegu räägiti, et parim puutetundliku ekraaniga noortelefon on Samsung Corby, siis nüüd öeldakse sama Monte kohta. Siia tuleks aga tõmmata kohe neid eraldav piir - Monte on erinevalt Corby'ist 3G-telefon, sellel on WiFi, A-GPS, 3,5 mm kõrvaklapipesa, parem kaamera ja rohkem kui tuhande krooni võrra kõrgem hind.

Puudutuse erinevused

Kui paar kuud tagasi oli meil eelmise aasta populaarsemate telefonide testis Corby'ga samas hinnaklassis olev Samsung S5230, siis kirusime selle puutetundlikust maapõhja. Kes tahab omal käel tunda, mis vahe on *resistive* (S5230) ja *capacitive* (Monte ja Corby) puutetehnoloogial, see võrreldu mõnes mobiiloperaatori esinduses neid telefone oma käega.

Monte puutetundlikkus on erinevalt täiesti frustrerivast S5230-st palju paremini paigas, aga mitte siiski ideaalne. Pärast Nokia X6 kasutamist, mis muudugi on ebaausalt täiesti teisest klassist telefon, lihtsalt ei saa päris rahul olla sellise puutetundlikkusega, mille puhul tulevad ikkagi sisse vaelevajutused ja mõnikord avanevad soovimatud programmid.

Punub võrgud kokku

Kõiki neid telefone ühendab aga see, et rõhk on suhtlusvõrkudel: Facebooki ja MySpace'i vidinad on toodud menüüs kohe etteotsa, kuid erinevate kogukondade valik on tõesti lai ning kõik, mida proovisime, töötas korralikult.

Menüü ise on tuttav ja üldjoontes loogiline, vaevata saab WiFi ühendatud ja pööratava ekraaniga võrgus surfatud, rääkimata muusika- ja videomängija kasutamisest.

Samsung Monte (S5620)

Hind: umbes 2900 krooni

Müügil: küsi mobiiloperaatoritelt

Töösagedused: 3,5G 900/2100 GSM 850/900/1800/1900

Mälu: 200 MB (MicroSD kuni 16 GB)

Ekraan: puutetundlik, 240 x 400 pikslit

Kõneaeg: kuni 5, ooteaeg kuni 454 tundi

Ühendused: WiFi, Bluetooth, USB, 3,5 mm kõrvaklapipesa

Kaamera: 3,2 Mpx

Mõõtmed: 108 x 53 x 12 mm

Kaal: 92 g

Monte puutetundlikkus on erinevalt täiesti frustrerivast S5230-st paremini paigas, aga mitte ideaalne.

WiFi intelligentsus jättis küll tibake soovida, sest korra proovis see ennast salgavalt ühenduda saja kilomeetri kaugusel asuva võrguga.

Käes istub Monte hästi ja sõrmejäljed ei paista ekraanilt häirivalt välja. Kui muudu on telefon kenasti varustatud, siis selle raha eest tahaks juba paremat kaamerat kui vana tuttav välguta 3,2megapiksline, millega tehtavaid pilte saaks sõpradele jagada sirgema seljaga, kui suhtlusvõrgud selles telefonis nii kuum sõna on.

Veelgi enam häirib virtuaalse QWERTY-klawiatuuri puudumine (isegi S5230-l oli see olemas), mis peaks sellise taseme suhtlustelefoni juures küll kohustuslik olema. Mobiil-ID-ga esineb endiselt sama probleem, mis S5230 puhul: näiteks pankasisse logides ei kuvata mingil põhjusel enne PIN-koodi sisestamist telefoni ekraanile kontrollkoodi, kuigi sisselogimine ise toimib veatult.

Jah, kuigi Samsung Monte juures on aspekte, mida ei saa kuidagi heaks kiita, on kogu kompot tervikuna keskmiselt hea ja selle eest küsitav hind aus.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Samsungi noortelefonil Monte on mõned nõrgad küljed, kuid mitte ükski neist ei saa telefonile hea üldise varustatuse juures päris saatuslikuks.

HINNE

Sony Ericsson elab loodusega ühes rütmis

GreenHearti ökotelefone on meie testist läbi käinud varemgi, näiteks paar kuud tagasi rääkisime taaskasutatud plastist kokkukopsitud Naite'iga, millel oli kehv klahvide paigutus. Uus looduslaps Sony Ericsson Elm käitub meie käes märksa paremini.

Elmil on vibujas disain (mõnus käes, aga mitte nii mõnus laual) ja see kaalub vähem, kui peale vaadates tundub. Naite'ist eristavad seda eelkõige head klahvid (ja nende paigutus), parem kaamera ja WiFi tugi, kuid ärgem unustagem, et tegemist on ka Naite'ist kolmandiku võrra kallima telefoniga.

Eriti rahul olin kaameraga, mis teeb selle hinnaklassi kohta tõesti kenasid pilte ja võib minusuguse fotovõhiku käes ka odavat kompaktkamerat asendada. Kasutajaliides on tuttav kõikidelt SE mitte-nuutitefonidelt, kuid ühe uuendusena on sellel võimalus kuvada

ekraani taustaks mõni vidin, nagu kalender, ülesanded või sammulugeja, mis loeb samme täiesti pädevalt. Sammulugejat võiks üldse sagedamini telefonidest leida, sest on ju telefon peagu alati taskus.

Hoolimata WiFi olemasolust, pole netis surfamine siiski puhas nauding. Ekraan on ikkagi piske ja sisseehitatud brauser ei ole just kõige mugavam. Muusika-telefonikogemust varjutab eraldi kõrvaklapipesa puudumine, konverteerit karbis (nagu mõnel teisel SE mudelil) ei ole.

Ekraanil sibavad rohelised lehekujulised südamekesed tekitavad aga tõesti tunde, et muudad selle telefoniga rääkides maa-

Sony Ericsson Elm

Hind: umbes 2800 krooni

Müügil: küsi mobiilioperaatoritelt

Töösagedused: 3,5G 900/2100 GSM 850/900/1800/1900

Mälu: 280 MB (MicroSD kuni 16 GB)

Ekraan: 240 x 320 pikslit

Kõneaeg: kuni 10 tundi, ooteaeg kuni 430 tundi

Ühendused: WiFi, Bluetooth, A-GPS

Kaamera: 5 Mpx, LED-välk

Möötm: 110 x 45 x 14 mm

Kaal: 90 g

ilma paremaks, kuid üks kokkuvõttes ole see telefon sama öko kui näiteks Prantsusmaalt toodud "ökomaasikad".

MARTIN METS

KOKKUVÖTE

Sony Ericssoni ökotelefon, mille tugevaks küljeks peale kaamera ja WiFi on psühholoogiline efekt, et muudad maailma paremaks.

HINNE

Eesti
Infotehnoloogia
Kolledž

The Estonian Information Technology College

Sisseastumise infotund 3. juunil

kell 16 IT Kolledžis (Raja 4C)

DOKUMENTIDE VASTUVÕTT

29.06 – 14.07 riigieelarvelistele õppekohtadele
29.06 – 21.07 riigieelarvevälistele õppekohtadele
13.09 – 22.09 kaugõppesse

HELI LOIK

Mängime täna teistmoodi

[digi] toimetusel õnnestus sel kuul mängida natuke teistmoodi kui tavaliselt – panime mängud jooksma kolme ekraani peal ja juhtisime neid osaliselt üksnes pea liigutamisega. Esialgsetest kahtlustest hoolimata toimis kõik meie rõõmuks peaaegu laitmatult!

Suur osa tänapäevastest graafikakaartidest toetab kahe kuvari režiimi, et laiendada töölauda kas töö tegemiseks või mängimiseks. Mõned uuemad kaardid (ATI 5800 seeria) lubavad ka kolme kuvari tuge, kuid meie kasutasime Matroxi graafikalaiendusmoodulit TripleHead2Go.

See ei ole graafikakaart

TripleHead2Go ei ole päriselt graafikakaart, vaid jagab üksnes ühe videoväljundi kolmeks (ja nõuab seetõttu arvutisse korralikku graafikakaarti) ja mängimistugi on pigem selle lisavõimalus kui eesmärk omaette. Maksimumresolutsioon, mida kolme kuvari peale saab manada, on 5040 x 1050 sagedusel 57 Hz. Selle resolutsiooni võtsimegi kohe endale eesmärgiks ning tõstsime lauale kolm kuvarit loomuliku eraldusvõimega 1680 x 1050.

Graafikalaiendusmooduli ühendamise on lihtsamast lihtsam – ühenda iga kuvar DVI kaudu TripleHead2Go külge ja sealt DVI (toetatud on ka VGA) ja USBga arvuti külge. Pärast minimalistliku tarkvara installimist (mida tuleks teha enne seadmete ühendamist) saab esimesest kuvarist mää-

TripleHead2Go ei suuda võistelda uute ATI kaartidega, mis pakuvad samasugust kolme kuvari tuge

rata endale sobiva eraldusvõime (ja vajadusel hulga muid parameetreid) ja ongi töölaud kolm korda suurem kui varem.

Laiendatud töölaual me pikemalt ei peatu, vaid hüppame kohe mängimise juurde. Kõik mängud ei toeta kolme kuvari tuge (eelkõige FPSid), neid esitatakse räägelt venitatuna. Pärast Matroxi spetsiaalse mängude toe Surround Gaming Utility installimist lubatakse meil mängida enam kui 150 mängu, millest proovisime pikemalt strateegiamängu "Anno 1404" ja rallimängu "DiRT".

Tõeliselt lai ekraan

"Anno 1404-l" ametlikku kolme kuvari tuge pole, kuid mängu esitati laitmatult: ühed menüüd (loomulikult mitte venitatuna) vasakul ekraanil, ühed paremal ekraanil ja pildi fookus oli kenasti keskmisel ja kõike seda igasuguste tõrgeteta. Sama jutt kehtib ka "DiRTi" kohta, mis tekitas tõesti tunde, et istud ralliauto esijstmel.

"DiRTi" puhul katsetasime ka optilist liikumisandurit TrackIR, mis lubab mitmetes mängudes näiteks kõrvale vaadata selleks klaviatuuril vastavat klahvi vajuta-

mata. Eriti hea on sellist lahendust kasutada just kolme ekraani puhul, kuid tuleb arvestada, et mitte iga mäng ei toeta TrackIR-i, mis töötab eelkõige lahingu- ja lennusiimulaatorite ning rallimängudega, mäng peab toetama ka kolme kuvari tuge. Neid mänge on kokku umbes saja ringis.

Jälgib iga liigutust

TrackIR koosneb kuvari peale asetatavast andurist ja nokamütsi või peakomplekti külge kinnitatavast metallijublakast, mis teeb pea liikumise jälgimise lihtsamaks. Veelgi täpsemaks pea liikumise jälgimiseks saab peakomplekti küljele ühendada TrackClip Pro. Seejärel tuleb kaasas oleva tarkvara abil leida enda pea jaoks õige asend ning teha läbi küllaltki aega- ja närvenõudev kalibreerimine.

Seejärel istusime "DiRTis" autosse ja tunne oli reaalsem kui kunagi varem mis tahes automängus. TrackIR lubab liikuda kuute moodi - kolmel viisil liikuda ja kolmel viisil pöörata, mis annab auto esiistmel küllaltki suure vabaduse -, kuigi vaadata saab üksnes kuni täpselt kõrvale, et näha, millega konkurendid kõrval tegelevad - selja taha vaadata ei saa, aga selleks on ka tahavaatepeegel. TrackIR luges pea

HELIN LOIK

TripleHead2Go ühendamise saab hakkama igauks, eriteadmisi vaja ei ole.

liikumist üldiselt veatult, vaid paaril korral jäi kas pea liigutus liiga lühikeseks või ei suutnud seade seda lihtsalt lugeda.

Kõik see oli väga lõbus, kuid see lõbu maksab ja üldse mitte vähe. TripleHead2Go ligi viie tuhande kroonisel hinnal läheb üsna keeruliseks võistleda ATI graafikakaartidega, mis pakuvad samasugust

TrackIR 5 + TrackClip Pro

Hind: 2900 krooni
Müügil: Tigma
Sensori resolutsioon: 640 x 480
Vaatenurk: 51,7°
Reageerimisaeg: 9 ms
Ühendus: USB

TripleHead2Go Digital Edition

Hind: 4854 krooni
Müügil: Tigma
Sisendid: DVI, VGA, USB
Väljundid: 3 x DVI
Maksimaalne resolutsioon: 5040 x 1050
 57 Hz korral
Mõõtmed: 11,3 x 14 x 2,8 cm

tuge kokkuvõttes märksa väiksema summa eest. TrackIR-i ligi kolme tuhande kroonine hind paneb enne ostu ikka järele mõtlema. Samas on saadud mängukogemus unustamatu ja tõsisel ralli- või siimulaatorifännil tasuks selliste seadmete soetamisele mõelda.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Mängukogemust on tore võrrelda kolme kuvari toe ja paljude võimalustega liikumisanduriga, kuid hind, mida selle eest maksta tuleb, on soolane.

HINNE

Tule õppima IT spetsialistiks TTÜ-sse -TippTegijate Ülikooli

3 aastaga võid saada bakalaureusekraadi järgmistel erialadel:

- Arvutisüsteemid
- Elektronika ja bioonika
- Informaatika
- Telekommunikatsioon
- Äriinfotehnoloogia

Õpid 2 aastat veel ja oled samade erialade **magister**

Lisaks on magistriõppes uued TTÜ ja TÜ ühisõppekavad:

- Cyber Security
 - Software Engineering
- Õppetöö toimub inglise keeles
 Loe lisa: <http://ip.ttu.ee>

Erialade kohta loe lähemalt meie teaduskonna kodulehelt: <http://www.ttu.ee/itt>

Vastuvõtu korra ja tingimuste kohta loe lähemalt: <http://vastuvott.ttu.ee>

Tähelepanuks kõigile neile, kes on õppinud TTÜ-s või TPI-s ja oma õpingud mingil põhjusel katkestanud ilma diplomini jõudmata!

Kõik Teie sooritused on kehtivad, samuti on võimalus ka Teie vahepealse erialase töökogemuse eest ainepunkte saada ja nüüd siiski edukalt ülikool lõpetada. Küsige julgelt nõu IT teaduskonna dekanaadist 620 3528 või 620 3529.

Miks IT?

Huvitav töö, hea palk, kindel tulevik, paindlik tööaeg, kaugtöö võimalus, lai suhtlusringkond, loominguine õhkkond, LAHE!!

IT LOOB HOMSE

Ajame odavamalt läbi

Vastu tulles lugejate soovile oleme nüüd mõnda aega testinud odavaid kuvareid. Ka käesoleval 19tollisel ViewSonicul on kõik odava kuvari tunnused: ainult üks sisend, väiksemapoolne eraldusvõime ja minimaalse reguleerimisvõimalusega jalg.

Laual võtab kuvar vähe ruumi ja 16 : 9 formaadi tõttu on see madalam kui tavapärasel 16 : 10 formaadis kuvar. Kuvar on koguks nii madal, et pikemad inimesed võivad tahta lauale kuvari alla paar paksemat telefonikataloogi panna, et seda silmade kõrgusele tõsta.

Jala ja kere ühendus on plastist ning samuti võimalikult odav ja lihtne, jupid fikseeritakse auku sobitava plastnubla abil.

Disainerid peaksid kuvareid testima ka hämaras. Sellega seda tehtud pole ja tulemus kriibib silma.

Seda masti kuvarite tüüpresolutsioon 1366 x 786 seab kasutusvõimalustele piirangud: vertikaalsuunas kipub ruumi väheks jääma ja selle maksimeerimiseks tuleb rakenduste tööriistaribad miinimumini viia.

Tekst on suur ja selge

Selle eest on font ekraanil piisavalt suur, et ka tavalisest kaugema vahemaa tagant veel silmi pingutamata lugeda. Tänu sellele saab kuvari asetada laual endast kaugemale ning kuhjata klaviatuuri ja kuvari vahele kõike muud vajalikku kraami, mida laualt kuidagi ära ei raatsi tõsta.

Hinnaklassi arvestades ei saa pildikvaliteedi osas kuvarile etteheiteid õigupoolest teha. Vaikeseaded on viisakad ja kui heledus tehasest tuleva kuvari 100 pealt alla tõmmata, tekivad ekraanile tagasi ka

ViewSonic VA1913w

Hind: 1690 krooni
Müügil: Klick
Ekraani diagonaal: 19 tolli
Loomulik eraldusvõime: 1366 x 768
Punkti suurus: 0,3 mm
Ekraani külgede suhe: 16 : 9
Kontrastsus: 10 000 : 1 (dünaamiline)
Heledus: 300 cd/m ²
Reaktsiooniaeg: 5 ms
Vaatenurk (H/V): 170°/160°
Liidesed: Analoo-VGA
Voolutarve: 23 W
Muu: VESA seinakinnitus
Mõõtmed: 44,7 x 35 x 19,9 cm
Kaal: 3,4 kg

pooltoonid, mille puudumine esimesel käivitamisel ehk ehmatab. Halltoonidesse ronib erinevatel astmetel sisse veidi sooje toone, kuid seda siiski nii vähesel määral, et igapäevase brausimise juures ei ole see kindlasti määrava tähtsusega.

Disainer hämaras ei tööta

Kolorimeetriga pole seda kuvarit eriti mõtet piinata, sest vaatenurk on viletsapoolne ja värvid muutuvad kuvari ees asendit vahetades üsna kiiresti. Sellegipoolest võib kuvari pildi liigitada kõhklusteta kategooriasse "kodu- ja kontorikasutuseks kõlblik".

Mänguritele ja öise eluviisiga koodikirjutajatele teadmiseks, et lülitatavaid kuvareid siit ei leia, seega tuleb ise iga kord käia seadistusi kruttimas.

Minu ainus etteheide kuvarile ei ole seotud mitte pildikvaliteediga, vaid nii tüüpilise läbimõtlematusega, mida kahjuks elektroonikaseadmete juures tihti kohtub. Kuvari sinine indikaatorlambike asub täpselt kuvari alumise raamiosa keskel ja on väga ere.

Nurgas olevat lampi saaks ma veel kuidagi ignoreerida, kuid keskel paiknev tulu on kogu aeg vaateväljas. Hämaras toas särades eksitab see värvitaju ja vähendab märgatavalt ekraani alumise osa näivat kontrastsust.

SVEN VAHAR

KOKKUVÕTE

Säästuostuks sobilik korralik keskmine kuvar. Head reguleerimisvõimalust ei maksa siit oodata.

HINNE

Odav Sony?! Kas tõesti on selline asi võimalik?

Sony ja odavus ei ole kunagi ühte lausesse mahtunud, aga muutuv maailm, kus valitsevad Flip, Creative, Samsung ja tuhanded nimetud Hiina tootjad, nõuab ka Sonylt kohanemist. Bloggie on odav ja lihtne HD-videokaamera, mida YouTube'i-fännid peaksid kasutama.

Selline ta siis ongi, Sony väike, odav ja kerge kaamera YouTube'i põlvkonnale - Bloggie, meie käes mudelinimetusega MHS-PM5. Kaalub pisut üle 100 grammi, salvestab MemorySticki või SD-kaardile (oo, suur samm Sony jaoks!) isegi Full HD 1080p videot MPEG4-vormingus ja maksab pisut alla 3000 krooni.

Ausalt öeldes tundub PM5 käes tõesti väga odavana, nagu oleks mõni tundmatu Hiina tootja selle teinud ning Sony seejärel lihtsalt oma logo peale pannud.

Samas tuleb tunnistada, et ta täidab oma eesmärgi.

Pöörlev videopea võimaldab filmida nii teisi kui ka ennast, USB-pesa on juba kaamera sisse ehitatud ja see ka laeb Bloggiet, nii et kaableid kaasas kanda pole vaja. Pista aga Bloggie arvutisse, vastav montaažitarkvara avaneb ja laadi klipid kohe YouTube'i üles.

Muidugi ei saa öelda, et Bloggie pildikvaliteet oleks tohutult hea - väike sensor ja nõrk protsessor seavad oma piirid ja 1080p pilt pole ülearu detailirikas, kuid on samal ajal väga palju pakitud ja seda on näha, eriti liikumist täis kaadrites. Muidugi ei suuda see kaamera üllata-

Sony Bloggie MHS-PM5

Müügil: küsi poodidest

Hind: veidi alla 3000 krooni

Ühendus: USB

Videovorming: kuni 1080p 30 fps-i juures, H.264-vormingus

Sensor: 5 megapiksli

Ekraan: 2,4 tolli LCD

da hämaras tehtud klippide kvaliteediga. Muidugi ei ole tal optilist suumi ega väliste mikrofoni võimalust. Aga vahet pole - normaalses valguses teeb ta paremaid klippe kui enamik neist kasutajate filmitud klippides, mis praegu YouTube'is üleväl. Ja see ongi ju ainus, mis Bloggie kasutajale loeb.

HENRIK ROONEMAA

KOKKUVÖTE

Odav ja lihtne kaamera, mis teeb täpselt seda, mida ta peab tegema: võtab lihtsasti ja kiiresti üles YouTube'i-kõlbulikke videoklippe.

HINNE

[Digi] lugeja arvamus on oluline!

Ainus digitehnika ajakiri Eestis!

Sinu reklaaminõustaja Presshouse'is

Raimo Kõrts

Tel: 53 457 160

raimo.korts@presshouse.ee

20 taskumõõtu kaamerat

Eelmisel aastal arvasime, et sel aastal on näha palju rohkem puuetundliku ekraaniga kaameraid, kuid võta näpust – 2010. aasta mudelivalikus on neid väga vähe ja meie testi sattus ainult üks, seegi mitte eriti õnnestunud mudel.

Eelmisel aastal arvasime, et sel aastal on näha palju rohkem puuetundliku ekraaniga kaameraid, kuid võta näpust, 2010. aasta valikus on neid väga vähe ja meie testi sattus ainult üks, seegi mitte eriti õnnestunud mudel. Samuti lootsime eelmisel aastal, et kompaktiliste megapiksli- piir on lõpuks saavutatud ja jääbki 10-12 megapiksli kanti, kuid ei, 20 kaamerast üheksal on sensorile suudetud mahutada 14 megapiksli.

Stabiilsuse on lõplikult saavutanud kaamerate ekraanid: 2,7 või 3 tolli ja 230 000 pildipunkti on kuldne standard, millest kaugemale ei näi olevat ühelgi tootjal kasulik punnitada. Väikeste eranditega on kaamerate ekraanid kõik nähtavad ka päikese käes ja paljudel on võimalik ekraani heledust reguleerida.

Innovatsiooni pole märgata

Kuigi väike kere ei jäta palju mänguruumi, on mõned kaamerad siiski parema nuppude paigutusega kui teised. Näiteks Olympustel on kohas, kuhu tahaks pöidla asetada, video salvestamise nupp, mis automaatselt aktiveerib filmimisrežiimi ja alustab kohe ka salvestamist, samas kui teised on suutnud sinna panna mõne vähem ohtlikuma nupu või selle koha tühjana hoida.

Pildikvaliteedi osas kaamerate vahel suuri erinevusi ei olnud, kompaktkaamerates kasutatav tehnoloogia on saavutanud küpsuse ja kuniks midagi tõeliselt revolutsioonilist leiutatakse, jooksevad kõik kompaktilised ühekõrge lati alt läbi.

Erinevusi on, Sony suuremas kaameras on kasutusel tagantvalgustusega sensor ja tehnoloogia, mis võimaldab hämaras varasemast paremini pilti teha, ja Fujifilmi kallimas kaameras on samamoodi iselaadse ehitusega sensor, mis kahjuks annab nähtavalt paremaid tulemusi ainult teatud oludes.

Perepilte saab teha kõigiga

Suures plaanis on kõikide pilt ühtmoodi ilus ja sile, niisama klõpsimiseks võib osta neist ükskõik millise. Vahed on märgatavad peamiselt 100% suurendusastmel vaatamisel, kuid kui seda mitte kunagi teha, ei pruugi erinevusest aru saada. Teiste seast tõusevad mõnevõrra esile Canoni kaamerad. Canon paneb oma kogemuse maksma. Seda võiks mõõndustega öelda ka Nikoni kohta, ent kahjuks olid mõlemad testitud kaamerad ise väga piiratud võimalustega.

Kindlaid uusi trende selle aasta uued mudelid ei loo, kaameratööstuses valitseb paigalseis, kõik on juba ammu ära tehtud ja ükski tootja ei tea, milline peaks olema järgmine uuenduslik samm. Isegi välimu-

selt on kaamerad kõik ühesugused, kui ehk välja arvata Pentax, kes vähemalt julgub kaamerate kuju ja üldise väljanägemisega mängida.

Kaameratootjate peataolek torkab silma ka hinnapoliitikas. Nad lihtsalt ei suuda ära otsustada, kui palju raha peaks mingite omaduste eest küsima. Testi võitnud kaameral on praktiliselt kõik vajalikud ja kasulikud omadused, mida me kaamerast otsime: eestikeelne ja ilus menüü, pildistabilisaator, palju suumi, korralik kvaliteet ja kiire reageerimine; kuid see maksab vähem kui mõned teised kaamerad, millel pole olemas pooligi neid võimalusi!

2010. aastal on kompaktkaamerate turg seisus, kus hinna järgi ei ole võimalik kaamera headuse üle otsustada. Juhupildistaja jaoks ei pruugi mitte kunagi reaalses pildistamisolukorras välja tulla lisaväärtus, mida kaameratootja talle paari tuhande lisakrooni eest maha müüs. Naeratusevõttus kõikide inimeste peal ei tööta, silmapilgutustuvastus ei armasta prillipapsid, "intelligentne" režiim ei osutu alati sugugi intelligentseks ja kui kaamera 99%

Midagi tõeliselt uut ei paku ükski kaamera. Kõik jooksevad sama kõrge lati alt koos läbi

ajast kotis või taskus on, ei ole "uuest ja stiilsest" välimusest ju mitte mingit tolku.

Püüdsime kaameraid testida nii algaja kui ka edasijõudnuma kasutaja silma läbi. Lülitasime kaamerad täisautomaatrežiimile ja lasime kaameral endal otsustada, milliste seadetega pilti teha. Seejärel proovisime kaameraid oma tahte allutada ja uurisime, kui lihtne on kaamerale vähemalt midagi ette öelda. Selgus, et selleski oli väga suuri erinevusi. Näiteks Fujifilmi kaameral, millel ametlikult küll M-režiim olemas, oli see lahendatud täiesti mõtlematult.

Testimise tulemuste alusel jagasime kaamerad ligikaudselt sama hinna-võimaluste suhte alusel rühmadesse. Kaamerate lõplik järjekord sõltub iga lugeja jaoks sellest, mida tema kaameras hindab. Kellelegi on tingimata vaja palju suumi, kellelegi teisele on oluline M-režiimi olemasolu, aga kolmandad ei mõtlegi osta ilma stabilisaatorita kaamerat. Iga kaamera kohta kõike kirjutama ei mahu, seetõttu panime iga kaamera kohta kirja just need asjad, mis meile meeldisid või, vastupidi, meid häirisid.

SVEN VAHAR

Samsung WB600

WB600 on üks testis olnud paksupoolsetest kaameratest, seda on lausa naljakas kompak-tiks nimetada, sest see on isegi paksem kui Olympuse ja Panasonicu metallkestaga kõi-gekindlad kaamerad.

Õnneks on suur kere asja ette läinud ja sinna sisse on mahutatud kiire sisu. Kaardi-le salvestamine ja sealt lugemine käib lausa momentaalselt.

Suum on vaikne ja sujuv, mis on oluline, kui vaja täpselt kadreerida (nt statiivilt). Ena-masti on kangikesega elektroonilised suumid äkilised ja kipuvad hüppama, kuid WB600 suumi saab vabalt nihutada ükskõik millises-se asendis.

See on selline kaamera, millega pole tar-vis võidelda, vaid mis teeb kiirelt ja korralikult kõike, mida kästakse. Pildistamine WB600-iga on probleemivaba, täpselt nagu Panasonic TZ10-ga: klõps, klõps ja valmis. Ei ole tarvis kaevata sügaval menüüdes ega meenutada, mitmendal leheküljel tarvilik funktsioon nüüd leiduski. Kõik vajalik on ühe-kahe nupuvaju-tuse kaugusel. Menüü on kaunis ja loogiline, ainuke häda on selles, et teatud põhimenuü

funktsioonid viskavad sind kiirmenüüsse ja sealt enam põhimenuüsse tagasi ei pääse.

Targemate kasutajate jaoks on kaameral olemas ka A-, S- ja M-režiimid. WB600 ek-raan on kahtlemata testi üks paremaid, hea värviesitusega ja seda võib piltide hindamisel isegi usaldada. Liikuvate objektide pildistami-sel tuleks kindlasti kasutada eelfookust, sest tuimavõitu päästik kombinatsioonis autofoo-kusega on sel üpris unine.

Kõrgematel tundlikkustel jookseb selge piir 800 ja 1600 vahel. ISO 800 peal säili-tas WB600 veel rahatähel olevad peenemad jooned, 1600 aga oli juba ühtlane puder. Teis-

Samsung WB600

Hind: 3590 krooni

Müügil: Elion

Tehniline info: vaata testi lõpust

te testitud kaameratega võrreldes on kvali-teet kindlasti üle keskmise.

WB600 hinna-võimaluste suhe on konku-rentsituult üle prahi. 3590 krooni sellise ka-mera eest on puhas sääst. Praegu WB600 müügil veel pole, poodidesse jõuab see juu-nikuu jooksul.

KOKKUVÕTE

WB600 andmelehel on linnukesed olulistes kohtades: suumi on, eesti keel on, käsitsi seadistus on, stabilisaator on. Kõik see jahmatama paneva hinna eest.

HINNE

Canon Powershot A3100

A3100 on testitud kaamerate hulgas vahe-pealse suurusega kaamera, mitte nii väike kui Samsungi ST70, aga ka mitte nii suur kui Sony HX5V. Kaamerat hoida ja sellega pil-distada on mugavam kui väiksematega (Ixus 130, Nikon Coolpixid) ning samuti mugavam kui sama suurte Olympustega. Suuruse ja mugavuse osas on lähim konkurent Panaso-nic DMC-ZX3, millel on peagu identne kere, kuid teistmoodi suumikang.

Kaamera juures toimib kõik ootuspära-selt ja kaamera ei üllata halvas mõttes mitte millegagi. A3100 on heas mõttes keskmine kompaktkamera, mis on parasjagu veel nii väike, et taskusse pista, ent jätab veidi män-guruumi ka fotograafidele. Kahjuks tõesti ainult veidi, sest isegi P-režiim on nuditud, pakku-des vaid ISO, WB, säri mõõtmise ja failikva-liteedi funktsioone. Säriaega ega ava ei saa kontrollida üheski režiimis.

Pildikvaliteet on kõigil testi sattunud Can-roni kompaktild hea ning sama saab öelda ka A3100 kohta. Tavapärastel keerulises mu-rutestis meenutab kaamera pildil nähtav ro-heline ala ka lähedalt vaadates veel muru

ja kõrge tundlikkuse testis on ISO 800 peal näha rahatähe peen joontemuster, mis palju-del konkurentidel juba kaduma kipub.

A3100 on õnnestunud kaamera. Selle võib pildistamiseks kaasa anda ka täielikule fo-tovõhikule ning loota on, et ta tuleb taga-si täiesti kobedate piltidega. Enamasti saab kaamera omapäi väga hästi hakkama.

Kaamera andmelehte vaadates ei näe seal midagi erilist. Suumiulatus on pigem väike kui suur, megapiksleid on mõnedel teistel sa-muti rohkem ja muudki andmed pole tipp-klassist. Kuid nüüd vaadake hinda. Sellest

Canon Powershot A3100 IS

Hind: 2590 krooni

Müügil: Overall

Tehniline info: vaata testi lõpust

odavamad on ainult Coolpixid, kuid A3100 on neist kasutajasõbralikkuse poolest parem. Väga paljude kasutajate jaoks on A3100 just täpselt piisavate võimalustega kaamera, mil-lest rohkem pole tarviski. Teine koht lihtsuse, sõbralikkuse ja soodsa hinna eest.

KOKKUVÕTE

Pealtnäha mittemidagiütlev tavaline kaamera, mis ometigi on algaja jaoks sõb-ralik ja oskab ka omast tarkusest väga kenasid pilte teha.

HINNE

Pentax I-10

Kaamera väljanägemine on vahva, aga ühe käega seda hoida ja samal ajal suumida ei saa. I-10 ongi mõeldud kahe käega hoidmiseks, sest teise käe nimetissõrme jaoks on kerel spetsiaalne sõrmetugi.

Esimene asi, mida mainivad kõik, kes seda kaamerat kätte võtavad ja kasutavad, on see, et „ohsapoiss kui kiire suum!“. On tõesti, Pentax on oma uuematele kompaktkamera-tele andnud sellise suumimootori, mis jätab kõik teised konkurendid puhtalt selja taha.

Nagu W90-lgi on ka siin programmeeritav roheline nupp, mida saab ise seadistada täitma ühte neljateistkümnest valitavast funktsioonist, mille seas on nii ISO, EV, WB, AE kui AF-i valikud. Teine kompaktiliste puhul harva nähtav asi, mis I-90 (ja W90) juures silma torkab, on see, et iga pildi tegemise järel ei nullita viitpäästikut. Kõigi teiste kaameratega on järjestikune viitpäästiku kasutamine piin, Pentaxitega aga mitte.

Pildikvaliteet on I-10-l meie testi raames heapoolne. JPG-mootor ei rüveta väikesest sensorist tulevat mudru ära, nii nagu seda teeb näiteks Sony.

KOKKUVÕTE

Puudu on kiirseadistusmenüüd, kuid see-eest on üliskasulik programmeeritav nupp. Hindame ka originaalsust, kaamera näeb väga hea välja.

I-10 probleem kipub olema ülesäri, seda eriti pikema säri puhul. Tundlikkuse testis säritas kaamera pildi koguni nii palju üle, et hämaras olevatel objektidel kadus heledam osa lausa valge kätte ära. Särikompensatsiooniga -1 saavutasime enam-vähem teistega võrreldava tulemuse.

Isegi päikese käes mere ääres lajatas Pentax taeva helesinisest valgeks, samas kui Panasonicid ja Sonyd suutsid mingitki tooni hoida.

Ligi 3000 krooni on sellise kaamera eest mõistlik hind. Sarnase hinnaga Sony DSC-W350 ja Finepix JZ300ga võrreldes on I-10

Pentax I-10

Hind: 2990 krooni

Müügil: Photopoint

Tehniline info: vaata testi lõpust

originaalsema välimusega ja parema pildikvaliteediga ning tänu rohelisele nupule mugavamalt seadistatav.

I-10 ei ole täielikult käsitsi seadistatav, kuid see on hea vahepealne kompromisskaamera, millel on pealegi veel nii soodne hind ja vahva välimuse.

HINNE

Sony DSC-W350

Hoolimata väiksusest ja kandilisusest on kaamerat tänu kergusele käes mugav hoida. Põidla jaoks jääb kenasti ruumi ja väga kõvasti pole kaamerat kätte suruda vaja.

Kui esiküljel olevad kleepsud välja arvata, siis on kaamera oma pretensioonitu välimusega sümpaatne ja jätab lihtsalt kasutatava seadme mulje. Lihtne seda kasutada ongi.

Nupuvalik on kasin nagu teistelgi väikesel kompaktil, kuid kiirmenüü on kaunis. Vaeva on nähtud mitte ainult menüüde paigutusega, vaid ka kujundamisega. Kiita võib ka Canonit ja Samsungi menüüsid, aga Sony oma mõjub neist võib-olla isegi esteetiliselt kõige paremini.

Ekraan on hea ja siseruumides saab selgelt pildi tonaalsust enam-vähem õigesti hinnata, päikese käes valetavad niikuinii kõik ekraanid.

Kaamera peamiseks puuduseks on väike ja tuim päästikunupp, millega on raske teha poolvajutust. Nupu käik on madal ja vasturive poolvajutuse juures nii väike, et avastasime end alati eelfookuse asemel päästikut lõpuni vajutamas ja enneaegselt pilti

tegemas. Kuna kaameral kulub keskmisele kompaktil kohaselt järgmise kaadri jaoks ettevalmistumiseks veidi aega, võib niimoodi olulisi hetki maha magada.

Hea on see, et video ja panoraamrežiimi jaoks tuleb liuglüliti liigutada; kogemata pole poole pildistamise pealt võimalik video-režiimi aktiveerida, nagu seda võib juhtuda Olympustega.

Sonyl on ajalooliselt olnud üpris agressiivsed JPG algoritmid ja nii ka seekord. Juba baastundlikkusel ISO 80 on detail karmilt sirgeks kammitud ja mida edasi, seda suure-

Sony DSC-W350

Hind: 2899 krooni

Müügil: Sony Center

Tehniline info: vaata testi lõpust

maks läheb vahe konkurentidega.

Eripärase võimalusena saab Sonydega salvestada kaamerat käes edasi vedades panoraampilti ja see toimib üsna hästi.

Alla 3000 krooni maksev W350 on hea kaamera algajale.

HINNE

KOKKUVÕTE

Väike ja sümpaatne kaamera. Lihtsakoeline, kuid hõlpsalt kasutatav. Hinnalt soodne ja suviseks kaaslaseks kõigiti kõlblik kaamera.

Samsung ST70

Üks õhemaid kaameraid Nikon Coolpixide ja Canon Ixus 130 kõrval. Kuna kaamerasse käivad MiniSD kaardid ja SD-kaardi adapterit kaasa ei tule, ei ole 99% inimestel kodus juba olemas olevast mälukaartilugejast kasu. Pildid tuleb arvutisse sikutada üle USB kaabli, aga see toimib ainult juhul, kui kaabel ühendada toitega USB-pesasse. Näiteks passiiv-USB-jaoturi külge ühendades ei pruugi kaamera end arvuti jaoks üldse avada.

Kasutajaliides on hea, pildiparameetreid kohandada mugav. Nii nagu suurel WB600-l, toob ka siin Fn-nupp välja menüü, kus kõik tarvilik seos, kaasa arvatud EV, WB ja ISO. Säärast paindlikkust nii väikeselt aparatuurilt ei ootakski. Nikonid on sama väikesed ja õhukesed, ent ST70 on neist seadistusvõimaluste poolest tuntavalt üle.

Uudishimulike sugulaste kätte klõpsimiseks andmise puhuks on kaameral eraldi Smart-nupp, mis lülib täisautomaatrežiimi ja kasutaja poolt määratud parameetritega režiimi vahel. Tagasi lülitudes on endised seadistused kõik kenasti säilinud. See on Samsungi poolt geniaalne lisand, sest teame ju

kõik, kuidas ajab vihale see, kui keegi on su kaamera seadistused vahepeal ära solkinud.

Seadistuste menüü jätab meelde viimati kasutatud funktsiooni ja naaseb selle juurde (tõele au andes olgu märgitud, et seda teevad ka Canonid).

Pildikvaliteedilt on ST70 täiesti keskmine seebikas, õnneks ühtegi spetsiifilist probleemi, mida ära märkida, me ei täheldanud. Keset päeva võib sellega julgelt pilti teha.

Pigem on kaamera probleemiks autofookus, mis on kohati aeglane ega leia kaadrist pidet. ST70 oli ainus, millega meil oli probleeme statiivilt valmis seatud pildi tegemi-

Samsung ST70

Hind: 2990 krooni

Müügil: küsi fotokauplustest

Tehniline info: vaata testi lõpust

sega, sest autofookus lihtsalt ei leidnud selle nurga alt abivalgusest hoolimata nii hämaras objekti, millele teravustada. Teised said kõik hakkama.

Sellegi kaameraga tuleks kohe ära õppida eelfookus, sest päästiku ja autofookuse kombinatsioon on keskmisest märksa aeglasem.

KOKKUVÕTE

Väike ja õhuke kaamera, mis ei suuda sisuga vastu saada suurematele konkurentidele, kuid omas, väikeste ja kergete klassis on teistest parem.

HINNE

Panasonic DMC-ZX3

Sisse-väljalülitamise nupp on kangike, mida tuleb tuntava jõuga liigutada, et kaamera seda kuulda võtaks. See on hea, sest ligi pooled kaameraist aktiveerused meil iseseisvalt ühel või teisel hetkel testimise käigus, kui võtsime need laualt või kotist kätte. Kang võib riide või luku taha kinni jääda, kuid seda juhtub harvem kui seda, et kogemata vastu minnes kaamera sisse lülitatakse.

Kaheksakordne suum sellises pisikeses keres on korralik saavutus. Suum on mõõduka kiire ja vaikne, kuid ei küüni kiiruselt Pentax 1-10 klassi.

Kaamera on mugav, lihtne ja kiire, sarnanedes nii välimuselt kui üldiselt tundelt Canon A3100-ga. Võtad kätte, seadistad, pildistad. Võimalustelt on ZX3 lihtsake, käsitsi pole ei säri ega ava võimalik seada, puudu on isegi P-režiim.

Erilise võimalusena on ZX3-l "intelligentne resolutsioon", mille puhul kontuuriga ja ühetoonilistele pildialadele rakendatakse erinevaid pilditöötlusalgoritme, jättes mulje kõrgemast eraldusvõimest. Imet siit loota ei tasu, tegemist on ainult tarkvaralise sil-

mamoondusega, mis mõnes olukorras töötab hästi, mõnes mitte.

Kasulik on võimalus määrata minimaalset säriaega, milleni jõudmisel hakkab kaamera tundlikkust suurendama. See on väga hea viis, kuidas automaatikat otsapidi oma tahetele allutada, et võimalikult värvinavabu pilti saada.

Kaamera ei ole odav ja oma osa hinnast moodustab kindlasti metallkere, metallist ja hea kindla tundega nupud ning 8kordne suum. ZX3 on kindla peale mineku kaamera. Kas tahad väikest, hea koostekvaliteediga

Panasonic DMC-ZX3

Hind: Umbes 4200 krooni

Müügil: küsi fotokauplustest

Tehniline info: vaata testi lõpust

ja piisavalt kobeda pildiga kaamerat, mille- ga eriteadmisi omamata pilti teha? Väga hea. Kui sa ei pea ostmisel igat senti lugema, osta ZX3. Kas loed esmajärjekorras raha? Sel juhul pakub A3100 enam-vähem sama oluliselt madalama hinna eest.

KOKKUVÕTE

Ergonoomiline ja korraliku koostekvaliteediga hea kaamera. Hinna ja võimaluste suhtelt mitte parim, kuid sellegipoolest kvaliteetne kompaktkamera.

HINNE

Pentax W90

Käes on kaamera suhteliselt mugav ja kaasaskandmise jaoks leiab karbist lisaks tavapärasele randmerihmale veel ka laia rihma ja karabiini, millega seda matkamise või rattasõidu ajaks vöö või seljakoti külge kinnitada.

Kaamerale on mõned vahvad võimalused, mida teised ei paku, näiteks intervallpildistamine ja kolm objektiivi ümber paiknevat LED-lambikest, mis aitavad makrovõtte puhul objekti paremini valgustada. Kahjuks tuleb tuled aktiveerida menüüst, automaatselt kaamera neid makro puhul sisse lülitada ei oska. Makrovalgust saab väga edukalt kasutada väikese taskulambina.

Pentax on kaamerale andnud ka mõned edasijõudnumate kaamerate funktsioonid, näiteks Auto-ISO vahemiku määramise võimalus ja seadistatav roheline nupp, millele saab omistada häälsalvestuse, WB, EV ja pildikvaliteedi muutmise funktsiooni.

Kaamerale saab lasta meelde jätta kõik olulisemad pildiparameetrid, et järgmisel korral sisse lülitades oleksid kohe paigas näiteks eelnevalt määratud värvustasakaal, särikompensatsioon, välgu olek või koguni suumias-

te!

Testis oli W90 ainus kaamera, millega jäid pooleldi vastu päikest pildistades pildile näha objektiivi sisepeegeldused. Kaamerat igapäevaselt kasutades peaks objektiivi ja päikese ohtlikku nurka kindlasti paremini tundma õppima.

Pildikvaliteedi poolest paigutub kaamera umbes testi teise poole, jäädes detailsuselt alla ka Pentaxi enda I-10-le, kuid päikese käes pildistamiseks piisab sellest täiesti. Hea on see, et JPG kompressioon niigi viletsale sensorist tulevale pildile eriti liiga ei tee. W90 pilt on testis osalenud kolme veekindla kaa-

Pentax W90

Hind: 4499 krooni

Müügil: Photopoint

Tehniline info: vaata testi lõpust

mera seas vaat et kõige parem.

Meeldiv on see, et vastupidav kere on plastist, mitte külmast metallist, käes hoida ja kaasas kanda on W90-t väga hea. Kui panna kõrvalt W90, FT2 ja Tough 8010, siis 9 inimest 10st haarab esmalt W90 järele. Seda teeksime ka meie.

KOKKUVÕTE

Teine Pentaxi kaamera, mille eripärane välimus jääb meelde ja lausa meelitab kätte võtma. Kaamera keskpärase sisu korvab tõeliselt hea kere.

HINNE

Sony DSC-W380

Nii selle kui ka väiksema venna, W350 ekraani ei tasu alati enne pildistamist uskuda, vastu valgust pildistades tekivad ekraanile värvilised laiad triibud, mis võivad algaja pildistaja päris ära ehmatada. Pildile need siiski ei jää, tegu on ekraani kiiksuga, omamoodi reageerimine tugevatele valgusallikatele. Hilisemaks pildi hindamiseks on ekraan väga hea.

Võrreldes odavama DSC-W350-ga on W380 veidi paksem, neljakordse suumi asemel on viiekordne, ava f 2,7 asemel ava f 2,4 ja 1,4 k/s asemel pildistuskiirus 1,5 k/s. Pildistusrežiimide valik käib siin menüü asemel füüsilise kettakesega. Seega on tegu tehniliselt veidi parema kaameraga, kuid kasutusmugavus ja -loogika on täpselt sama ehk keskmiselt korralik: ei sunni sind vanduma, aga ei anna alust ka eriti hõisata. Radikaalseid erinevusi W350-ga võrreldes ei ole.

Kuigi W380 näeb välja pigem mängukaamerana, on see reaalses pildistamisolukorras täiesti kasutatav, eriliselt häirivaid kiikse tal pole, kui välja arvata see, et nagu W350-l, on ka W380 päästik tuim ja eelfookust tu-

leb harjutada.

Pildikvaliteedilt on need kaks sisuliselt identsed. Mõlemad annavad rahuldava üldplaani ja suudavad päikesepaistel värve kenasti hoida, kuid lähemal vaatamisel teevad murust hoopis rohelise killustiku.

W350 ja W380 vahel on raske valida. Kasutusmugavuse poolest (valikurattake!) ja tehniliselt andmetelt eelistaksime kindlasti W380-t, aga kas see ka neid päris mitmeid sadu kroone väärt on ... Tõenäoliselt algaja jaoks ei ole. Meil pole W380-le otseselt midagi ette heita, aga kui võrdluseks kõrva-

Sony DSC-W380

Hind: 3599 krooni

Müügil: Sony Center

Tehniline info: vaata testi lõpust

le võtta odavam W350, siis ei näe me seda lisaväärtust, mida W380 suurema summa eest hobipiltnikule pakkuma peaks. Ilus ja hea Sony kaamera, kuid võrdluses teiste tootjate sellesuviste mudelitega tuleb hinnasildi juurde panna küsimärk.

KOKKUVÕTE

Erinevus odavama ja peaaegu sama võimeka mudeliga CyberShot DSC-W380 on liiga väike, et keskmise algaja jaoks hinnavahet õigustada.

HINNE

PowerShot SX210 IS

Kaamera on suur ja tõsise moega ning hoolimata sellest, et juhtnuppe on täpselt sama vähe kui väiksematel vendadel, jätab edasijõudnuma mulje. Seda enam, et valikurattal on olemas M-, Av-, Tv- ja P-režiimid.

Kavalalt on Canon lahendanud manuaalfookuse: fookusala suurendatakse muu ekraanipildi keskele ja valikuratast kruttides saab fookust peenhäälestada.

Suum on suhteliselt aeglane. Pildid seal-emaal-toimub-midagi-pildista-kähku tuleb selle kaameraga ära unustada. Lohutust pakub 14kordne suumiulatuse, mis annab silmad ette nii mõnelegi supersuomkaamerale.

Suum on väga sujuv, isegi sujuvam kui Samsung WB600-l. Lihtne on millimeetri pealt soovitud kaugusele suumida, kartmata, et mootor üle hüppaks. Koos kavala käsitsifookusega on selle kaameraga väga mõnus teha statiivilt staatiliste objektide makropilte.

Peamine etteheide on see, et sõltumata valitud režiimist, isegi kettal ette keeratud M-režiimi puhul, kargab sisselülitamisel automaatselt välja ka välklamp. See jääb kahe käega hoides täpselt vasaku käe nimetissõr-

me alla ja iga kord on tunne, et oled midagi katki teinud, sest lamp läheb pröksuga pesa tagasi.

Teisest küljest saab määrata välklambi valguse tugevust kolmeastmelisel skaalal, nii et erinevalt teistest kompaktidest pole kaamera välklamp päris armutu prožektor.

Pildikvaliteet on testi parim, Canon on pigistanud kompaktkamerast välja kõik, mida pigistada annab. Resolutsioon on hea, JPEG-kompressioon on mõistlikult väheagressiivne ja SX210 IS on kõikidest testitud kaameratest ainus, mille pilt ei tundu 1 : 1 suurenduses mosaiikpildina. Puhtalt pildikvaliteedi osas ei

PowerShot SX210 IS

Hind: 5940 krooni

Müügil: Overall

Tehniline info: vaata testi lõpust

ole kaamerale vastast.

Hind vastab võimalustele ja kvaliteedile. Algajal ei ole mõtet seda kaamerat osta, palju võimalusi jääks kasutamata ja raha läheks raisku. Edasijõudnu jaoks tulevad selles hinnaklassis vastu juba odavamad peegelkaamerad.

KOKKUVÕTE

Isegi roosana soliidne kaamera, väärikalt aeglasevõitu, kuid sujuva ja probleemivaba käitumisega. Raha tuleb välja käia väga palju.

HINNE

Fujifilm Finepix F80EXR

Kaamera on üllatavalt raske, tundub peaaegu sama raskena kui Olympuse kõige kindel µ-8101 Tough. Olympuse puhul on aru saada, millest see kaal tuleb, aga Fuji puhul jääb üle vaid oletada, et ju see sisu pärast on. Must läikiv pind ja pronksine silt EXR jätavad kalli mulje. Vaeva on siiski nähtud ka muuga kui välimusega, näiteks nii aku ja mälukaardisektsiooni luuk kui ka USB/HDMI-liideseid kattev luuk käivad imesujuvalt ja kindlalt, luskutades ise avatud asendisse vedrumehhanismi abil. Koostekvaliteedi vahe sama hinnaklassi Olympusega on kolossaalne.

Kaamera on kiire, suumib kiirelt, reageerib nupuvajutustele kiirelt ja loeb-kirjutab pilt mõistliku ajaga.

Ekraan on suur ja ilus, kuid väga kontrastne ega kajasta tegelikku tulemust. Kontrastus häirib isegi kadreerimisel: detaile, mis pildile tegelikult jäävad, pole ekraanil näha.

Manuaalrežiim on kaamerale olemas, ent ekraanil reaajas seadistuste tulemust ei kuvata. See, kas pilt tuli liiga tume või hele, selgub alles pärast klõpsu.

Statiivilt on kohandatud seadistustega piin

pildistada, sest kaamera unustab pärast iga klõpsu taimeriseadistused taas ära.

F80EXR-i sensor on erilise ehitusega, see võimaldab sensori osi rakendada erinevate funktsioonide tarbeks, kas resolutsiooni või dünaamilise ulatuse parandamiseks või parema tundlikkuse jaoks. Praktikas on EXR-funktsioon pettumust valmistavalt vähetõhus. Jah, hämaras tehtud pildid on tundlikkuse-prioriteedirežiimis veidi paremad kui muidu, kuid vahe ei ole ahhetama panev. Pimetestis ei suudaks F80EXR-i tavarežiimipilt konkurentide omadest kuidagi eristada,

Fujifilm Finepix F80EXR

Hind: 3999 krooni

Müügil: Euronics

Tehniline info: vaata testi lõpust

kui ehk vaid selle poolest, et F80EXR kipub vaikumisi väga heledaks säritama ja tihti tuli kasutada -1 EV, et loomulikumat tulemust saada. Korralik kompaktkamera, ilus ja kiire, kuid paari aasta tagust Fujifilmi F-seeria iseloomu siin enam ei ole.

KOKKUVÕTE

Fujifilm on kaotanud kunagi F-seeria kaameratega saavutatud legendaarse kvaliteedi auru. F80EXR on täiesti tavaline kompaktkamera.

HINNE

Panasonic DMC-TZ10

Testituist üks kallimaid, aga ka üks huvitava-
maid kaameraid. Sisse-väljalülitamise ning
pildistamis- ja pildivaatamisrežiimide lülitami-
se nupud on liugkangid, mida pole pelgalt
kaamera kättevõtmise või katsumisega või-
malik vajutada. Kere ja nupud on metallist ja
väga kindla tundeaga. Kaamerat on hea käes
hoida, äralibisemisohtu pole isegi nimetissõr-
mega suumi kruvides.

Menüüsid on Panasonicile omaselt kaks:
lisaks peamenüüle on võimalik olulisemaid
parameetreid muuta ka kiirmenüü alt. Me-
nüüs liikumine käib kiiresti, kaamera ei mune
ja reageerib kohe.

Kaamera oskab meelde jätta ka suumi, et
see järgmisel sisselülitamisel taastada – see
on väga mugav, kui pildistada statiivilt kind-
lat stseeni ja kaamera vahepeal voolu sääst-
miseks välja lülitada. Nagu ZX3-l, on ka TZ-
10-l võimalik määrata minimaalne säriaeg,
millest üleminemisel hakkab kaamera tund-
likkust suurendama.

Olles eelnevalt juba 19 teise kaamera-
ga testpilte teinud ja suure osa vandesõnade
kvartalnormist ära kulutanud, jäi TZ10 mei-

le silma sellega, et testpildid said tehtud kõi-
ge kiiremini. TZ10-ga ei olnud vaja võidel-
da. Klõps-klõps, seaded paigas, klõps, korras,
tehtud. See kaamera pole hea mitte ainult al-
gaja, vaid ka edasijõudnud pildistaja jaoks.

Pildikvaliteedilt on TZ10 hea, üldplaan on
selge ja puhas. Pildista ja prindi. Kuid nagu
Fujifilmi JZ300 puhul, tuleb 1: 1 kõrpest hoi-
duda kui tulest, sest see on harukordselt ine-
tu. Laeva ümmargustest illuminaatoritest
said testipildil loppis rebitud servadega hul-
nurksed (isegi nelinurksed!) augud.

Sama hinnaklassi ja samamoodi edasi-
jõudnud kasutajale suunatud Canon Power-

Panasonic DMC-TZ10

Hind: Umbes 5200 krooni

Müügil: küsi arvutikauplustest

Tehniline info: vaata testi lõpust

Shot SX210 IS-i pilt on TZ10 pildist puhtam
ja detailsem.

Põhjus, miks TZ10, olgugi et hea kaame-
ra, testis nii tahapoole jääb, on selles, et tes-
tivõitja Samsung on sel aastal hinna-võima-
luste suhte viinud täiesti uuele tasemele. Me
ei saa jätta seda arvesse võtmata.

KOKKUVÕTE

TZ10 oskab peaaegu kõike. Igati eeskujulik kaamera, mis oleks võinud vabalt testi võita, kui hinnavahe esikohakaameraga nii rõõgalt suur ei oleks.

HINNE

Sony DSC-HX5V

See Sony on testi üks kallimaid kaameraid ja
muu hulgas on selle põhjuseks kindlasti sis-
seehitatud GPS ja kompass. Kere on kogukas
ja kaamerat mugav hoida, pigem sobib kaame-
ra mehe kui naise käele.

Kaamerale on 10kordne suum ja kerelt leiab
eraldi nupu sarivõtte jaoks. Selleks viimaseks
on ka põhjust, sest kaamera suudab salvesta-
da kuni 10 kaadrit sekundis. Nii kiire sarivõtte
ainus häda on see, et pildid salvestatakse
puhvrissse ja pärast tuleb oodata päris pikalt,
kuni need kaardile kirjutatakse, umbes 1 se-
kund iga kaadri kohta pluss veel veidi.

Kaamerale on olemas M-režiim, kuid see
lonkab ühte jalga, sest suumi laias otsas on
objektiivil kasutada ainult avad f 3,5 ja f 8
ning suumi pikemas otsas ainult avad f 5,5
ja f 13.

Menüüdes liikumine on sarnaselt Nikoniga
veidi uimane. Mitte närviajavalt aeglane,
aga venib tuntavalt. Kummalisel kombel on
teistel testitud Sony kompaktil viide pal-
ju väiksem.

Praktilises kasutuses on Sonyga meeldiv
pildistada, autofookus on väga kiire, meie Pi-

rital teel liikuvate autode küljelt pildistami-
se testis sai HX5V-ga auto ka ilma eelfooku-
seta üsna kaadri keskele. Kui üldse sel aastal
testis on üks kaamera, mille võib kätte ha-
rata ja n-ö puusalt tulistada, siis on see Sony
HX5V.

Pildikvaliteedi osas on meil samad ette-
heited nagu W-seerialegi. Lisaks väikese sen-
sori mürale on kompressioon väga tugev ja
suurematel pindadel kipub tihe detail ka-
duma ka baastundlikkusel. Pildistage suuri
asju, maju ja laevu, aga muru ja koerakarvade
kunstfotode jaoks võtke mõni muu, näiteks

Sony DSC-HX5V

Hind: 5699 krooni

Müügil: Sony Center

Tehniline info: vaata testi lõpust

Pentax I-10 või mõni Canon. Erandina tuleb
mainida režiimi Handheld Twilight, mis oskab
viletsates valgusoludes kombineerida mitu
kaadrit üheks, et saavutada puhtam tulemus.
See töötab üsna hästi ja tulemus on parem
kui teistel kompaktil samades oludes.

KOKKUVÕTE

**Väga võimekas, väga kiire ja hea, aga ka väga kallis kaamera. Hinnavahe testi-
võitjaga on 2000 krooni ja seda on ostma minnes raske õigustada.**

HINNE

Nikon Coolpix S3000

Coolpix S3000 sarnaneb Coolpix S4000-ga, lihtsalt siin on puudetundliku ekraani asemel traditsiooniline nuppude-menüüdega kasutajaliides. Kere on identne, suuruselt on kaamerad võrdsed, ostueelistus tuleks kujundada sisu järgi.

Ka seda Coolpixi kimbutab reageerimisega õige veidi hiljaks jääva ekraani häda. Kaamera ei reageeri kasutaja tegevusele momentaalselt. Lisaks on tekst ekraanil karvane; võrreldes Canonite, Sonyde ja Samsungide ilusa kasutajaliidesega on Nikon ilmselgelt siin kõvasti koonerdanud.

Puudub isegi P-režiim, ja valida on kas Auto või eelseadistatud režiimide vahel. Sarnaselt Coolpix S4000-ga ei kuvata piltide vaatamise režiimis pildi tehnilisi üksikasju. Kohe üldse mitte. Näha on ainult pildifaili nimi, kellaaeg ja kvaliteediseadistus.

Teise asjana heidame Nikonile ette Nikon automaatrežiimi, mis, hoolimata sellest, et menüüst on valitud Auto, mitte Fixed range auto, mis tõesti võimaldab piirata ISO 80–400, kasutab kaamera vaikeseadetes maksimaalselt ainult ISO 400. See suurendab

Nikon Coolpix S3000

Hind: 1999 krooni

Müügil: Fotoluks

Tehniline info: vaata testi lõpust

dab säriajad absurdsest pikaks, tehes käest pildistamise võimatuks. Tegemist on kas halvasti sõnastatud menüükäsuga või tarkvara veaga, aga see võib tekitada kasutajale palju meeletu häda, sest ta usub, et kaamera oskab ise valida õige tundlikkuse. Näib, et siiski ei oska.

Pildikvaliteet on identne S4000 omaga, üldmulje on hea, lähedalt vaadates detailsus kannatab, kuid tänu Nikon insenerikavale on eriti kõrgematel tundlikkustel näiv detailsus väga hea. Nikonil on kahtlemata ühed parimad müravähendamise ja -peitmise algoritmid, kuid selle kaamerakere ja kasu-

tajaliides puhul lähedavad need raisku.

Coolpixid on mõlemad hea ilmaga seltskonna pildistamise aparaadid. Edevad ja väikesed, mahuvad hästi taskusse ja pilti teevad ka, kuid algajal piltnikul tuleb fotograafia algtoodesid õppida küll muude kaamerate peal. S3000 on kitsa niši kaamera.

KOKKUVÕTE

Selle kaameraga pole pildistamist võimalik õppida, sest kaamera varjab kiivalt kõiki andmeid. Juhupildistamiseks ja edvistamiseks.

HINNE

Nikon Coolpix S4000

Kaamera on mõnusalt õhuke, Canoni Ixus 130 ja Nikon Coolpix S4000 kõrval üks õhemaid. Kui paks see "õhuke" on? Umbes paari pangakaarti sisaldava meeste rahakoti paksume. Kui sa saad taskus kanda telefoni või rahakotti, saad kanda ka seda kaamerat.

Puudetundlik ekraan reageerib väikese viitega. Õigupoolest reageerib see puudetele kiirelt, aga ekraanil olevate menüüde täisjoonistamine võtab aega umbes pool kuni kolmveerand sekundit, mis on piisavalt pikk aeg, et jätta muljet aeglasest kaamerast.

Tänu puuteekraanile on kaamerale vähem nuppe kui teistel, tagaküljel vaid kaks. See lauseb seadistatud kaamerat paremini pöidlaga kinni hoida. Puuteekraan on vahva, kui sul on aega kaameraga mängida. Kui sul on vaja kiiresti kaamera töökorra seada ja sisse lüüda mõni muu režiim peale vaikimisi automaatrežiimi, siis lihasmälu järgi – see nupp, nüüd kolm korda alla, paremale, kaks korda alla, klõps – seda teha ei saa.

Kaamerale puuduvad igasugused põhivarametreid kontrolli võimalused, säri ja ava väärtusi ei saa vaadata isegi juba salvesta-

Nikon Coolpix S4000

Hind: 2499 krooni

Müügil: Fotoluks

Tehniline info: vaata testi lõpust

tud pildilt, sest Nikon arvates pole kasutajal seda infot vaja ja nõnda seda ei näidatagi.

Autofookuse ja päästiku kombinatsioon on sel kaamerale aeglane ja visalt käib ka piltide mälukaardile kirjutamine, parima kvaliteediga piltide puhul ligi poolteist sekundit.

Pildikvaliteediga pole S4000 põhjust uhkeldada, loodetud Nikon kogemus ja oskused siit eriti läbi ei paista, välja arvatud ühel juhul. Tavaolukorras on detailsust Canonitest ja Panasonicutest vähem juba baastundlikkusele, kuid kõrgematel tundlikkustel säilitab Nikon väga hea kontrastsuse, mis jätab mulje

ka paremast detailsusest. Tegemist on siiski näiva detailsusega, tillukesest sensorist ei pigista imet välja ka Nikon. Ent keskmise kasutaja jaoks pole rohkem vajagi, sest pilte üldplaani vaadates on tulemus suurepärase. Kahjuks on see kaamera ainus trump.

KOKKUVÕTE

Rangelt mõeldud vaid seltskonnas juhuklõpsude tegemiseks. Seadistada pole midagi võimalik. Kaamera fotograafiast mittehuvitujale.

HINNE

Canon Ixus 130

Tutvus selle kaameraga algas õnnetult. Juba karbist välja võttes kukkus alt ära kummiliist, mis kinnitus kumminagadega akukaane külge. Ilma liistuta on akukaane sees suured augud, nii et aku ja mälukaart on otsekontaktis väljast tuleva tolmu või niiskusega. Liistu tagasitõppimine on keeruline. Sama õnnetu on ka HDMI-liidese klapp, mis avaneb napilt-napilt niipalju, et sealt vahelt kaabel sisse suruda.

Kui see kõrvale jätta ja kui peaks ostes kätte sattuma eksemplar, millel jupid küljest ei kuku, on tegemist toreda kaameraga. Sõbraliku kujuga kaamera mõjub mänguasjalikuna, mis ei ole üldse halb, sest see kutsub eksperimenteerima. Ixus 130 on selline kaamera, millega ajaviiteks ja oma lõbuks piltide klõpsida. Sony HX5V või Panasonic TZ10 nii ei mõju, nendega tahaks justkui tõsisemat tööd teha.

Kasutajaliides on pehme ja sõbralik. Ixus 130 oli ainus kompaktkamera, mille puhul meil lausa tekkis ise huvi erinevaid pildistamisrežiime läbi katsetada. Ja meie olemes meesterahvad! Ixus 130 on vaieldamatult

nunnu.

Väikese sensoriga ei saa mitte keegi imet teha, kuid Canon on teistest paremini osanud sensori võimeid ära kasutada ja ISO 800 on teistega võrreldes ikka väga hea. Rahatähe pildil võis eristada jooni, mida Nikonid isegi ISO 400 peal näidata ei suutnud.

Testitud ultraväikestest kompaktidest on Ixus 130 parim. Kuid 4490 krooni on päris krõbe hind. Mis kaamera nii kalliks teeb? Tarkvara. Kaamerale on näotuvastusega viitpäästik, näotuvastusega välklambiga ülevalgustamise kaitse, et siseruumides pildistades näod läikivalt ei jääks, silmapilgutuse-

Canon Ixus 130

Hind: 4490 krooni

Müügil: Overall

Tehniline info: vaata testi lõpust

ga viitpäästik jne jne. Enamik neist on toredad mänguasjad, mida läheb sul tarvis ainult inimesi pildistades. Looduse ja eluta objektide pildistamiseks on Ixus 130 liiga kallis mänguasi. Naisele kingiks osta? Nelja ja pool tuhande krooni eest saaks osta ju Canoni A3100 ja Nikoni Coolpix S3000 mõlemad!

KOKKUVÕTE

Väike ja armas, midagi kütkestavat selles kaameras tõesti on, aga hobipildistaja jaoks on hind nende võimaluste juures ehmatavalt kõrge.

HINNE

Olympus µ Tough 8010

Kaamera ei näe üldse sedamoodi välja, et teda võiks koos teistega samasse iluvidinate kategooriasse võistleva lasta. Terashallist metallist korpus, metallist nupud, pöördkaniga lukustuv luuk ja objektiiv metallkaitse – see on industriaalesteetika, mida tukaga ja tennistes vennad hinnata ei oska. µ Tough 8010 ilu hindamiseks peab olema mees, kes ajab habet kirvega ja kelle auto läheb pakasega käima puhtalt hirmust oma peremehe ees.

Kuigi kaamerale puudub tõsist fotograafiahuvilist rahuldav manuaalrežiim, on menüü kogu aeg kättesaadav ekraani servas ning seadistuste muutmiseks pole vaja põhimenüüsse süüvida. Pildistamisrežiimis saab kohe üles-alla nuppudega oluliste parameetrite muutmisele hüpata.

Siiski pole seal valikute läbikäimine nii mugav kui Canonitel, Sonydel või Samsungidel, sest menüü reageerib nupuvajutustele viitega. Viidet suurendavad veel mõttetud animatsioonid, nt värvustasakaalu või säri-kompensatsiooni muutmisele ei kasuta Olympus pildi kuvamiseks ekraanil kogu aeg niigi nähtavat otsevaatepilti, vaid animeerib väike-

se pildirea, millest üks siis välja kargab.

Kaamera käivitub teistest tunduvalt aeglasemalt ja sisselülitamisest kuni esimese pildi valmiduseni kulub päris mitu sekundit. Päästik ja autofookus koos on pigem uimasepoolne kui kiire, liikuvate asjade pildistamisel on eelfookus hädavajalik.

Kaamera pildikvaliteet on keskpärane. Tugevusteks on kindlasti taeva ja mere pildistamisel sügavsiniseks jääv sinine ja oskus isegi peaaegu vastu päikest pildistades taevast päris valgeks pesemise eest kaitsta. Puidusteks on kahjuks agressiivne JPEG-algo-

Olympus µ Tough 8010

Hind: 5999 krooni

Müügil: Photopoint

Tehniline info: vaata testi lõpust

ritm, mis lähivaates teeb murust ebamäärase mudru.

Kaamera hinna tingib tema vastupidav korpus. Ent kuna Pentaxi W90 on 1500 krooni odavam, ei saa 8010-t esimese valikuna enam soovitada.

KOKKUVÕTE

Olympuse karmide kaamerate vastupidavust oleme ise testinud ja selles veendunud. Suure hinnavahe tõttu ei saa seda kuidagi W90-le eelistada.

HINNE

Panasonic FT2

Korpus on metallist, kuid mitte üleni nagu Olympusel, piki keret jookseb plastriba. Kaameraga saab kaasa kummikesta, mille võib kerele veel pehmeneduseks ümber tõmmata. Kaamera akuluuk ja andmeliidest luuk on topeltlukuga, esmalt tuleb lukukang teise liugkangiga vabastada ja alles siis saab luugi avada.

Kasutajaliides on Panasonicu tüüpiline, suurte kirjadega peamenüü ja väike ekraani ülaservast avanev kiirmenüü. Särikompensatsiooni jaoks on eraldi nupp, seda pole vaja menüüst otsida. Nupud on kõik metallist ja piisavalt jäigad, et juhusliku puudutuse peale mitte reageerida.

Ekraan on viletsapoolne ja kindlasti tuleks hoiduda piltidele lõpliku hinnangu andmisest kohapeal ainult ekraani järgi otsustades. Ekraani võib koos Fujifilmi kaamerate ekraanidega liigitada kategooriasse "annab ligikaudse ettekujutuse salvestatud pildist".

Kaamera käivitub kiiresti, aga näiteks suum, mis on praktiliselt hiirvaikne, on aeglane, lausa unine. Piltide salvestaminegi võtab hetke aega, nii et jõud ekraanil vastavat

ikooni murelikult tähele panna.

Pildikvaliteet ei ole halb, sisuliselt on tegemist täiesti tavalise kompaktkameraga ja tugevdatud kere arvelt ei ole pildikvaliteedis allahindlusi tehtud. Canonitele jääb detailsuses alla, aga Olympustest ja Sonydest on mõningase mööndusega üle, kuid seegi sõltub pigem subjektiivselt hinnangust. Laiemas otsas lahtise avaga pildistades võib täheldada märgatavat nurkade tumenemist. Seda esines kõigil kaameratel, kellel rohkem, kellel vähem, kuid FT2 puhul oli seda kõige enam märgata.

Valik FT2, Pentaxi W90 ja Olympus μ

Panasonic FT2

Hind: Umbes 5800 krooni

Müügil: küsi arvutikauplustest

Tehniline info: vaata testi lõpust

Tough 8010 vahel taandub isiklikele eelistustele ja varasemale tutvusele süsteemiga. Suuri vahesid pildikvaliteedis ei ole ja kasutusmugavuselt on igal kaameral omad head ja vead.

W90 hinna vastu ei saa sel aastal aga ei Olympus ega Panasonic.

KOKKUVÕTE

FT2 võiksid osta need, kellel Panasonicuga head kogemused ja kellele kasutajaliides meeldib. Teistel pole ühtegi tungivat põhjust.

HINNE

Fujifilm Finepix JZ300

Kaamera kere on imelik segu kandilisusest ja kumerusest, kumerate nurkade pehme tunde lõhub ekraani järsk väljaulatav serv. Kaamerale ei ole ei väiksemate Canonitega võrreldavat elegantsi ega omaenda suure venna soolidsust välimust.

See kaamera on ainus, millele meil õnnestus aku valepidi sisse panna ja akuluugi takistusteta sulgeda.

JZ300-t on hea käes hoida, pöidla alla jääva režiimivalikuratta keskel on mõnus lohuke ja ketas on piisavalt jäik, et mitte ise režiimi vahetada. Üllataval kombel puudub siit Fujidele omane kiirvaliku jaoks mõeldud F-nupp. Samas pole sel lihtsal kaamerale ka eriti midagi, mida kiirelt muuta tahta. Ainsad kasutaja määratavad olulised parameetrid on WB, EV, ISO ja pildikvaliteet.

Täpselt nagu kallim F80EXR, valgustab ka JZ300 pilte veidi üle, negatiivne särikompensatsioon on hea aegselt käe sisse harjutada. Üldplaanis pole piltidel väga vigagi, kuid sisse suumides on Fujifilmi sensorist tulev pilt alati väga veider olnud. JZ300 pildist ei saa mitte kunagi 1 : 1 kärbitud osa kasutada, vä-

hemalt automaatrežiimil, sest kõik geomeetrilised kujundid, ruudud, kolmnurgad ja ringid, muutuvad ühesugusteks ebamäärase kujuga hulknurkadeks. Sadamas seisvatest laevadest tehtud pilte hiljem vaadates avastasime, et laevade ümmargused illuminaatorid olid igaüks isemoodi kujuga, alates poolringist kuni viisnurgani. Kärpimata pilt on viisakas ja sünnib väikeselt välja printida küll.

Muret teeb see, et automaatrežiimil on kaamera võimeline keerama pigem kinni ava kui vähendama säriaega, isegi kui väga väike ava difraktsiooni tõttu pildi detailidest midagi

Fujifilm Finepix JZ300

Hind: 2799 krooni

Müügil: Euronics

Tehniline info: vaata testi lõpust

järele ei jäta. JZ300 otsustas ainsana päikesepaistelise ilmaga kasutada kombinatsiooni f 11 ja 1/200 s, selmet, nagu teised, jätta ava lahtisemaks, aga vähendada säri, sest maksimaalse 1/2000ni on ju veel maad küll.

JZ300 on mittemidagiütle kaamera.

KOKKUVÕTE

JZ300 on näide täiesti tavalisest tänapäevasest kompaktkamerast, mille juures pole mitte midagi lõpuni hästi tehtud.

HINNE

Olympus μ -7040

Kaamera on lihtsake, kerge kandiline korpus ei loo illusioone ei ilu ega erilisuse osas. See Apple'i tüüpi esteetiline kvaliteetlihtsus, vaid pigem säästulihtsus. Näiteks USB/HDMI-liideseid kattev luuk käib lahti väga rohmakalt, olles standardne kummiribade otsas tolknev kaaneke, mis ei taha hästi sulguda.

Nupud on sel kaamerale omalaadsed, mahamängimise nupp on laia liistuna kohe rattakese kohal, rattakese all on menüü ja abinupp mõlemast otsast vajutatava liistuna, täpselt nagu suuminupki. See ei ole ei eriti mugav, sest kohe eenduva valikuratta serva kõrvalt pole madalamat nuppu kuigi hea vajutada. Eriti ilus ei näe see samuti välja, sest kaamera tagaküljel on lihtsalt kaks ebamäära musta laiku ja kuskil nende vahel suvalises kohas üks punase täpiga hõbedane video salvestamise nupuke.

Kaamera sisu on välimusest veidi parem, μ -7040 käivitub kiirelt ja suudab imekiiresti maksimaalse ulatuseni suumida, pakkudes tõsist konkurentsi Pentax I-10-le. Kui kiire suumimine on sinu jaoks oluline, siis pole väga palju valikuid ja Olympus jääb kindlas-

ti sõelale.

Kiirmenüü avaneb küljelt nagu μ Tough 8010-lgi, kuid on sellest kiirem. Peamenüü on väga paljude võimalustega, kuid väheinformatiivne. Mõne seade muutmisel teatab kaamera lakooniliselt, et "Vastuolulised seadistused", täpsustamata, mis omavahel vastuollu lähevad või mida nüüd teha.

Pildikvaliteedilt ei tõuse see kaamera mitte millegi poolest esile. Kurta pole otseselt millegi üle, kuid eraldi mainimist vääri vaid asju pole samuti.

Meie jaoks ei õigusta kaamera oma hinda. Jah, võrreldes Canon A3100-ga on siin kava-

Olympus μ -7040

Hind: 3690 krooni

Müügil: Elion

Tehniline info: vaata testi lõpust

laid lisavõimalusi, nagu varjualade korrigeerimine, sisemälust kaardile kopeerimise võimalus jm, kuid 3990 krooni eest on kaamera liiga inetu ja kohmakas.

Paaegu sama raha eest on isegi kiusliku iseloomuga Fujifilm F80EXR parem ost, mis sellest, et tollelgi on omad probleemid.

KOKKUVÕTE

Olympuse hinnakujundajate valemitebeldes on midagi valesti. Selline kaamera ei tohiks nii palju maksta.

HINNE

Olympus μ -9010

μ -9010 sarnaneb väga μ -7040ga, ning erinevused ongi seotud peamiselt objektiiviga. Seitsmekordse suumi asemel on 10kordne ja supermakrot saab teha 2 cm asemel 1 cm kauguselt. Suumiulatus on sellise kompaktkere kohta muljetavaldav, tavaliselt saab säära mõõtu kaamerast kätte maksimaalselt 5-8kordse optilise suumi, 10kordne suum on väga hea saavutus.

Kere kohta kehtib sama, mis μ -7040 kohagi: plastine, inetu, nuppude paigutus tekitab küsimusi. Nuppudest rääkides tuleb mainida keerlevat valikurattast, mida ei saa mitte ainult neljas suunas vajutada, vaid ka keerata. Sellega on pikemates menüüdes sorimine ja piltide järjest läbivaatamine mugavam kui teha sedasama nuppu klõpsatus.

Nii μ -9010 kui μ -7040 kindlaks plussiks konkurentide ees on 2 GB sisemälu, mis võib osaliselt seletada ka kaamerate eeldatavast kõrgemat hinda. Sisemälu on neil kaamerail täiesti arvestatav salvestuskoht, sest hiljem saab sealt vajadusel pildid mälukaardile kopeerida, neid ei pea tingimata kaabliga otse arvutisse sikutama.

Olgu vanemate kompaktkamerade omadele, kes uuemat Olympust osta tahaksid, ära öeldud, et xD-kaartide asemel käivad Olympuse kompaktkameratesse nüüd ainult SD-kaardid, oma vana xD-mälukaartide varu võite minema visata.

Muus osas on μ -9010 pettumust valmistavalt igav. Pilti saab sellega teha, aga seda saab sama hästi ka 2000 krooni odavam kaameraga. Pildikvaliteedi järgi ei ole võimalik eristada, kas kaamera maksis 2500 või 4500 krooni.

Ega meil tegelikult ei olegi Olympuse-

Olympus μ -9010

Hind: 4499 krooni

Müügil: küsi arvutikauplustest

Tehniline info: vaata testi lõpust

le ju peale arusaamatult kõrge hinna midagi muud ette heita, sest tehnilised parameetrid on kompaktkamera kohta viisakad, kuid lisaväärtust, seda, millele saaksime näpuga osutada ja öelda, et "vaat seda te ühelteist teiselt kaameralt ei leia", seda ei paista kuskilt.

KOKKUVÕTE

Testivõitja pakub palju rohkemaid võimalusi ja sama kallis Canon Ixus 130 on vähemalt hea välimusega. Mille eest siin raha küsitakse?

HINNE

TULEMUSED

Mudel	Samsung WB600	Canon PowerShot A3100 IS	Pentax Optio I-10	Sony DSC-W350	Samsung ST70	Panasonic Lumix DMC-ZK3	Pentax Optio W90	Sony DSC-W380	Canon PowerShot SX210 IS	Fujifilm FinePix F80EXR	Panasonic Lumix DMC-TZ10	Sony DSC-HX5V	Wilson Coolpix S3000	Wilson Coolpix S4000	Canon IXUS 180	Olympus i-Tough 8010	Panasonic Lumix FT2	Fujifilm FinePix JZ300	Olympus i-Tough 7040	Olympus i-9010
Müügil	Elion	2590	2990	2899	2990	4200	4499	3599	5940	3999	5200	5699	1999	2499	4490	5999	5800	2799	3690	4499
Hind (kr)	12	121	14,2	14,1	14,2	12,1	12,1	14,1	14,1	12	12,1	10,2	12	12	14,1	14	14	12	14	14
Megapiksleid	24-360, f/3,2-5,8	35-140, f/2,7-5,6	27-135, f/3,2-5,9	26-105, f/2,7-5,7	27-135, f/3,2-5,9	25-200, f/3,3-5,9	28-140, f/3,5-5,5	24-120, f/2,4-5,9	28-392, f/3,1-5,9	27-270, f/3,3-5,6	25-300, f/3,3-4,9	25-250, f/3,5-5,5	27-108, f/3,2-5,9	27-108, f/3,2-5,9	28-112, f/2,8-5,9	28-140, f/3,9-5,9	28-128, f/3,3-5,9	28-380, f/3,3-5,6	28-196, f/3-5,9	28-280, f/3,2-5,9
Objektiiv (35 mm ekv)	1/2000-1/6	1/1600-1/5	1/2000-1/8	1/1600-1/2	1/2000-1/8	1/1300-1/60	1/1500-1/4	1/1600-1/2	1/3200-1/5	1/2000-1/8	1/2000-1/60	1/1600-1/30	tootja ei avalikusta	tootja ei avalikusta	1/1500-1/5	1/2000-1/4	1/1300-1/8	1/2000-1/4	1/2000-1/4	1/2000-1/4
Säraajad (s)	3	3	20	4	4	3	1	5	5	5	3	5	8	8	3	3	5	5	2	1
Lähim teravust. kaugus (cm)	HD 1280 x 720p x 30 k/s	640 x 480 x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	HD 1280 x 720p x 30 k/s	Full HD 1920 x 1080 (50i)	640 x 480 x 30 k/s	4000 x 3000	4320 x 3240	4320 x 3240	4320 x 3240	4000 x 3000	4288 x 3216	4288 x 3216
Videorežiim	0,8	0,8	tootja ei avalikusta	1,4	1,8	1,8	kuni 5	1,5	0,7	1,6/1,4, 2,3	2,3	10	3	3	0,7	0,3/1/2	1,8/1,6/1,0	11	0,7/1,4	0,7/1,0
Maks. resolutsioon	128 MB, SD/SDHC	45 MB, MS Pro/Duo, SD/SDHC	26 MB, MicroSD	45 MB, MS Pro/Duo, SD/SDHC	45 MB, MS Pro/Duo, SD/SDHC	15 MB, SD/SDHC/XC	40 MB, SD/SDHC/XC	40 MB, SD/SDHC/XC	40 MB, SD/SDHC/XC	40 MB, SD/SDHC/XC	40 MB, SD/SDHC/XC	45 MB, MS Pro/Duo, SD/SDHC/XC	47 MB, SD/SDHC	45 MB, SD/SDHC	2 GB, SD/SDHC/MMC	2 GB, SD/SDHC	40 MB, SD/SDHC/XC	40 MB, SD/SDHC	2 GB, SD/SDHC	2 GB, SD/SDHC
Sarivõte (k/s)	optiline	optiline	-	optiline	optiline	optiline	-	optiline	optiline	optiline	optiline	optiline	-	-	optiline	-	optiline	optiline	optiline	optiline
Mälukaart (sisemäli, mälukaart)	3"	2,7"	2,7"	2,7"	2,7"	2,7"	2,7"	2,7"	3"	3"	3"	3"	3"	3"	2,7"	2,7"	2,7"	2,7"	3"	2,7"
Stabilisaator	80-3200	80-1600	80-3200	80-3200	80-3200	80-1600	80-6400	80-3200	80-1600	100-12800	80-1600	80-3200	80-3200	80-3200	80-3200	64-1600	100-1600	230 000	230 000	230 000
Ekraan (tollid, piksleid)	jah	-	jah	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	jah	-	-	jah	senso-ri-hutusega
ISO	10,7 x 6,1 x 2,8	9,7 x 5,8 x 2,8	9,6 x 5,6 x 1,7	9,1 x 5,2 x 1,7	10,7 x 5,9 x 2,5	10,3 x 6 x 3,3	10,7 x 5,9 x 2,8	9,2 x 5,2 x 2	10,6 x 5,9 x 3,2	9,9 x 5,9 x 2,8	10,3 x 6 x 3,3	10 x 5,8 x 2,9	9,4 x 5,6 x 1,9	9,5 x 5,7 x 2	9,2 x 5,6 x 1,8	9,8 x 6,4 x 2,4	9,9 x 6,3 x 2,4	9,7 x 5,7 x 2,9	9,5 x 5,6 x 2,6	9,4 x 5,7 x 3,1
Eesti keel	210,7	155	120	100	144	159	144	108	215	183	218	170	116	131	133	215	188	148	144	171
Mõõtmised (cm)	A/S/M-režiimid	A/S/M-režiimid	MicroSD mälukaart	M režiim	GPS, A/S/M režiim	Kompass, GPS, Full HD, M režiim	Veekindel kuni 6 m, kaikkumiskindel kuni 12 m, tolmukindel	Veekindel kuni 10 m, kaikkumiskindel kuni 2 m, tolmukindel, raskustaluvus kuni 100 kg	Pluutundlik ekraan	Veekindel kuni 10 m, kaikkumiskindel kuni 2 m, tolmukindel, raskustaluvus kuni 100 kg										
Kaal (g, aku ja mälukaardita)	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Muu	1	2	3-4	3-4	4	5-6	5-6	7-12	7-12	7-12	7-12	7-12	13-15	13-15	13-15	16-18	16-18	16-18	19-20	19-20
Hinne	1	2	3-4	3-4	4	5-6	5-6	7-12	7-12	7-12	7-12	7-12	13-15	13-15	13-15	16-18	16-18	16-18	19-20	19-20
Koht	1	2	3-4	3-4	4	5-6	5-6	7-12	7-12	7-12	7-12	7-12	13-15	13-15	13-15	16-18	16-18	16-18	19-20	19-20

Kaamera suveks korda!

[digi]

ajakirjanikud
soovitavad:

Professionaalne sensoripuhastus:

[digi] ajakirja ettenäitamisel Fotoluksis soodushind!
Kampaania kehtib kuni 31. juulini 2010.

250 kr

tavahind 290.-

Millal on puhastuseks õige aeg?

3 aastat
garantiid
Ainsana Eestis!

Sensorit puhastavad järgmised Fotoluksi kauplused:

Tallinnas Pärnu mnt 134, Tartus Ülikooli 6a ja Pärnus Rüütli 16

vaata ka

www.fotoluks.ee

fotoluks
valgustab Sind fotoalal

Tallinn: Pärnu mnt 134 | Solarise keskus | Viru keskus | Mustika keskus | Kristiine keskus

Tartu: Ülikooli 6a | Pärnu: Rüütli 16

Kas mobiilneti aeg on käes?

Juhtmega internet on surnud, elagu mobiilinternet! Nõnda kuulutavad viimasel ajal kõik mobiiloperaatorid ning pakuvad üksteise võidu järjest odavamaid pakette ja netipulki. Meie selgitame sel kuul välja, kelle mobiilne internet on kõige parem.

Mobiilse interneti pakkujaid on Eestis laias laastus neli: kolm suuremat mobiiloperaatorit ning Kõu. Mobiiloperaatorid pakuvad kõik internetti üle GSM-võrgu, Kõu aga üle CDMA-võrgu, mis on umbes sama asi nagu GSM, ainult teine standard.

Praktikas on GSMi ja CDMA vahel ka mitmeid erinevusi, mis kõik teenuse toimimist suuresti mõjutavad. Esimene ja kõige tähtsam on levi. 3G ja 3,5G ehk UMTS-võrgud toimisid seni vaid 2,1 GHz sageduse peal. Mida kõrgem on aga sagedus, seda kehvem on levi, nii et suurte maade katmine 3G-võrguga oli keeruline ja kulukas. Viimasel ajal on aga kõik operaatorid hakanud ehitama 3G-võrke ka UMTS900 tehnoloogiaga, mis tähendab, et seesama 3G-ühendus tuuakse tarbijani juba 900 MHz peal, mille leviomadused on oluliselt paremad.

Pane tähele: UMTS900

UMTS900 tulekuga on mobiiloperaatorite seas lahti läinud tõeline 3G-levialade ehitamise buum: üksteise võidu saavad pressiteated, mis kuulutavad järjest uute suurte piirkondade 3G-ga katmisest, vaid paar päeva enne [digi] trükkiminekut teatas näiteks EMT, et kattis ära terve Hiiumaa. Kõik kolm mobiiloperaatorit lubavad lähema poole aasta jooksul katta 3G-ga suure osa Eestist.

Kõu teenus aga toimib 450 MHz peal, mille leviomadused on veel palju paremad kui 900 MHz 3G puhul. Nii ongi Kõu levialakaart terve Eesti kohal ühtlaselt roheline, mis tähendab, et Kõu levib sisuli-

selt igal pool, terves riigis. Arvutisse käiva USB-seadmega saab ühenduse kuni umbes 10 km kaugusel tugijaamast, välise antenniga on see vahemaa vähemalt kaks korda pikem. Samas on Kõu võrgu maksimumkiirused aeglasemad kui 3G puhul ning korraga ühes mastis internetti kasutavate inimeste arv mõjutab kiirusi olulisel määral.

Levialade testimine on kallid ja keerukas teadus, millega meie toimetuses paraku tegeleda ei suuda. Sestap mõtlesime välja lõbusama lahenduse: ühendada GPS-mäng Geodashing ja mobiilse interneti test. Geodashing on mäng, kus iga kuu alguses valib arvuti üle terve maake-

ära mõõta. Kuna punktid on täiesti juhuslikud ja paiknevad üle Eesti, peaks tingimused kõigi osalejate jaoks võrdsed ja ausad olema. Meie jaoks oli aga lõbu selles, et peale etteantud geograafiliste koordinaatide ei teadnud me Geodashingu punktide kohta mitte midagi: nad võisid sattuda kuhu iganes, kas kellegi hoovi kurja koera kuudi kõrvale või keset suurt sood.

Nii me siis seiklesime ühe maikuu nädalavahetusega terve Eesti läbi, USB-pulgad ja sülearvuti kotis. Keda see rohkem huvitab, saab juunikuu ajakirjast Arvuti-maailm lugeda Geodashingu reportaaži ning vaadata pilte, [digi] aga keskendumisest nüüd testile.

Leviala suureneb iga päevaga

Paraku selgus kohe, et hetkel veel maal 3G-levi ei ole. Kui sa pöörad suurelt teelt 100 meetrit kõrvale või sõidad linnast välja, on olukord väga nutune. Jah, see muutub iga päevaga, sest 3G-leviala paisub tõesti kiiresti, aga fakt on see, et mai lõpus õnnestus vaid kahes Geodashingu punktis kahel operaatoril näidata ka 3G-levi. Sestap pidasime ka kinni mitmes meie teele jäänud linnas ning testisime Speedtest.net abiga 3G-ühenduste kiirusi, mis meie üllatuseks väga suuresti erinesid.

Levi kõrval on oluline ka paketi hind ning punktide andmisel võtsime loomulikult sedagi arvesse. Nagu öeldud, olukord nii levi kui ka pakettide osas muutub praegu tundidega ning tänaseks võib siin testis olev info juba vananenud olla, kuid mingi pildi annab ette kindlasti.

HENRIK ROONEMAA

Seiklesime ühe ilusa maikuu nädalavahetuse jooksul läbi terve Eesti, kaasas arvuti ja neli mobiilse interneti pulka

ra välja suure hulga juhuslikke geograafilisi punkte ning mängijad peavad neid valutama hakkama: kes esimesena mingile punktile vähemalt 100 meetri kaugusele saab, korjab ka selle punkti külastamise eest kõige suurema skoori.

Juhuslikud kohad üle Eesti

Eesti peale langes maikuu 12 Geodashingu punkti ning me võtsime endale ülesandeks need kõik läbi sõita ja igaühes kõigile pakkuja mobiilse interneti kiirused

kõu

[d]
testi
võitja

Metsade ja soode kuningas

Kõu

Hind: alates 298 krooni kuus

Müügil: www.kou.ee

Mobiilse interneti testi tulemused ei ole meile ausalt öeldes meeltemööda. Tundub, et kes tahab tõesti saada igal pool kiiret mobiilset internetti, peab liituma kahe teenusega, ostma kaks netipulka ja maksma kahte kuukaudu: 3G linna ja Kõu maale.

Mõningase mõtlemise ja kaalumise tulemusel jõudsime välja ikkagi selleni, et kui valiksime täna endale mobiilset internetti ja tahaksime seda just terves Eestis ringiliikumiseks, mitte näiteks ühes-kahes kindlas kohas (suvilas, sõbra juures) kasutamiseks, peaksime võtma Kõu.

Kõu oli ainuke võrk, mis oli igal pool vähemalt mingil talutaval kujul olemas. GSMi puhul sai kiiresti selgeks, et kui 3G-võrku ei ole, on kogu teenus pea kasutu. EDGE ja GPRS on ikka nii aeglased ja nii ebastabiilsed, et neid pole sisuliselt võimalik kasutada. Ja vähemalt meie testi ajal ei olnud 3G-d küll peale linnade mitte kusagil, Kõu aga korjas vähemalt miinimumkvaliteediga ühenduse praktiliselt igas suvalises metsanurgas ikkagi üles.

Allalaadimiskiirus varieerus Speedtest.net'i andmetel 2,6 megabitist Tallinnas Mustamäel kuni 100 kilobitini Põlvamaal Pikkjärve kaldal. Meie kasutada oli Vertex Wirelessi USB-seade VW110, millel oli endal väike väljatõmmatav antenn, kuid Kõu inimesed andsid meile kaasa ka pisut suurema, magnet-alusega antenni ja üsna pea sai selgeks, et selle kasutamine on väga hea mõte. Millegipärast saab VW110 seadet soetada ainult koos kaheaastase Kõu lepinguga ja siis on selle hind 1 kroon (kuutasu tavapärase 298 krooni asemel need kaks aastat aga 348 krooni). Teist marki pulga saab osta 1498 krooni eest.

Katsetasime ka Vertex Wirelessi WiFi-ruuterit, mis teeb Kõust WiFi-leviala. See küll toimis, aga oli kohati Kõu ühenduse ülesvõtmisel väga loid, kuigi levi oli küll, samuti vajatas aeg-ajalt restarti, sest kippus kinni kiiluma.

Kõu ei ole küll nii superkiire kui 3G, aga ta on usaldusväärne ning peaaegu alati olemas ja kasutatav siis ja seal, kus teda vaja läheb.

KOKKUVÕTE

Kui sul on vaja mobiilset internetti igal pool Eestis ja leviala on tähtsam kui suur kiirus, võta kindlasti Kõu. Levib igal pool ning oma asjad saad aetud.

HINNE

Mint on lihtne ja loogiline

Testi ülejäänud kolm kohta tuleb jaotada kolme mobiilioperaatori vahel ja see on keeruline. Levi osas ei saa me ühest seisukohta võtta, sest linnad on kõigil enam-vähem kaetud, UMTS900 levalad arenevad kõigil metsiku kiirusega ning täna on olukord üks, homme aga teine.

Küll aga saame heita pilgu oma tabelisse ja tõdeda, et Elisa leidis 3G-võrgu kümnest juhuslikust Geodashingu punktist kahes, EMT ühes ja Tele2 mitte üheski. Naljaga pooleks võiks siit teha järelduse, et Elisaga on maal 3G-levala leidmine poole tõenäolisem kui EMTga.

Tegelikult ajendas meid Elisale testi teist kohta (kusjuures samade punktidega nagu võitjat Kõud) andma asjaolu, et Elisa on ainus operaator kolmest, kes pakub mõistlikke, lihtsaid ja loogilisi tingimusi. Elisa uued Minti paketiid on kõik ilma mahupiiranguta, paketiid erinevad üksteisest aga maksimaalse kiiruse poolest. 99 krooni eest saab 1 Mbps kiiruse, 149 eest juba 2 Mbps, 199 eest 5 Mbps ning 349 eest piiramata kiiruse, HSPA-võrgu teoreetiline maksimum on umbes 20 Mbps.

Elisa Mint

Hind: alates 99 kroonist kuus

Müügil: Elisa

Liitumine on tasuta, kuid kaheaastase kohustusliku lepinguga saad kaasa ka tasuta netipulka.

Ettevaatlikuks teeivad aga Elisa testitulemused just kiiruste osas. Kõigis 3G-levalades jäi Elisa kiiruse poolest nii EMT-le kui Tele2-le tuntavalt alla, näiteks Tallinnas Mustamäel kujunes Elisa keskmiseks allalaadimiskiiruseks 1,7 Mbps, EMT-l 7,8 ja Tele2-l

3,8. Jõgeva keskkonnas sai Elisa kätte kõigest 0,7 Mbps, EMT ja Tele2 vastavalt 2,6 ja 5,3. Ning Tapa raudteejaama kõrval olid kiirused vastavalt 0,57, 4,1 ja 2,6 Mbps. Muide, mõned päevad peale meie testi lõppu tunnistas Elisa, et neil on tõesti hetkel 3G-võrgus probleeme, aga need pidavat saama lahendatud.

Meie valiks endale Elisa 149kroonise paketi ning, mine tea, ilmselt on palju selliseid kliente, kes võiksid vabalt oma kodusest traadiga netiühendusest sellise pakkumise peale üldse loobudagi. Milleks maksta topelt? Või teine variant: kui mobiilneti läheb vaja harvem, kasutaksime Elisa kõnekaardiga 15kroonist päevapiletit, ka väga mõistlik pakkumine.

KOKKUVÕTE

Hea hinnaga ning mõistliku ülesehitusega paketiid: maksad kiiruse, mitte megabaidi eest. 3G oli testitud kohtades aeglasem kui konkurentidel.

HINNE

EMT võrgus on superkiirused

Just EMT võrgus suutsime leida kõige suuremad kiirused. Rekordiks jäi Tallinnas mõõdetud 7,8 Mbps allalaadimiskiirust, Jõgeval sai EMT kätte 2,6 ja Tapal 4,1 Mbps.

Muus osas pilt nii ilus pole, EMT-l on küll metsavahel korralikult levi, kuid see on 2G-levi ning 2G-levi tundus tänapäeval olevat ka teisel kahel mobiilioperaatoril umbes sama korralik. Ja, nagu enne öeldud, 2G-levi ei ole paraku mobiilinternetina eriti kasutatav.

EMT võiks aga üle vaadata oma hinnapoliitika. Piiramatu mahuga pakette ei ole ning hinnad on üsna kõrged: 2 GB maksab 249 krooni, 7 GB 395 krooni ja 9 GB 399 krooni. Suve lõpuni on kaks kallimat paketti küll soodushinnaga 109 krooni kuus ja mahupiirangut pole, kuid Elisa pakkumine on ikkagi palju soodsam.

Kui paketiid määratud gigabaidid täis saavad, saab surfamist jätkata väga piiratud kiirusega ning kui soovid endise kiiruse taastada, pead saatma vastava SMS-i ning siis on hinnaks juba väga soolased 2,54 krooni megabaidi eest.

EMT

Hind: alates 249 krooni kuus

Müügil: EMT

EMT puhul peab arvestama ka sellega, et netipulk paketti ei kuulu ja see tuleb endal juurde osta, samas ei sunni keegi sõlmima tähtjalist lepingut. Kuni 3,6 Mbps allalaadimiskiirust võimaldav pulk maksab kliendile 690 krooni, 7,2 Mbps 790 krooni ja 21,6 Mbps pulk juba 1990 krooni. Kui seda aga

soovid, saad kaheaastase lepinguga pulga tasuta.

Huvi pärast mõõtsin üle enda keskmise internetikasutuse ühe täiesti keskmise tööpäeva jooksul püsiühenduse otsas. Päev internetis ei sisaldanud küll suurte failide allalaadimist, kuid kõike muud tavalist küll: e-kirjade lugemine, fotode vaatamine, YouTube'ist mõne videoklipi vaatamine ja nii edasi. Tulemus oli üllatav: ööpäeva jooksul kulus ligi 800 MB. Kui samasugust elu EMT mobiilinternetis elada, saab ka kõige kallima paketi limiit läbi heal juhul paari nädalaga.

KOKKUVÕTE

Testis näitas EMT kõige suuremaid kiirusi, kuid paketiid on võrreldes Elisaga liiga kallid. Mahupiiranguta paketti ei ole.

HINNE

Tele2: hea võrk, kehvad paketid

3G osas oli Tele2 testi üllataja. Neid on pikka aega saatnud kehva leviajala odavoperaatori maine, kuid tundub, et need väited teeks täna Tele2-le ilmaasjata liiga.

2G levi, tõsi, oli neil tõesti veidi kehvem ja veidi auklikum kui konkurentidel, aga me räägime ka ekstreemtingimustest: sood ja metsad suvalistes Eesti punktides. Sealgi oli vähe neid kohti, kus Tele2 üldse levinud ei oleks, lihtsalt 2G andmeside osutus nutmaajavalt aeglaseks ja katkendlikuks, aga nii oli see ka teistel.

Tele2 lubab, et suve lõpuks on neil 3G-ga kaetud 50% Eesti territooriumist ja see on hea saavutus. Mis aga ei ole meie arvates hea saavutus, on Tele2 internetipaketid. Ainuke piiramatu mahuga pakett on 99krooni-ne Internet Start, kuid selle kiirus on piiratud 256 kbps peale, mida on umbes neli korda vähem kui Elisa sama kallil paketil.

Tähtajalist lepingut sellega küll sõlmima ei pea, samas aga pole hinna sees ka pulka, selle saab rentida 35 krooni eest kuus või osta välja 890 krooniga.

Veel üks variant on osta pulk järelmaksu-

Tele2

Hind: alates 99 krooni kuus

Müügil: Tele2

ga: 12 kuuks 60 krooni kuus, kusjuures kohe alguses tuleb sisse maksta 50 krooni.

Kõik kiired paketid on mahupiiranguta: 1 GB maksab 195 krooni, 3 GB 295 krooni ja 10 GB 395 krooni. Mahu ületamisel piiratakse kiirus 56 kbps peale, kuid lisatasu nõudma ei hakata. Nendel pakettidel on suve lõpuni 50% soodsam hind ning 18kuulise lepingu-

ga saab pulga tasuta kaasa. Aga nagu EMT-gi puhul eelistaksime ka meie Tele2-le Elisa soodsamaid ja mahupiiranguta pakette.

Sarnaselt Elisale saab ka Tele2-st võtta lihtsalt kõnekaardi ning kasutada interneti 15 krooni eest päevas, kusjuures Tele2-s tähendab päev kalendripäeva ehk 24 tundi Elisa 12 tunni asemel.

Neljandale kohale paigutasime Tele2 seetõttu, et pakettide osas EMT-ga põhimõtetelist vahet ei ole, küll aga on nende leviajala pisut nõrgem ja riskimomenti on rohkem kui EMT puhul. Aga samas said nad EMTga võrdset punkte ja see näitab ka midagi.

KOKKUVÕTE

3G-võrk on kiire, kuid Elisa paketid on soodsamad ja tarbijal lihtsamad kasutada. Parim m-interneti päevapileti pakkumine: 24 tundi 15 krooni eest.

HINNE

KOKKUVÕTE JA TULEMUSED

Ringiliikva inimese parim sõber on Kõu. Ta on küll kallim kui Elisa Mint ja kohtades, kus teistel operaatoritel on 3G levi, jääb Kõu kiiruselt üldiselt alla, kuid ta levib absoluutselt igal pool Eestis. Kui sul on vaja mobiilset interneti igalt poolt ühenduse saamiseks, hangi Kõu.

Väga head tingimused on aga ka Elisal. Miskipärast näitas nende 3G-võrk võrreldes konkurentidega madalamaid kiirusi, kuid esiteks pole see mingi teadusliku katse tulemus ning teiseks võivad paljude jaoks Elisa soodsad paketid kiiruseküsümuse üles kaaluda.

Elisa paketid on kõik mahupiiranguta, kallima paketi saad hoopis suurema kiiruse, kui võrk seda võimaldab.

Mahupiiranguga paketid on ajale jalgu jäänud, nii EMT kui Tele2 peaksid need kiiresti ära koristama ning asendama Elisa eeskujul kiirusepõhiste pakettidega või ideaaljuhul kehtestama lihtsalt kogu m-internetile ühe ja odava kuutasu.

Kõik operaatorid laiendavad oma 3G-levialasid suure hooga ning olukord muutub päevadega. Kohas, kus täna levi ei ole, võid homme surfata mitmemegabitise kiiruse-

ga. Sestap tundub Kõu pikemas perspektiivis kahtlase valikuna, sest kui mobiilioperaatorid suudavad tõesti enamuse riigist 3G-ga katta, on Kõu konkurentsieelis kadunud ning ta on kallim ja aeglasem kui teised. Pealegi on GSM-netipulgal veel üks eelis: välismaale minnes saad sinna sisse osta kohaliku mobiilioperaatori SIM-kaardi ja surfata mõistliku tasu eest ka väljaspool Eestit.

Täna ja praegu valiksime meie ise igapäevaseks mobiilse interneti kaaslaseliseks Kõu. Sellega on vähemalt üsna kindel, et saad igast metsanurgast internetiühenduse kätte.

VÕITJAD

1

Kõu

Pole kõige odavam ega kõige kiirem, kuid levib absoluutselt igal pool Eestis ning miinimumkvaliteediga internet on üldjuhul tagatud.

2

Elisa

Minti paketid on nüüd kõik mahupiiranguta ja väga soodsad. 99 krooni eest kuus 1 Mbps pole paha. Loodame, et ka võrk läheb kiiremaks.

3

EMT

Meie testitulemuste järgi väga kiire 3G-võrk, kuid 3G levi osas konkurentsieelist pole ning paketid on ajale jalgu jäänud ja liiga kallid.

Kuidas ...

failide versioonihaldust ko

Mida teha, kui soovid säilitada failidest erinevatel aegadel tehtud koopiaid? Kodukootud kausta- ja nimesüsteemi asemel on mõistlik kasutada hoopis versioonihaldust. Selle töölerakendamine on lihtsamast lihtsam. [digi] õpetab sind Giti kasutama.

1

Mis ja milleks?

Versioonihalduse kandev idee on säilitada failidesse tehtud muudatuste korral varasemad versioonid ning võimaldada neid soovi korral tagasi võtta. Versioonihaldusest ei ole kasu mitte ainult programmeerijatel, vaid kõigil, kel on vaja alles hoida dokumentide või failide erinevaid versioone. Kas tahad oma mängude salvestusfaile erineva seisuga alles hoida? Aga palun. Või tahad oma töödokumentide muudatusi automaatselt ajalooks muuta? Aga palun.

Selle õpetuse järgimiseks on sul vaja kahte arvutit, aga vajadusel saad hakkama ka ühega.

Jäta järgnevat jutust välja serveri installimise osa ja järgi vaid ülejäänut. Git ei vaja tööks kaugserverit, vaid töötab väga hästi ka kohalikul arvutis.

2

Installi Git

Käesoleva näitliku installi puhul eeldan, et sul on kuskil nurgas tiksumas oma väike kogu aeg võrgus olev Linuxiga arvuti. Kui pole, siis saad sa tegelikult Giti tööle ka kahe Windowsi või Maci vahel, kuid siis pead juurde lugema lisadokumentatsiooni ja oskama neis porte avada.

Antud näide eeldab Linuxit ja töötavat SSH-serverit.

Installi git. Debiani käsurealt tehes anna juurkasutaja õigustes järgmine käsk.

```
# apt-get install git-core
```

Kindlasti veendu, et installid paki git-core, mitte lihtsalt git. Tollel viimasel ei ole populaarse versioonihaldustarkvara midagi pistmist. Ubuntu puhul oleks käsk järgmine.

```
$ sudo apt-get install git-core
```

Mõne muu Linuxi puhul installi git-core vastava paketi halduri abil.

3

Asuta projekt

Antud näite puhul, kus meil on Linux ja Windows, on lihtsam teha repositoorium esmalt Linuxiga arvutisse ja seejärel kopeerida see Windowsisse. Loo repositooriumi kodukausta alamkausta projektid/esimene.

```
$ cd projektid/esimene/  
$ git init
```

Käsk init loob punktiga algava kausta .git, kus hoitakse selle projekti seadistusi. Selle kausta kustutamisel kaob kogu ajalugu ja varasemad versioonid.

4

Lisa failid

Kohustuslik see ei ole, kuid kindluse mõttes pane repositooriumisse proovifaili, millega enne oluliste failidega määramist katsetada.

```
$ echo 'Esimene sissekanne.' >> test.txt
```

Fail on nüüd projekti kaustas, kuid see ei ole veel repositooriumis. Kontrolli faili olekut käsuga git status. Git loetleb jaotises Untracked files praegu üles sellesama äsjaloodud faili. Lisa see repositooriumisse käsuga git add.

```
$ git add test.txt
```

Nüüd uuesti käsuga git status kontrollides öeldakse sulle, et uus fail test.txt on repositooriumis olemas. Sellest veel ei piisa, et teha seda teistest arvutitest kättesaadavaks. Pead

selle faili ka repositooriumisse "üles laadima", mis sellest, et server on samas arvutis.

```
$ git commit
```

Avaneb tekstiredaktor, kuhu palutakse sisestada kirjeldus repositooriumisse lisatava faili muudatuste kohta. Hiljem ajalugu vaadates aitavad igakordsel muudetud faili üleslaadimisel sisestatud kirjeldused sul meenutada, mida ja miks sa tookord tegid. Tekstiredaktorist väljumisel salvestatakse kirjeldus automaatselt ja fail loetakse ametlikult repositooriumis olevaks. Kiirvõimalus on käsu kjuu git commit -m 'Kirjeldus'.

5

Installi Git teise arvutisse

Installi Git ka teise arvutisse. Meie näite puhul on selleks Windowsiga arvuti, aga kasutatavad programmid töötavad ka Linuxi ja Maci all.

Windowsi Giti versiooni leiad aadressilt <http://code.google.com/p/msysgit/downloads/list>. Laadi alla msysgiti uusim versioon ja installi see. Ekraanil Select Components võid vaikumisi valikud jätta ja ekraanil Adjusting your PATH environment veendu, et valitud oleks esimene valik Use Git Bash only. Teisi valikuid kasuta ainult siis, kui sa täpselt tead, et sul on neid tarvis.

Ekraanil Configuring the line ending conversions mära, kas sa soovid Gitil lasta automaatselt realõpumärke teisendada või mitte. Kui sa ei tea, mida sellega mõeldakse, jäta esimene, vaikumisi valik.

Järgmisena installi SmartGit, mille leiad aadressilt syntevo.com/smartgit. SmartGiti baasversioon on mitteäriksel eesmärki del kasutamiseks tasuta. SmartGit on loodud

rraldada

Java baasil, kuid ära muretse, programm on ilus ja kiire. Installi käigus pead ette näitama git.exe asukohta. Kui installisid msygit vaiki- mis asukohta, on selleks C:\Program Files\Git\bin\git.exe. Sisesta ekraanil User Information oma nimi ja meiliaadress, kui sa kunagi kavatsed hakata oma repositooriumit ja- gama sõpradega või lausa avalikuks teha. See info salvestatakse failide versioonimuudatus- te juurde.

6 Kloni projekt
Kuna sul on projekt loodud Linuxil serveris, pead sa selle nüüd sealt Windowsiga arvutisse tooma ehk kloonima. Käivita SmartGit. Vali käsk Clone existing repository ja klõpsa nuppu Next. Si- sesta oma projekti aadress järgmiselt: ssh://kasutaja@server:port/repositooriumi/tee.

Antud näitel asub server samas võrgus ja on kättesaadav nimega t21, ning kasutajanimi serveris on sven. Ühenduse aadressiks oleks sel juhul ssh://aab@t21/~projektid/esimene. Tee võib olla nii absoluutne kui suhteline, antud juhul on tilde abil näidatud, et projekti kaust paikneb kasutaja sven kodukaustas.

Klõpsa nuppu Next. SmartGit palub sul kontrollida ja aksepteerida serveri digitaal- se sõrmejälje. Seejärel küsib ta sul su võtme- faili või parooli ja kui need klapiivad ja serveris on repositoorium olemas, küsib, kuhu luua kohalik repositooriumi kaust. Vali kõvakettal kaust, kuhu soovid projekti paigutada.

7 Muuda ja talleta
Muuda nüüd Windowsi arvu- tis faili test.txt ja kopeeri sinna kausta juurde mõni fail. Smart- Giti aknas näed nüüd, et loetelusse on tekki- nud uued failid olekuga Untracked, ja seda, et test.txt on muutunud punaseks, olekuga Modified. Lisandunud ja muudetud failide li-

samiseks repositooriumisse selekteeri fail- lid ja vali käsk Commit. Avaneb muudatus- te kommentaari aken. Kirjelda seal tehtud muudatusi ja vajuta nuppu Commit. Kui soo- vid igale failile eraldi kommentaari jätta, lisa need repositooriumisse ükshaaval.

8 Lükka muudatused serverisse tagasi
Nüüd pead Windowsi arvutist muudatused Linuxil arvutisse üles lükkama. Vali SmartGiti tööriistaribal käsk Push. Git oskab üle võrgu saata ainult muu- datusi, kuid esialgsel lisamisel tuleb uued failid täismahus edastada. Linuxil all kausta vaa- dates pole seal veel muudatusi näha. Failid on seal arvutis juba küll, kuid need tuleb kät- tesaadavaks teha käsuga git pull.

9 Vanemate versioonide nägemine
Sul on alati võimalus minna taga- si eelmisele failide seisule. Selleks vali SmartGiti menüüst Branch käsk Check Out. Avaneb aken, kus näha kõikide toimu- nud muudatuste kirjeldused. Kui oled sisest-anud mõistlikud kirjeldused, leiad lihtsalt versiooni, mida soovid näha. Vali sobiv muu- datusete komplekt ja klõpsa Check Out.

Kui sa soovid ainult eelmist versiooni vaa- data, vali järgmises aknas käsk Don't create local branch. See lülitab kohaliku kausta ta- gasi valitud versioonile, mitte ei tekita koo- piaharu. Valides käsu Create local branch ja andes sellele nime, tekib sinu failidest paral- leelharu tolle hetke seisuga. Sa saad paral- leelkooptiiga tööd jätkata, repositooriumisse lisamisel hoitakse see põhiharust eraldi.

Emmal-kummal juhul taastab Git projekti kausta täpselt tollase seisuga. Saad faile vaa- data ja vajadusel mujale kopeerida.

Jooksvale versioonile tagasi lülitumiseks vali uuesti menüüst Branch käsk Check Out, märgi vajadusel raadionupp All branches ja klõpsa nuppu Check Out. Programm küsib üle, kas sa soovid lülituda peaharule tagasi. Klõpsa nuppu Switch.

10 Võimalusi on veelgi
Giti muude võimalustega tutvumiseks loe dokumentatsiooni Giti ametlikult veebisaidilt git-scm.com/documentation.

SVEN VAHAR

KIIRKURSUS

Kuidas ...

ekraanitõmmist paari sekundiga jagada

1 Kiiresti ja vaevata

Mõnikord juhtub, et on vaja enda arvuti ekraanitõmmist kiiresti sõbrale näidata ja abi küsida või lihtsalt oma töölauga uhkeldada. Seekord õpetamegi, kuidas ekraanitõmmist paari klahvivajutuse ja hiirekliki- ga jagada.

2 Ekraani printimine

Esmalt teeme ekraanitõmmise. Vajuta PrtScr klahvi. Kui soovid teha ekraanitõmmist üksnes aktiivsest aknast, vajuta Alt + Print Screen. Tipi brauseri aadressi- ribale www.uploadscreenshot.com ja esi- mesel külastusel luba lahtihüppavas aknas Java äppleti laadimine. Vajuta avanenud programmis nuppu Paste (Ctrl + V).

3 Lühike aadress

Nüüd antakse sulle sinu ekraanitõmmise lühiaadress kujul http://ScrnSht.com/?????, mille saad kopeerida ja sõpra- dele jagada. Samuti antakse kopeerimiseks nii lingi HTML-kood kui ka BB-kood. Upload Screenshoti teenus on täiesti reklaamivaba.

4 Värskeim Java

Kui Java äppletit mingil põhjusel ei käivitata, tuleb veenduda, et arvutis oleks ikka viimane Java versioon. Seda saab kontrollida aadressilt www.java.com/en/down- load/installed.jsp ja sealt saab ka värskema versiooni endale alla tirda.

5 Tulirebasega veelgi lihtsamalt

Kui kasutad brauserina Firefoxit, siis saad kõike sedasama, aga veelgi lihtsamalt teha lisamooduliga Screenshot 1.6, mis li- sab tööriistaribale vastava ikooni.

MARTIN METS

Kuidas ...

plakatit printida

Photopoint teatas maikuus, et nad hakkasid pakkuma suureformaadiliste fotode printimise teenust, aga alati pole raha või aega sinna minna. Plakatit saad ka kodus mitmest väikesest paberilehest kokku printida. Meie näitame, kuidas.

1

Plakatid on lähedad ja kasulikud

A4 suurune paberileht lihtsalt ei ole visuaalselt kuigi mõjus, eriti kui see seinale riputada. Mida suurem paber, seda uhkem. Kui järele mõelda, siis neid kohti, kus suurelt printitud plakati vaja oleks, on päris palju.

Näiteks korraldad sina või teevad su sõbrad mõne ürituse, võrguope või spordivõistluse, ja selle asemel, et kleepida teadetetahvlile tähelepandamatuid tillukesi A4-lehekese, võiksite neli või kuus korda suurema plakati teha.

Suurele pinnale võid sa tahta printida ka siis, kui sul on arvutis näiteks mõne mängu maa-ala kaart, mis on A4 peale väljaprintitud, na kribu ja loetamatu. Vaat kui saaks A3 suurusel välja printida, oleks hoopis teine asi!

2

Suurt printerit pole tarvis

Alati on võimalus minna koopia-keskusesse, fotolaborisse või isa töö juurde ning soovitud pildi A3 peale välja lasta printida, kuid see võib minna kalliks. Kui sul on olemas endal tavaline A4 printer ja umbes 15 minutit vaba aega, saad sa plakateid ise printida.

Kavalus seisneb selles, et suurem plakat tuleb välja printida tükidde kaupa ning need hiljem kokku liimida. Kui sul tõesti õhtul mitte midagi targemat teha pole, siis võid sa seda ise kõike käsitsi teha. Tegelikult pole siin keerulist midagi, saaksid pildi ise fototöötlus-programmis tükikideks lõigata, tükid sobivas suurusse viia, õiges järjekorras välja printida ning kokku kleepida.

Ent pea hoogu ja mõtle järele, kuidas sa korraldaksid näiteks 16 A4-paberi kokkuliimimise järjekorra? Milliste lehtede millistest servadest peaksid sa liimimisvaru jätma? Seda oligi arvata. Mina ka ei teaks. Meelt ei maksa siiski heita, probleemile on lihtne lahendus.

3

Võta Posterazor appi

Toreda ingliskeelse nimega programm Posterazor aitab kogu protsessi automatiseerida, võttes sinu eest üle kaks kõige keerukamat tegevust: pildi jaotamise etteantud suuruse või lehtede arvu vahel ning kleepimisvaru jätmise.

Laadi Posterazor alla veebilehelt posterazor.sourceforge.net. Saadaval on Window-

si, Maci ja Linuxi versioonid. Installe programm ja käivita.

4

Vali pilt

Programmi kasutamine on lihtne. Esimesel sammul vali plakatik sobiv pilt, klõpsates välja Input image kõrval olevat kollase kaustaga nuppu. Pilt võiks olla kõrge resolutsiooniga, kuid iga piksli pärast ei ole mõtet piinelda, sest plakat ongi mõeldud kaugemalt vaatamiseks ja selles juhul ei torka madal resolutsioon nii palju silma. Posterazor näitab ära pildi mõõtmed ja resolutsiooni, see annab sulle umbkaudu aimu, millise kvaliteediga mitmele lehele laiali venitatud pilt võiks tulla. Klõpsa nuppu Next.

5

Määra paberi formaat

Klõpsa nuppu Next. Veendu, et rippoendis Format oleks aktiivne õige formaat. A4 kohta kasutab programm märksõna DIN A4. Veendu, et jaotises Borders määratud äärised oleksid sinu printerile jõukohased. Vahekaardil Custom saad määrata kohandatud paberisuurus. Seda võid sa kasutada ka standardse paberi korral, sel juhul printitakse kohandatud suurusega pilt lihtsalt tervele paberilehele ja sa pead ta välja lõikama. Kasuta seda siis, kui tahad, et plakat koosneks näiteks ruudukujulistest, mitte piklikest tükkidest. Klõpsa nuppu Next.

6

Määra kattuvad servad

Selle seadistused võid rahule jätta, kui sul endal eelistusi pole. See määrab, millised paberi servad milliste teiste tükidde peale tuleb asetada. Kui sa pilti kokku hakkad panema, siis

näed seda niigi. Siit saad muuta ka kattuva serva suurust, vaikumisi on selleks 1 cm. Sellest piisab, et plakat pärast liimpulgaga kokku kleepida. Klõpsa nuppu Next.

7

Määra postri lõppsuurus

Jaotises Size in pages saad määrata, mitmest veerust või reast plakat peaks koosnema. Väärtust muutes näed pildilt kohe jooksvalt, kui palju ja kuhu jääb tühi ala, mille sa hiljem välja pead lõikama. Esimeste katsetuste korral on soovitatav piirduda 2 x 2 suurusega, et saaksid harjutada kokkukleepimist. See polegi nii lihtne ja kohe 16 lehte välja printides võivad need raisku minna, kui sa neljanda lehe kleepimisega viltu paned. Klõpsa nuppu Next.

8

Salvesta ja ava PDF

Programm salvestab lõigatud pildi PDF-failiks, sest nii on sul lihtsam neid printida, kui siis, kui kõik plakati osad oleksid salvestatud eraldi failideks. Pärast salvestamist avab Posterazor uue faili sinu PDF-lugejas. Printi dokument välja.

9

Lõika ja kleebi

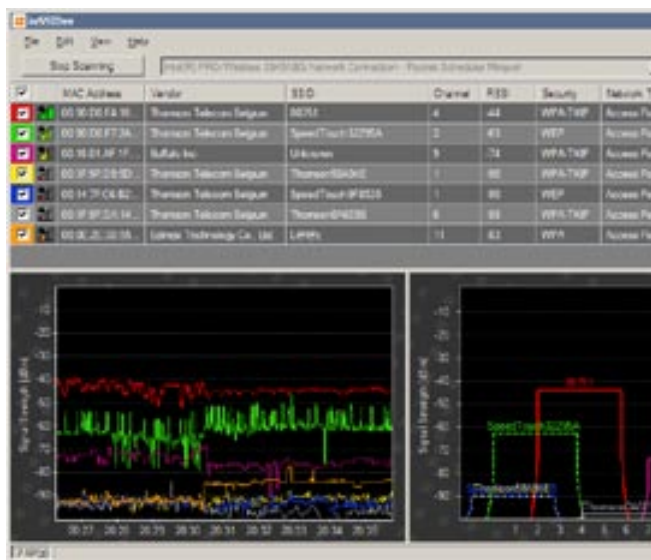
Siinkohal võid appi hõigata oma õe/ema/naise, sest järgnev nõuab oskuslikku lõikamist ja kleepimist ning nemad on sinust selles kümme korda osavamad. Kõigi eelduste järgi jätis printer lehtedele valged ääred ja sa pead osad neist ära lõikama, aga osad võid alles jätta, kui need jäävad pealekleebitavate leheservade alla. See, kuidas ja millises järjekorras lehti kokku kleepida, jääb juba sinu ülesandeks. Nüüd saad sa ka aru, miks soovitasin sul prooviks esialgu vähese arvu lehtedega piirduda. Jõudu tööle!

SVEN VAHAR

Kuidas ...

valida WiFi kanalit

Kuhu praegu ka ei vaataks, on õhk WiFi-võrkudest paks. Tark on valida erinev kanal kõigist teistest. Kuidas seda teha?

1

Milleks valida?

Võid mõelda, et milleks on vaja WiFi-seadet mingile kindlale kanalile sundida, kui niigi praegu ju kõik töötab. Töötamisel ja töötamisel on vahe. WiFi on raadiovõrk ja tõrgeteta tööks vajab võrk suhteliselt vaba sagedust. Kui samal sagedusel on hulganisti müra - ja võraste WiFi-võrkude liiklus on sinu arvuti võrgukaardi jaoks müra -, väheneb võrgu läbilaskevõime ja töökindlus.

2

Kasuta õigeid programme

Kui sinu sülearvuti võrgukaardiga tuli kaasa programm, mis näitab kõiki saadaolevaid WiFi-võrke ja nende töökanaleid, võid kasutada seda (Windowsi enda võrguvalendit vajalikest üksikasjadest ülevaatlisku pilti ei anna), aga võid kasutada mõnda muud programmi, näiteks inSSIDerit, mille leiad siit: www.metageek.net/products/inSSIDer. Installe inSSIDer ja käivita see.

3

Leia sobivaim vaba kanal

inSSIDer kuvab kõik sinu arvuti võrgukaardi jaoks nähtavad traadita võrgud, isegi siis, kui need nime avalikult välja ei karju. Vaata veergu Channel. Seal näed kõikide võrkude töökanaleid. Leia selline kanal vahemikus 1-11 või 1-13 (Euroopa turule mõeldud võrgukaardid toetavad kanaleid kuni 13), mis oleks teistest kanalitest võimalikult kaugel. Näiteks kui kaks võrast võrku on kanalile 6 ja 11, siis peaksid enda WiFi tugijaama häälestama kas kanalile 8 või 9. Võta arvesse ka igal kanalil juba olevate tugijaamade hulka. Mida rohkem neid ühel kanalil on, seda rohkem umbes see on. Tugijaama signaal ulatub ka kõrvalkanalitele, nt kanal 6 on "kuulda" ka kanalil 7 ja 8 ning 5 ja 4, ning mitu sama kanali jaama mõjutavad ka kõrvalkanaleid.

4

Häälesta oma tugijaam ümber

Enamik tugijaamu töötab vaikeseadistustes kanaleil 1, 6 või 11. Need on tihti peale kõige rohkem umbes. Seadista oma seade töötama mõnel vahepealsel kanalil ja su traadita võrgu sidekvaliteet võib märgatavalt tõusta.

SVEN VAHAR

Apple iPad

9,7" LED taustvalgustusega ekraan
WiFi ja 3G
16-64 GB Mälu
suur valik rakendusi
Parim moodus, et surfata internetis
vaadata filme ja fotosi,
lugeda ja saata e-maile

al. 8990.-

Canon Powershot A495

10 megapiksliit,
3,3x optiline suum
DiGIC III pildiprotsessor
näotuvastus
3 erinevat värvi

1690.-
norm. 1890.-

Canon EOS 550D + EF-S 18-55mm objektiiv

18 megapiksliit
22,3 x 14,9 mm CMOS sensor
3-tolline LiveView LCD monitor
Full HD video

13590.-
norm. 14999.-

Sony Vaio VGNNW20

Intel® Pentium® T4300 1.8 GHz
3GB RAM, HDD 320GB
15.5" Ekraan
MS WIN 7

10990.-
norm. 13700.-

ACER X110 3D
Projektor

5490.-

EOS 5D Mark II
Kere

32990.-

Pentax Optio
E90 - Must

1190.-

Armani käekell
AR0239

3990.-

Meil saab maksta ka PayPal-ga

Leia meid ka Facebook'is
Fännidele topelt soodustused
www.ishop24.ee/facebook

Klienditugi
6027733
E-R 10-17

Kuidas...

fototehnikat hooldada

Nii nagu autogi, vajab ka fototehnika regulaarset hooldust ja puhastamist. Objektiivid ja kaamerakere sisaldavad aga mitmeid õrnu osi, nii et puhastamisel tuleb olla ettevaatlik ning kasutada tohib ainult selleks mõeldud vahendeid.

1

Puhasta varustust regulaarselt

Pühi kaamera, objektiivid ja lisa-varustus pehme lapiga puhtaks pärast igat pikemat pildistamisretke. Kui sa kaamerat parajasti ei kasuta, hoia seda kottis, mitte riivli- või lauanurgal. Puhasta regulaarselt ka fotokotti, fotovesti taskuid ja muid kohti, kust tolmu ja prügi võiksid tulla fototehnikani leida. Kotti saab edukalt puhastada tolmuimejaga, kui hari eemaldada.

2

Vesi ja liiv hoiab fotokast eemal

Niiskuskindel peegelkaamera või objektiiv viitab sellele, et võid olla muretu, kui sellele mõni piisk satub, kindlasti aga ei tohi aparati üleni märjaks teha. Vete või randa võid julgelt minna üksnes vee- ja tolmukindla kompaktkameraga, tavaline kaamera tuleks pakkida spetsiaalsesse veekindlasse ümbrisesse. (Säästuvarianti - tavaline kilekott, millesse objektiivi kohale lõigatud auk ja see juuksekuumi abil ümber objektiivi tõmmatud - ei saa küll soovitada,

aga kindlasti on see parem kui päris kaitsmata kaameraga randa minna.) Ära unusta veekindlasse kotti lisada ka niiskust imavaid *silica gel'i* pakikesi, mis vee- ning õhutemperatuuri erinevusest tekkivat kondensaatit tehnikast eemal hoiavad. Kui kaamera siiski märjaks saab, ära seda mingil juhul sisse lülita, et kontrollida, kas see töötab. Eemalda aku ja lase aparaadil kuivada, seejärel vii see kindluse mõttes teenindusse kontrolliks. Eriti ohtlik on soolane merevesi, mis juhib hästi elektrit ja tekitab sama hästi roostet.

3

Väldi otsesest päikesevalgust

Ära jäta fototehnikat terava päikese kätte. Musta värvi korpus neelab hästi päikesevalgust ning liigne kuumus võib aparati kahjustada.

4

Mälukaarte hoiakarb

Karp kaitseb mälukaarte mitte ainult mehaaniliste vigastuste eest, vaid vähendab ka nende kadumise riski - üksikult kotipõhjas vedelevad kaardid kipuvad kergemini "jalutama" minema. Kindluse mõttes väldi ka mälukaartide sattumist magnetvälja.

5

Kasuta neutraalset UV-filtrit

Iga objektiiviga koos peaks ostma ka UV-filtri. See on odav ning kaitseb objektiivi nii füüsiliste vigastuste ja tolmu kui ka UV-kiirguse eest. Õnnetuse korral on lihtne uus filter osta, samas kui objektiivi klaaside vahetus võib kujuneda väga kulukaks.

6

Hangi õhupump ja hari

Objektiivilt lahtise tolmu eemaldamiseks on parim vahend õhupump. Neid müüakse fotopoodides, aga kitsama eelarve korral teeb sama töö ära ka apteekides müüdiv klistiiripump. Teise töövahendina võiks olemas olla selleks otstarbeks mõeldud väike harjake, mille saad samuti fotopoeist. Hambaharjad ja muud sedalaadi soovitusel unusta kohe ära. Küll aga on olemas väga asjalik pliiatsit meenutav puhastuspulk, vt www.lenspen.com.

7

Klaasi jaoks osta eraldi lapp või puhastustikud

Tõrksamat mustust objektiivi klaasilt pühkides ära kasuta mingil juhul taskurätti või särgisaba. Spetsiaalne mikrofiibrilapp, mis ei eralda ebameid ega kriibi klaasi, on parem valik. Võimalusel osta see samuti fotopoeist, prillipoodides müüdivad lapid võivad teatud juhul siiski klaasi kriipida. Kõige parem on aga klaase puhastada kõvera otsaga puhastustiku abil. Ja ära unusta puhastada peale objektiivide ka filtreid.

8

Piilu objektiivi sisse

Vaata taskulampi kasutades objektiivi sisse. Ideaalselt puhtaid klaase ei tohiks peaaegu märgatagi olla. Kergemini kipuvad mustaks saama suumobjektiivide sisemused. Õeldakse, et kui suudad tolmukübemed kokku lugeda, pole veel põhjust muretseda. Kui aga tolmu on palju või leiad objektiivi seest suisa hallitussene algeid, tuleks see kindlasti teenindusse viia.

Peegelkaamera sensorit saab lisaks puhumisele ja pühkimisele puhastada ka imedes, kasutades selleks spetsiaalset vaakumpumpa.

9

Kasuta sobivaid kemikaale

Objektiivi klaasile tekkinud plekkide ja mustuse lahustamiseks võid kasutada denatureeritud piiritust, tulemasina täitebenssi ja destilleeritud vett. Tavalist alkoholi ja muid vängeid kemikaale (nt atsetoon) tuleks vältida, kuna need võivad kahjustada klaasi ja plasti liitekohti või plasti ennast. Tee puhastustikk kergelt niiskeks, töötle plekke hästi õrnalt vajutades, lase kemikaalil toimida ning puhasta siis uue tiku ja destvee abil. Puhastusvedelik tilguta alati tikule või lapile, mitte kunagi otse tehnikale.

10

Välti aerosoolpudelist suruõhku

See võib tunduda hõlpsa puhastusvahendina, aga on tegelikult kaamerale ohtlik. Pudelist väljuv külm õhk võib plastdetailid väga hapraks muuta, samuti võib mõnest pudelipõhjust kaamerasse sattuda ebameeldivat vedelikku.

11

Hoia korgid ees

Hoia objektiivil alati kork ees, siis on kindel, et klaas ei saa viga, kui kogemata kuskile vastu juhtub

minema. Objektiive vahetades kata kohe korgiga ka teine ots, samuti kaamera ise, kui jäta selle seisma ilma objektiivita. Ilma objektiiviga ning korgita vedelema jäetud kaamera puhul võib kindel olla, et varem või hiljem satub sinna sisse mingi sodi. Kui hoiad objektiivikorke taskus, veendu, et need ei ole mustaks saanud, enne kui need objektiivile külge kinnitad.

12

Sensorit puhasta ülimalt ettevaatlikkusega

Kui peegelkaamera sensorile on kogunenud tolmu, millega kaamera automaatne tolmuemaldus hakkama ei saa, võib selle sealt eemaldada spetsiaalse pehme otsaga puhastustikuga, lukustades eelnevalt peegli. Ole puhastades ülimalt ettevaatlik - üksainus aevastus ja tagajärjed võivad olla väga ebameeldivad. Hoiu kaamerat puhastamise ajal nii, et sensor vaataks allapoole, siis ei kuku sinna tolmu juurde. Tolmukübemeid saad eemaldada ka õhupumbaga, aga jälgi, et selle ots vastu sensorit ei puutuks. Mitte mingil juhul ära kasuta sensori puhastamiseks suruõhku, samuti ära ise kaamerasse puhu.

13

Puhasta sensorit vaid siis, kui tõesti vaja

Kuidas teada saada, kas sensoril on tolmu või mitte? Keera ava

võimalikult väikseks, nt f/22 peale ja pildista heledat seinu või paberilehte. Laadi foto arvutisse ja uuri seda 100% suurenduse juures. sensoril olevad tolmu-kübemed peaks nüüd tumedamate laikudena näha olema.

14

Puhasta ka välklambi kontakte

Välgujala kinnituskoha klemmid tasuks aeg-ajalt kustukummi-ga kergelt üle käia, siis on kindel, et need ikka ühendust annavad ja pildistamise ajal ootamatuid üllatusi ei esine.

15

Pildiotsijast paistev tolmu teenindusse

Kui pildiotsijast paistab tolmu, mis tegelikult piltidele ei jää, võid alguses seda lihtsalt ignoreerida - see on kogunenud peeglile ja tegelikult ei mõjuta pildistamist. Ühel hetkel tuleks aga kaamera siiski teenindusse viia ja peegel puhastada lasta.

16

Ära pelga teenindust

Isegi kui sa pole päris kindel, kas millist ja kui suurt puhastust su fototehnika vajab, mine julgelt teenindusse ja küsi abi. Parem maksta professionaalidele kohe ja natuke, kui ise ebakindlalt üritada ja riskida hilisemate suurte remondiarvetega.

KRISTJAN KALJUND

Kuidas...

toidust ilusaid pilte teha

Proffide seas levib ütlus, et kes oskab pildistada toitu, saab hakkama ka kõige muuga. Inimene sööb ju ennekõike silmadega, seega peab ka toidufoto olema isuäratav ning andma edasi roa lõhna, värvi, maitset ja meeleolu.

1

Väldi automaatrežiimi ja kaamera välku

Kompaktkamera säti makrorežiimile, peegelkaamera puhul kasuta avapõhist võtteprogrammi. Välk muudab pildi lamedaks ja teeb toidu "rasvaseks", tekitab taustale koledad varjud ja toidu enda pinnale suured ning ebaloulikud heledad laigud. Liiga terav otseväik toob esile ka inetumaid detaile, mida isu tekitaval pildil näha ei tahaks.

2

Kasuta loomulikku valgust

Parimaid toidufotosid saab loomuliku päikesevalguse käes. Sea end sisse akna all. Kui päike paisatab otse lauale ja on liiga terav, kata aken valge lina või paberilehega, see aitab valgust hajutada, muudab selle pehmemaks ja varjud sujuvamaks.

3

Tööta statiivi ja distantspäästikuga

Loomulik valgus kipub, eriti meie kliimas, olema üsna napp, seetõttu nõuab toidu pildistamine siseruumides pikemaid säriaegu ning see omakorda statiivi kasutamist. Isuäratava toidupildi puhul on äärmiselt oluline, et see oleks terav, nii et liisaks statiivile ei teeks paha ka distantspäästik, mis aitab vältida kaamera liikumist nupule vajutamise tõttu. Uuema kaamera puhul, mis olulise mürata ka kõrgemat ISO-väärtust võimaldab, saab pildistada lühema säriajaga.

4

Värvustasakaal olgu paigas

Automaatrežiimil kipuvad toidupildid enamasti olema pisut vale tooniga, aga kollakad või sinakad toonid, mis teiste fotode puhul nii väga

ei häirigi, mõjuvad suures plaanis toidu puhul võltsi või suisa eemaletõukavana. Määra värvustasakaal käsitsi, kasutades selleks paberilehte või miks mitte ka valget taldrikut.

5

Peegelda usinalt

Taldrikutäie korralikuks väljavalgustamiseks ning detailide esiletoomiseks on sageli vaja kasutada mitut valgusallikat. Loomulikus valguses tulevad appi peegeldid. Kuna pildistatav ala on väike, saad kasutada isegi taskupeeglit või valget salvrätti.

6

Kunstvalgust peab hajutama

Kui päevavalges pildistada ei saa ja pead kasutama lampe, kannab hoolt, et nende valgusvoog oleks võimalikult hajutatud. Suurema eelarve korral saab seda teha spetsiaalsete vihmavarjude, *softbox*'ide ja muude abivahenditega, kui aga raha napp, aseta valgustite ette lihtsalt valged paberilehed (ära unusta ka tuleohutust). Väiksemate toitude või üksikute objektide puhul on suurepäraseks abivahendiks spetsiaalsed valguskastid.

7

Mängi teravussügavusega

Leia endale pidepunkt – üks toidu iseloomulik aspekt või detail ja teravusta kaamera sellele. Kasuta väikest avanumbrit, et ülejäänud osa pildist mõnusalt uduseks muuta. Toitu saad õnneks pildistada ka üsna odavate 50 mm objektiividega. Kasuta ava vahemikus $f/1,8$ – $f/2,8$ ning säti $1/3$ pildist teravaks ja $2/3$ häguseks. Selline klassikaline seadistus annab juba häid tulemusi ja võimaldab vajadusel edasi "mängida".

8

Fookus olgu täpne

Kui oled otsustanud, millist osa taldrikutäiest fookusesse tahad, kannab erilist hoolt, et see ka terav oleks. Uuri, milline on sinu kaamera lähim teravustamiskaugus, ja ära mine toidule lähemale. Kompaktkamera puhul kasuta makrorežiimi.

9

Teravusta käsitsi

Toidu pind on sageli ühtlane ja kontraste vähe, seega võib autofookus hätta jääda. Et kindla peale välja minna, määra teravustamispunkt ja

fookuskaugus käsitsi.

10

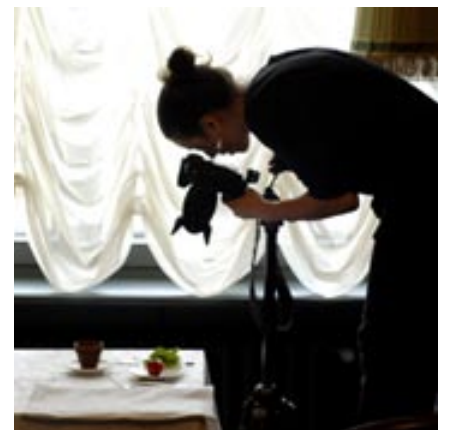
Vaata suurt pilti

Ühenda kaamera arvutiga ja kasuta Live View funktsiooni, nii näed tulemust kohe suurel ekraanil ja leiad kergemini piirkonnad, mis vajavad kohendamist või lisavalgust.

11

Muuda vaatenurka

Klassikaline toidu pildistamine käib umbes 45kraadise nurga all – just sellisest vaatepunktist näeb toitu ka sööja. Vahel saab aga palju parema tulemuse, kui vaatenurka muudab. Lamedaid toite pildista nt otse ülalt, otsides mustreid või põnevaid kompositsioone, kõrgemaid taldrikutäisi aga hoopis kõrvalt, üle lauaääre küünitava väikelapse vaatevinklist. Väike ratsimuuutus võib foto oluliselt isuäratavamaks muuta.

12

Ära hoiu distantsi

Mida lähemale taldrikule pääsed, seda parem – suutäis olgu ikka suure plaanis. See näeb isuäratav välja ja aitab ka segavat tausta elimineerida.

13

Näita tekstuuri, värve, varje ja kontraste

Toidu tekstuuri esiletoomisel võib valguse asukoha muutmine vaid mõne sentimeetri võrra pildiga imesid teha ja elutu toidupala ülimalt apetiitseks muuta. Kuju väljatoomiseks kasuta ka tagant- ja külglvalgust. Ära kardata varje: kontrastid lisavad pildile ruumilisust.

Toidu pildistamisel tuleb arvestada, et objektid võivad olla väga väikesed ning fookuse ja teravuse sättimisel tuleb olla väga tähelepanelik.

SILVIA PÄRMANN

14

Ole nobel!

Pane varustus valmis enne toidu saabumist, sest pildi tegemiseks võib jääda vaid mõni minut aega, enne kui roa välimus väsima hakkab. Säti kaamera seaded, valgus, peeglid, taustaelemendid jmt valmis tühja taldriku või toidu imiteeriva dublandiga, et saaksid päris toidu valmides vaid taldrikud vahetada ja kohe pildistama asuda.

15

Pildista ka toidu valmistamist

Häid kaadreid ei saa mitte ainult valmisroast, vaid kogu protsessist. Alusta toorainete varumisest ning jälgi läbi fotoaparaadi kogu toiduvalmistamise kulgu.

16

Kompositsioonireeglid kehtivad ka köögis

Tutvu fotograafilise kompositsiooni põhitõdedega ja pea neist kinni. Nt kolmandike reegel annab ka toitu pildistades suurepäraseid tulemusi ja kindlasti on kasu, kui leiad taldrikult põnevaid geometrilisi kujundeid või ootamatut sümmeetriat.

17

Ära unusta järeltöötlust

Pildista RAW-vormingus ja ära pelga pilti fototöötlusprogrammis timmida, toidu puhul on see enamasti vältimatu. Vajadusel korrigeeri värvustasakaalu, säti paika histogrammi ja kompenseeri alasäri. Enamasti on vaja ka kadreeingut pisut muuta ning kindlasti ei tee paha, kui värve pisut kirkamaks krutid.

18

Otsi eeskujusid

Toidublogid ja fotoleheküljed on isuäratavaid pilte täis. Neid sirvides leiad kindlasti põnevaid ideid, mida ka oma fotode juures rakendada. Vt nt www.tastepotting.com ja www.foodspotting.com. Loomulikult leiab häid näidiseid ka kokaraamatutest.

19

Tekita loomulik keskkond

Kui pildistad kunstvalgusega, kannu hoold, et pilt sellest liiga steriilseks ei muutuks. Veennaks vaatajat, et tegu on reaalse keskkonnaga, mitte stuudioga, säti kaadrisse mõni juhuslik ese, mis seal päriselt olla võiks (soolatoos, salvrätid, menüü hoidja, küünlajalg, raamat vmt). Profid lähevad veelgi kaugemale ja seavad kaadri selliselt, et pildile ulatuks ka mõne eemal oleva objekti vari või taldrikult peegelduks mõni loomulikust lisav detail või värvitoon.

20

Mine õue!

Toitu ei pea tingimata pildistama laua peal ja taldrikul. Üks hea nipp on minna toidu "juurte juurde", näiteks võid leiba-saia pildistada vil-

japõllul, piimatooteid lehmakarja taustal, köögivilju peenramaal jne. Selline loomulik keskkond mõjub värskendavalt ja aitab pilti ilmekamaks muuta.

21

Skanni toitu

Digiajastul saab põnevaid tulemusi ka skanneri abil - kata klaas läbipaistva kile või klaasiga, asetada toit sellele ja skanni pilt sisse. Tulemuseks on realistlik ja detailirohke lähivaade, mis võimaldab mõningase katsetamise järel päris põnevaid tulemusi. Vaata inspiratsiooniks scanwich.com ja scanwiches.com.

22

Tee toidupornot

Omaette valdkonnaks on kujunenud ka nn toiduporno, kus sööki pildistatakse liiga lähedalt, koos hammustusjälgedega ja defektidega, ning üli-detailselt, nii et pilt kõigub eemaletõukavuse ja isuäratavuse piiril. Innustust leiad aadressilt foodporndaily.com.

KRISTJAN KALJUND

Kuidas ...

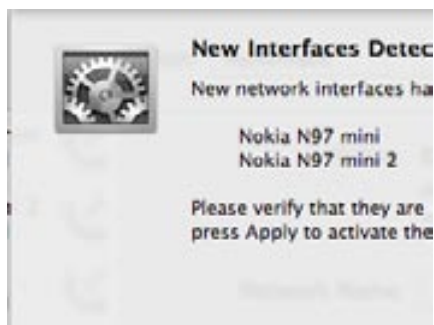
Nokia ja Maci sülearvutiga mobiilset interneti kasutada

Sülearvuti ja mobiiltelefoni ühendamine ning sealtkaudu internetiühenduse leidmine on kiirete 3,5G-võrkude tekkimisega järsku väga aktuaalseks osutunud. Seekord õpetame Maci-omanikke, kuidas oma Nokia telefon arvutiga ühendada ja interneti kasutada.

1

Kolm sammu

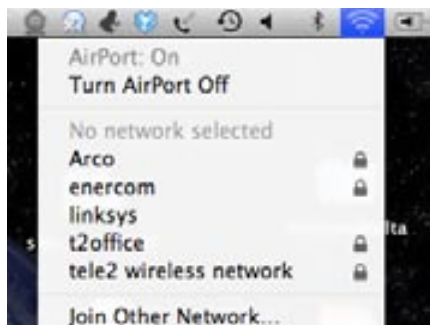
Laias laastus on kokku kolm sammu, mida tuleb teha, kui sul on uus MacBook (OS X 10.5.8) ja Nokia N97. Esiteks ühenda telefon arvutiga. Ise valid, kas teed seda USB-juhtmega või Bluetoothiga. Teiseks loo ühenduse profiil ning kolmandaks vajuta lihtsalt "Connect".

2

Juhtmega on kõige lihtsam

Niipea, kui sa paned juhtmega näiteks Nokia N97 Mini oma Mac OS X (10.5.8) külge, hüpab ekraanile teade, et uus seade on leitud. Nokia N97 ja N97 Mini puhul on hea kas või see, et kui sa nad USB-juhtmega arvuti külge ühendad, siis samal ajal laaditakse ka telefoni akut.

3

Bluetooth pole ka keeruline

Juhul kui soovid telefoni arvutiga ühendada üle Bluetoothi, vajuta üleval ribal Bluetoothi ikoonile ning ühilda telefon arvutiga. Kui see tehtud,

siis vajuta Wifi-ikoonile üleval ribal ja vali "Open Network Preferences". Uus "Networki" aken hüppab lahti ja vasakus ääres näed juba, et uue modemina on olemas Nokia N97. Pildid on tehtud segamini N97 ja N97 Miniga. Reaalsuses käis mõlema telefoniga kõik täpselt samamoodi.

4

Pane nimi

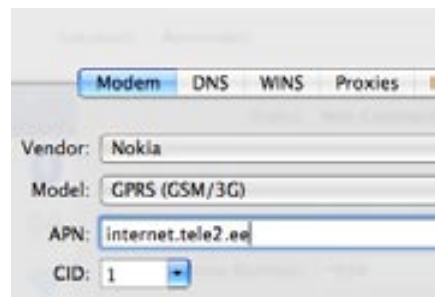
Configurationi valiku alt võta "Add configuration". Pane loodavale ühendusele meelepärane nimi.

5

Numbrid ja tähed

Telefoninumbriks kirjuta *99#. See on juhis, mis ütleb mobiiltelefonile, et ta peaks mobiilse andmesideühenduse looma, mitte niisama kuskile numbrile häälkõnega helistama. Kasutajanimeks ja parooliks võib mõlema välja sisse kirjutada wap.

6

Veel paar klikki

Vajuta nupule "Advanced". Vendori valikust võta Nokia. Modeli valikust GPRS (GSM/3G). APN-väljale kirjuta pöörduspunkt, mis on mobiilioperaatori poolt määratud sinu andmesidepaketi. Tele2 puhul, kui sa oled lepinguline klient ja sul ei ole eraldi mõnd spetsipaketti võetud, piisab sellest, kui sinna kirjutada internet.tele2.ee, Elisa puhul internet ning emt puhul internet.emt.ee. Akna alt nurgast vajuta OK, seejärel kaob aken ära. Sellel "Networki" aknal, mis ekraanile avatuks jäi, vajuta Apply, mille järel seadistused salvestatakse.

7

Saagu ühendus!

Nüüd polegi muud, kui vajuta "Connect", ja mõne hetke pärast oledki internetis. Kui ühendus on loodud, siis näed, mis IP-aadress on sulle antud, ja seda, kui kaua oled mobiilset interneti tarbinud. Igaks juhuks võtsin kõrvale lahti terminali akna, et kiirelt veenduda, kas välismaailmaga on ühendus olemas. Kõik toimis perfektselt ja muretult. Kogu selle ühendamise ja seadistamise peale ei kulunud reaalselt rohkem kui kaks minutit. Kui sedagi. Selleks, et olla kindel, et kõik toimib täpselt sama muretult nii Nokia N97, kui N97 Miniga, tegin läbi ühenduse loomise mõlema telefoniga, kui nad olid ühendatud USB-kaabliga ning samuti ühenduse seadistamise ja loomise mõlema telefoniga, kui telefonid olid arvuti külge ühendatud juhtmevabalt ehk Bluetoothiga. Paljud mugavad lahendused on lähemal ja lihtsamad, kui arvatagi oskaks.

OLIVER OJAMAA

Piinlik lugu Firefoxiga

? Palun abi. Olen oma kodusel (Vis-taga) PC-l hädas Firefoxiga, ki-pub teine kokku jooksuma. Mida aeg edasi, seda tihedamini seda juhtub, vahel ka mitu korda järjest. Avatud veebilehed lüüakse kinni, ekraanile tuleb infokiri, et Firefoxil on mingid probleemid jne. Vahel on selline vahva eestikeelne kiri: "No nüüd on küll päris piinlik, et ...". Eks ta pärast seda piinlikku olukorda küsib muidugi lahkes-ti, kas taastada eelmise sessioon, ja eks ta saab selle taastamisega ka kenasti hakka-ma, aga see on ikkagi päris tüütu. Elamises on veel 2 läpakat (üks Vista, teine XP-ga, netis läbi Wi-Fi) ja neil pole sellist asja kor-dagi juhtunud. Kas tuleks siis ilmselt ikka arvutit süüdistada?

MARKKO

D Kui arvuti oleks süüdi, siis ilmneksid ka muud probleemid teistes raken-dustes ja eelkõige Windowsi enese töös. Pigem on probleem ikka Firefoxis. See võib olla sedasorti häda, mille vastu ei pruugi aidata ka Firefox'i üleinstallimine, sest isegi kui Firefox'i maha installid, võib ta jät-ta endast järele vigaseid või vale sisuga kon-figuratsioonifaile, mille uus installitav Fire-fox üles korjab ja kasutusele võtab. Ekspordi oma olulised Firefox'i seadistused, nagu jär-jehoidjad või paroolid, ja tee neist varukoo-pia. Alternatiivina võid kasutada mõnda tee-nust, mis su järjehoidjaid ja parooli võrgus hoiab, näiteks Mozilla Wave või Xmarks. Installi Firefox maha. Käi CCleaneriga või mõne muu registripuhastajaga arvuti üle ja lase sel eemaldada registrist kõik võimalikud jä-relejäanud Firefoxiga seotud võtmed. Vaa-ta oma kasutajaseadete kausta ja eemalda seal Firefox'i kaust. See võiks olla Applica-tion Data\Mozilla\Firefox. Kui ei leia, vaata siit abisupport.mozilla.com/en-US/kb/Pro-files. Eemalda see kaust kindlasti pärast Fi-foxi mahainstallimist, mitte enne. Käi veel-kord registripuhastajaga üle. Installe Firefox uuesti. Taasta lisandmoodulid, järjehoidjad ja muu. Loodetavasti probleem enam ei kordu. Kui kordub, kontrolli kriitilise pilguga üle li-sandmoodulid, mida sa kasutad, mõned neist võivad omavahel konflikti minna.

Akulaadimise mütoloogia

? Kuidas oleks õige akut laadida? Kas nii, et algul täis laadida ja siis tühjaks lasta? Kõike paremat!

TANNUKAS

D Tänapäevased liitiumioonakud ei vaja enam sellist poputamist nagu va-nasti teist tüüpi akud. Tollest iidsest ajast on pärit hulk müüte akude kohta. Ena-mik neist ei pea paika. Liitiumioonakudel ei ole mälu, seega ei ole nende regulaarne tüh-jaks tixkuda laskmine kohustuslik. Liitium-ioonakud eelistavad pigem pooleldi tühjen-damist ja taas täislaadimist. Sage tühjaks

ERITI HEA KÜSIMUS

Kui palju mul suumi on?

? Kas te saate lahti seletada selle suumi asja? Tahaksin osta peegel-kaamerat, aga ma ei saa aru, kui palju neil suumi on. Ostin kunagi enda-le 10x suumiga fotoka ja seal on kaamera peal kirjas, et 10x. Osadel uutel kaamera-tel on kirjas, et 15x või 8x või midagi, aga peeglitel ju ei ole. Kuidas ma teada saan, kui palju peegelkaameraga suumida saab?

ANDRES

D Tere tulemast päris maailma, Neo. Oled sa kunagi mõelnud, mida need kordaja numbrid tege-likult tähendavad? Kui kaameral on kirjas 10x suumi, siis on see 10 korda mida mil-lest rohkem? 10 korda mis asja? Suumiula-tus näitab objektiivi laiema nurga ja kitsa-ma nurga suhet. Mida suurem see suhe on,

seada suurem on suumiulatus. Pane tähe-le, ulatus, mitte absoluutkaugus. Kui pee-gelkaamera objektiivil on tähistused 18-55 mm, siis on sel objektiivil 3kordne suum, sest $55 : 18 = 3,05$. Kümnekordse suumi an-nab peegelkaamerale objektiiv tähistusega 18-200 mm. Samas on suumi kordaja pee-gelkaamera objektiivide puhul mõttetu näi-taja, sest nii 18-55 mm kui ka 70-200 mm objektiivid on kolmekordse suumiga, kuid teine objektiiv suudab piltlikult öeldes ob-jekti sama näiva suuruse juures neli korda kaugemalt pildistada. Inimeste ja loomade kaugelt pildistamiseks ei ole vaja 10kordse suumiga objektiivi, sest mõni 3- või 4kordse suumiga objektiiv võib palju kaugemale ula-tuda. 70-300 mm objektiiv ulatub kauge-male kui 18-200 mm objektiiv.

laskmine neile ei meeldi, see vähendab nen-de mahutavust. Vooluvõrgus aku pealt töö-tamine ei kahjusta akut. Aeg-ajalt on mõtte-kas aku tühjaks lasta ja taas täis laadida, et sülearvuti akumöödikule uuesti skaala kätte anda, kuid seda ei ole kindlasti vaja teha kord kuus, pigem paar korda aastas. Liitiumioon-akude mahutavus väheneb aja jooksul niigi ja seda protsessi kiirendab kõrge temperatuur. Mida kõrgemal temperatuuril aku töötab või seda säilitatakse, seda kiiremini see oma ma-hutavust kaotab. Hoi a sülearvuti jahedas, ära hoi a seda suvel akna all päikese käes. Arves-ta, et 2-3 aasta pärast pead aku niikuinii väl-ja vahetama. Akusid ei ole mõtet varuks osta, need hakkavad vananema kohe pärast toot-misliinilt tulemist.

Jõudu on, jaksu pole

? Seekord jama videote mängimise-ga. Kui panen mängima mingi vi-deo (tavaliselt just .mov-failidega)

ja just video, mis on ise tehtud, siis hakkab öudselt jõnksutama või läägima (näen kat-kendeid videost). Filmid jooksevad ilusti. Olen läbi proovinud tuntumad tarkvarad - VLC, Quicktime'i ja Windows Media Playe-ri -, kuid vahet ei ole, jõnksutab ikka. Asi ei ole ka selles, et arvuti on aeglane, kuna task manager'ist arvutit kokku ei jooksu-ta ja kõik muu töötab hästi. Kui see aitab, siis mul on Ati Radeon 9800 Pro graafikakaart.

MÄRTEN

D Kui nad salvestavad need FullHDs ja kasutavad H.264-vormingut, siis ei pruugi neid PC peal jooksuma saada-gi. Küsimus pole mitte arvuti jõudluses, vaid pigem kehvades dekodeerites. Sama häda kurdavad tuhanded kasutajad. Lihtsaim la-hendus on kasutada mõnda inimsöbralikku vormingut, nt mõnda muud MPEG-4 vormin-gut (H.264 on täpsemalt MPEG-4 part 10). Uuri välja täpne koodek, nt GSpot abil, sealt saad probleemi edasi harutada.

Kuningriigi rajamise kool

Seitsmeteistkümnendat sünnipäeva pidav "The Settlersi" strateegiamängusari on jõudnud seitsmenda põhimänguni "Paths to a Kingdom", mis on varasemast enam mõeldud võrgus mõõduvõtmiseks ja enda kuningriigi rajamiseks õige tee valiku tegemisele.

Võimalusi, kuidas usinaid töölisi enda kassuks tööle panna, on kolm. Teaduspõhine lähenemine paneb töölistel raamatuid lugema ja uurimistööga tegelema, kauplemispõhine nõuab aga parimate kaubavahetusmarsruutide hõivamist. Kui kumbki ei toimi või ei paku piisavalt huvi, siis võib alati endale võimsa armee palgata ja vastastele jõuga koha kätte näidata.

Kui oled mõnda viimaste aastate "The Settlersi" mängu mänginud, siis ei leia sa siit majandusfookusega strateegiamängust kuigi palju uut. Kui pole ka suuremat huvi võrgus madistada, siis võib muinasjututaolist lihtsat lugu jutustav üksikmängukampaania osutada liialt lühikeseks, et üldse vaevuda mängu ostma. See aga ei tähenda, et mäng oleks halb, kaugel sellest.

Võtab uustulnuka käekõrvale

"The Settlers 7: Paths to a Kingdom" on hea mäng, mida soovitaks eelkõige neile, kes pole sarjaga varem tutvust teinud. Terve üksikmängukampaania ongi otseku võrgumängu treening, mis teeb kõik tänuväärset samm sammu haaval selgeks ka strateegiamänguvõhikule.

Ilusa multifilmiliku kolmemõõtmelise graafika peal sibavad lõbusad töölised, kes asuvad sinu väikesest lossiga (mida saab igat mõeldavat pidi kaunistada nagu jõulukuuske) külast kuningriiki ehitama - alustuseks tuleb kivimurrust kive kohale

Ilma kahtlusteta on siinkohal tegemist kõige kaunima "The Settlersi" mänguga.

tult toimiks. Mäng annab ise valjult teada, kui mõnel tootmisliinil hakkavad ressursid otsa lõppema, kuigi kasutajaliides ei ole just kõige õnnestunud. Missioonid varieeruvad hästi ja neile tuleb tihtipeale täiesti erinevalt läheneda, et leida viis, kuidas hankida kõige olulisemaid ressursse, näiteks kulda või puitu, mis omakorda vähendab *déjà vu* tunnet, et rajad iga kord sama linna.

Mikromajandus on lihtne ja automaatne nagu viimastes sarja mängudes. Kes aga meenutab hea sõnaga 1996. aastal ilmunud teist osa (või selle paari aasta tagust uusversiooni), siis see peab arvestama, et nii loogiline (aga ka aeganõudev, mis on tõenäoliselt selle lahenduse kaotamise põhjus) ressursside kogumine enam ei ole.

Õnnestunud ühismäng

Võrgumäng on kahtlusteta parim, mis siiani ühelegi "The Settlersi" mängule külge on poogitud, kuigi mängude leidmine võib mõnikord osutuda probleemiks. Võta teisel mõõtu või tee nendega koostööd - mõlemad variandid töötavad võrgumängus sama hästi. Tuleb tunnistada,

et nii head võrgumängu, eelkõige just vastasmängijate taseme ja suhtumise poolest, pole juba tükk aega kogenud. Erinevalt näiteks "Anno 1404-st" on matšid kordades lühemad, kestes umbes tundkaks.

Hõbemedali väriline

Võrdlus teise Ubisofti hõlma all oleva strateegiamänguga "Anno 1404" tekib paratamatult ja minu silmis jääb "The Settlers" sellele siiski iga nurga alt alla. "Anno 1404" on mitmekihilisem ja suurejoonelisem, isegi "The Settlers: Rise of an Empire" on komplekssem kui uus "The Settlers". Küll aga on "Paths to a Kingdom" natuke lihtsam, sõbralikum ja värvilisema graafikaga, mistõttu peaks see paremini sobima just kõige noorematele mänguritele.

"The Settlers 7" puhul ei saa kuidagi mööda Ubisofti koopiakaitsest, mis on tõeline nuhtlus. Sa pead olema kogu aeg võrgus, isegi siis, kui mängid üksikosa kampaaniat. Aga see pole veel kõik, sest foorumid kubisevad probleemidest, mis on selle mänguga seotud. Ka mul ei läinud mäng enne käima, kui olin viirustör-

Võrgumäng on kahtlusteta parim, mis siiani ühelegi "The Settlersi" sarja mängule külge on poogitud

vedada, puid raiuda ja elanike kõhtu täita ning ühendada kõik nendeks töödeks vajalikud hooned omavahel teedega.

Hiljem tuleb rajada palju keerulisemaid tootmisliine, mis kõik hakkavad üksikest sõltuma nagu elusorganism, ja neil silma peal hoida, et kuningriik laitma-

Vasta ja võida!

Ühel hirmsal FPSil ilmub oktoobris kolmas osa. Millisel? Saada õige vastus aadressil play@digi.ee ja võid võita Gamestarilt arvutimängu "Prince of Persia: The Forgotten Sands".

Mäng sobib, kui sulle meeldivad ...

"The Settlersi" sari

"Anno 1404"

Usinaid pisikesi mehikesi,
kes sinu heaks kõikmõeldavaid
töid teevad, võib olla lausa sadu.

AJALUGU

The Settlers (1993)

The Settlers II: Veni, Vidi, Vici (1996)

The Settlers III (1998)

The Settlers IV (2001)

The Settlers: Heritage of Kings (2005)

The Settlers II: 10th Anniversary (2006)

The Settlers: Rise of an Empire (2007)

Külatänavast saab peagi linnatänav ja väiksest asulast jõukas kuningriik.

Olukord, kus ausal teel mängu ostnud kodanikud peavad netis kräkke taga ajama, ei ole normaalne!

The Settlers 7: Paths to a Kingdom**Hind:** 499 krooni**Müügil:** Gamestar.ee**Millega mängida?** Arvuti (testitud), Mac**Mängu nautimiseks on vaja:** Intel Core 2 Duo, 4 GB RAM, 512 MB graafikakaart Shader 3.0 toega

je tulemüüri maha keeranud. Aga ka see ei ole veel kõik, sest mõnikord on Ubisofti serverid tundide kaupa maas ja mängida ei saa.

Olukord, kus ausal teel mängu hankinud kodanikud peavad netist kräkke taga ajama, et mängu üldse mängida, ei ole normaalne. Loodetavasti maksab järgmine kord Ubisoft ise oma eksperimendid kinni, mitte ei lase seda mänguritel teha. Kui vingumine koopiakaitse üle kõr-

vale jätta (võib-olla pole aus mängu selle DRMi pärast materdada?), siis tuleb mängu enamjaolt kiita.

Lustakas ja trendikas

Lõbus, kuid võimekas pilt, varieeruv mängitavus ja õnnestunud võrgumäng on selle strateegiamängu märksõnad. Kui tahad, võid isegi saavutused enda Facebooki kontole kõigile vaatamiseks üles panna või teisi mängima kutsuda.

Jah, sellest on paremaid, sügavamaid ja mitmekihilisemaid mänge ("Anno 1404"), sellega on samal pulgal olevaid toredaid mänge ("Tropico 3"), sellest on märksa kehvemaid ja igavamaid mänge ("Stronghold Legends"), kuid kahtlemata on "The Settlers 7: Paths to a Kingdomil" olemas oma võlu ja mingi peaaegu seletamatu omapära, mis teevad sellest silmapaistva mängu.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

"The Settlersi" viimane väljalase sobib eelkõige sarjaga esmatutvuse tegemiseks ja võrgumängusõpradele. Üksikmängusõbral on oht pettuda.

HINNE

Metroo pärast tuumasõda

Maailma ühest suurimast ehk Moskva metroost on tehtud nii filme kui ka raamatuid, nüüd tehti ka korralik mäng. "Metro 2033" põhineb Vene kirjaniku Dmitry Glukhovsky debüütnovellil, mille ta avaldas oma kodulehel ja mis sai kiiresti tuntuks üle maailma.

Mängu valmistaja Ukraina 4A Games on üle lõõnud osa GSC Game Worldist, kelle kädetöö on "S.T.A.L.K.E.R-i" triloogia. Loodame, et see ei tähenda tõelise klasi siku surma, vaid lihtsalt väikest verevahetust. Mäng sarnaneb mõneski kohas "S.T.A.L.K.E.R-iga", aga õnneks on need ühisjooned piisavalt tühiised, et neid pla-giaadiks pidada.

Võrdne parimatega

Graafiliselt on tegemist meistritööga, mille võiks südamerahus "Crysisega" samale oksale tõsta. Mängumootor on tööle pandud nii hästi, et ka keskpärase arvutiga võtab efekti- ja pildiilu kramplikult neelata. Tegevus toimub enamjaolt tunnelites ja metrookäikudes, aga kui vahepeal "värske õhu" kätte jõuda, siis on lausa kahju, et tegemist ei ole avatud maailma või siis enamasti välistingimustes toimuva mänguga, sest purustatud suurlinna teostus on tõesti muljet avaldav.

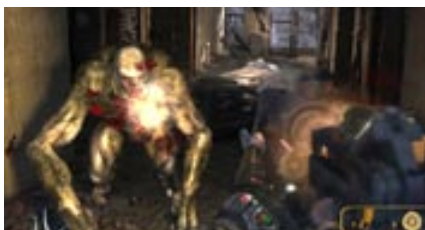
Linn koos suurema osaga planeedist muudeti radioaktiivseks rusuhunnikuks aastal 2013, kui toimus Kolmas maailmasõda, mille käigus ei kõhelnud keegi punastele nuppudele vajutamast. Kuna maa peal keegi enam elada ei saanud, pidid inimesed maa alla kolima. Raha pole enam käibel, maksevahendiks on hoopis padrunid, aga mitte tavalised, vaid ennesõjaaegsed tehase omad.

Graafiliselt on tegemist meistritööga, mille võiks südamerahus "Crysisega" samale pulgale tõsta

Tegemist ei ole sellise mänguga, kus on alles viimasel kümnendil minutil võimalik selga pressida see kõige vingem kuulivest ja kätte kahmata see relv, mille ees kõik põlvili langevad. Siin jõuab lõppu sama kamaga, kuigi veidi rohkem armilise ja õmmeldumana. Erinevaid relvi on vähe, kuid igale maitsele on midagi ning need töötavad selliselt, et käsitsemisel on erinevust tunda.

Õudusmomentidega, kus koll ühel hetkel kapist välja hüppab, kokku ei hoita.

Rongist maha jäänud reisija metroos.

Kahekümne aasta jooksul on evolutsioon kiirenenud ja nii mõnigi süütu elukas on muutunud kiireks ja jõuliseks tapjaks, kes suudab elada radiatsioonis ja on nüüd inimese põhivaenlane. Loomadega sõdimine mulle ei istunud ja leian jätkuvalt, et mutantide sissetoomine ei ole põhjendatud.

Sama probleem oli ka "S.T.A.L.K.E.R-iga" ja siin olid ka mingid imelikud plasmakerad, mida nähes tekkis küsimus - milleks? Kogu selle ilu ja toreduse juures häiris omal soovil salvestamisvõimaluse puudumine. Mõningaid kohti on kohutavalt tüütu uuesti teha, sest salvestuspunktid ei ole just väga loogiliselt paigutatud.

Isegi 20 aasta pärast ei saa venelased üle ega ümber oma igipõlistest vaenlastest natsidest. Üllatav oli leida Moskva metroost hästi relvastatud natside kogukonda, aga kui jälgida linnas praegusel

Metro 2033

Hind: 699 krooni

Müügil: Gamestar.ee

Millega mängida? Arvuti (testitud), Xbox 360

Mängu nautimiseks on vaja: Intel Core 2 Duo (2,4 GHz), 2 GB RAM, GeForce 8800 või ATI 3850 graafikakaart

ajal toimuvat, siis ei maksa imestada, kui hetkel ulmena tunduv kooslus peaks kunagi tõeks osutama.

Kellele meeldib hiilida, see saab seda teha nii palju, kui kannatust jätkub, sest summutiga relv on olemas, nagu ka noa neeru surumise võimalus. Lisatud on ka "Splinter Cellist" tuttav kell, mis näitab, kui varjatud tegelane on.

See on alles esimene vagun

Kogu kogemuse muudab ehedaks võimalus mängida originaalkeeles, st venekeelse heliga, ja lisada subtiitrid. Võrgumängu ei ole, aga mängu pikendamiseks saab koguda saavutusi. Lähitulevikus on suure tõenäosusega võimalik kinno minna ja näha sama tegevust ka kinolinal. Ja see ei ole veel kõik, sest teoksil on juba projekt "Metro 2034".

MARIUS JÕUDVALD

KOKKUVÕTE

"Metro 2033" on korralik (kuigi kaugelki mitte ideaalne või veatu) õudusugemete ja originaalse atmosfääriga FPS, mis väärib kindlasti mängimist.

HINNE

Kopp ees orkidest ja haldjatest?

"Fallen Earth" on sügisel käiku lastud MMORPG, mis peab siiani edukalt vastu. Kas siis selles mängus on midagi, et sellest kohe pikemat lugu treida? On, ja kohe päris palju!

MMORPGde probleem seisneb selles, et nad on suuremalt jaolt "World of Warcrafti" väga haledad kloonid. Tõesti, sellise hiiuga on raske konkureerida. Seega tuleb veidi oma ajusid liigutada, et midagi uut teha. Fallen Earthi ja Icarus Studiose tandem on end WoW kultusest vabaks rebinud ja toob žanrisse tõesti palju uut (või taasavastatud head vana).

Kõlab ju üks nende tuntumaid hüüdlauseid: "Kui sul on kopp ees orkidest, haldjatest ja päkapikkudest - siis tere tulemast reaalseste meeste maailma!" Ja tööpoolest, FEs on mängija kasutada mitte kümned rassid, vaid ainult üks - inimene (kes siis veel?). Kümneid erinevaid klasse pole samuti, võid oma kangelast aren-

"Fallen Earthis" ei ole mängijal kasutada kümneid rasse, vaid ainult üks - inimene (kes siis veel?)

dada just nii, nagu sulle endale meeldib, mitte nagu mänguloojad on arvanud, kuidas sulle peaks meeldima.

Melu saab alguse lähedases tulevikus, ajaliini esimene punkt on aastas 2020, mil rajatakse korporatsioon GlobalTech. See tipptehnoloogiafirmasid ühendav moodustis kasvab riigiks riigis, omandab Suure kanjoni rahvuspargi (kus hilisem mängu tegevus toimubki) ja loob täiusliku inimkloonimise (sina oledki just selline õnnetu kloon veel õnnetusmaailmas).

Maailm jälle kápuli ja kaoses

Kagu-Aasias ilmub maailma kuri viirus. Kuna vaenutsevad rivaalid India ja Pakistan saavad esimestena uue viiruse vilju maitsta, siis arvab kumbki neist, et viirus on just vaenumehe biorelvalaborite toodang, ja peab vajalikuks teist ka tuumarelvadelega kositada. Loomulikult levivad nii viirus kui tuumakolalad Kagu-Aasiast kaugemale, muutes peatselt kogu maailma apokalüptiliseks kaosiks.

GlobalTechi Suure kanjoni provints on üks väheseid hästi säilinud inimasustusega alasid maailmas (kuna side maailmaga puudub, siis tont teab, kus neid veel olla võiks). Kui kaosest on möödunud sada aastat ja aastanumbriks 2156, siseneb mängija kloonina provintsi, esialgu räbalas rõivais ja lauajupp seljas. Ahjaa, kaks õhupüstolit on ka, kuid kolli saab pikali paari lauamatsuga, õhupüstolit jäädi pumpama.

Kõik on võrdsed

Nagu eespool mainitud, puuduvad klassid - iga tegelane saab õppida ja treenida kõiki oskusi. Põhinäitajaid, nagu tugevus ja intelligentsus, on kaheksa ja neist sõltuvad oskused, mis kombineerituna loovad tegelase tüübi, näiteks lähivõitleja, täpsuslaskur, ravitseja, kaupmees-käsitöeline. Piire mängijale ette ei seata - hea ravitseja võib olla ka sama vilunud püstoliga.

Kahest näitajast - intelligentsus ja taju - sõltub veel käsitööoskus. Kui paljudes MMOdes on enamik mängijate toodetust kräpp, siis FEs saab valmistada enamikku mängus kasutatavast varustusest (rüüd ja relvad, toit ja laskemoon). Kui mängija on oma varustusest "välja kasvanud", saab ta vana kola kas sõpradele saata või oksjonil maha müüa. Tegelane ei pea ka nagu tola seisma miskis töökojas, vaid ettenähtud aja möödudes on asjad valmis.

Mängija saab valmistada veel üht olulist kaubaseeriat - transpordivahendit, milleks on hobused, mootorrattad, ATVd, luitebagid ja auto. Sõidukid on kõik erinevad, karmimatele sõidukitele saab pardale monteerida tulirelvi ja maha pidada motoriseeritud lahinguid.

Mängu poliitiliselt poolelt domineerivad kuus suurt gruppi, kes on omavahel kas liidus või vaenujalal. Näiteks *enforcer*-id leiavad, et maailma taastamiseks on vaja seadust, korda ja kõva rusikat ning et nende käest saab parimat lahinguväljaõpet. Neile vastanduvad CHOTAD, tüüpilised anarhistid ja punkarid.

Tech-id usuvad, et maailma päästaks kõrgtehnoloogia taasloomine, nende antagonistid, puukallistajatest vistad aga

Kadunud tsivilisatsiooni kunagisi edusamme on mängus kõikjale lalali puistatud. Autode surnuaed on hea näide.

Hoolimata võikast näost EI OLE see ork!

leiavad, et kuna tehnoloogia kord juba tsivilisatsiooni tappis, siis on vaja ta lõplikult välja juurida. Mängija pole naelutatud ühte gruppi elu lõpuni - miskil ajal saab ta hakata teenima boonust kõrvalgruppidega ja viimaks on juba endine ürgvaenlane äkitselt sõbraks saanud.

Massirollikas, mis vajab oskusi

Mängu omapäraks on mujal harjumuspärase automaatse rünnaku ja automaatse sihtmärgi valiku puudumine. Siin pead ise kursoriga tabama vaenlast ja hiireklahve kasutades aktiveerima relva(d). Kusjuures siin mängus pole "koll" loll, kes seisab ja ootab, kuni ta surnuks tümitatakse. Vaenlane jookseb sulle peale, annab löögi, jookseb eemale või selja taha.

Vaenumeeste grupil on sageli kasutada nii ahvatlevad rünnakumoodused, et sa ei saa arugi, kui sussid taeva poole. Surm pole siin aga miskit kaduvlikku - oled ju kloon ja tuleb ainult lähimast kloonimis-

Tulevahetus ei ole ainult nuppude klõbistamine, vaid tõsiselt läbimõeldud tegevus.

Inspiratsioon otse "Värina" filmisaagast.

Enamikes MMORPG-des on "hobune taskus", siin aga jääb ta sust maha sinna, kuhu sa ta jätsid

putkast välja astuda ja silgata, just silgata pooleli jäänud tegevuste poole või lähimasse hobujaama/garaaži, kuhu saad lasta oma transa kutsuda.

Enamikes MMORPGdes on "hobune taskus", siin aga jääb ta sust maha sinna, kuhu sa ta jätsid. Korraga saab olla üks aktiivne transa: kui tahad baigiga põristada, siis pane hobune talli hoiule. Puu-

dub igasugune portimine ja kiirtransport vmt. Maailm on suur, ühest sektori nurgast teise ratsutad oma tund-poolteist (kui vahepeal ei kakle ega korile). See paneb enne kümme korda mõtlema, kas ikka tõtata noobi-tsoonis alustavale sõbrale appi "seda hirmsat ämmelgat" tapma, ja sunnib ka oma käike ja uute linnade külastamisi hoolsalt ette planeerima.

Geenipanga odavad laenud

Maagia kui MMORPGde kohustuslik osis puudub, ent selle asemel on viirus tekitanud inimestes mutatsioone, mida saab ise arendada ja kasutada (telekineesist pürofooriani) ja korralikul mutageenil on kasutada selline arsenal, mida kadestaks iga fantaasia-RPG-maailma maag või sorts.

Fallen Earth

Hind: 580 krooni

Müügil: Steam

Millega mängida? Arvuti (testitud), Mac

Mängu nautimiseks on vaja: Intel Core 2 Duo (1,8 GHz), 3 GB RAM, GeForce 6600 või ATI Radeon X1300

"Fallen Earth" teeb paljusid asju paremini ja veel rohkem originaalsemalt kui kõik vanad tuttavad ja nähtud MMORPGd ning selles peitubki "Fallen Earthi" kõige suurem võlu. Pealegi ärgem unustagem, et selles mängus pole orke ega haldjaid, mis on samuti tore vaheldus.

VEIKO TAMM

KOKKUVÕTE

"Fallen Earth" on parim MMO turul ja just neile, kes soovivad leida massirohket vaheldust ning mitte mängida teise taustaloo "World of Warcrafti".

HINNE

Kurb ja hale läbikukkumine

"Ära ole see, kes sa ei ole," või midagi muud sarnast ütles kunagi üks tark reklaamlause. "Command & Conquer 4: Tiberian Twilight" proovib olla lahe ja joosta kaasa tänapäevaste RTSidega ning hülgab sarja vana hea valemi. Tulemuseks on valus ninali kukkumine.

Juba kaks aastat tagasi ilmunud "Red Alert 3" näitas, et Electronic Arts tahab vana le koerale uusi trikke õpetada. Klassikaline RTSi valem muutus kiiremaks ja lihtsamaks ning erinevate üksuste ja hoonete arvu kärbiti. Erinevalt sellest mängust siin oli "Red Alert 3" lõbus ja seksikas.

Tumedamates toonides "C&C 4" muudab vana mänguskeemi veelgi radikaalsemalt ja omaaegsest RTSi pioneerist, kelle moodi ülejäänud RTSid tahtsid olla, saab teistelt mängudelt ideede näppaja. Valemi värskendamine ei tähenda loomulikult automaatselt halba - vastupidi, 15 aasta vanusele seeriale on seda hädasti vaja.

Mõte polegi nii paha ...

Idee kaotada baaside ehitamine ja muuta need selle asemel mobiilseteks pole paha mõte, strateegilises plaanis muutuks ju mäng mitmekülgsemaks. Ressursse enam korjata ei tule - juba "Red Alert 3-s" oli see tehtud väga lihtsaks - peab ainult kontrollima erinevaid statsionaarseid tiberiumi kristalle ja raha tuleb nagu muda.

Lahingule lähenetakse klassipõhiselt - luua saab kaitse-, rünnaku- ja tugiuksusi. Kõlab põnevalt. Samas saab enamiku missioonide läbimiseks teha paari tosinat üksust ja strateegilise lähenemise ja majandamise võib koju jätta. Võta lihtsalt oma Roomaja (nii kutsutakse uusi liikuvaid baase), vii see suvalisse kohta kaardil, tee hunnik üksusi, valluta kristallid ja hävita sirgjooneliselt vastase Roomajad ja ongi valmis. Kui su Roomaja peaks mingil põhjusel hävitatama, siis kukub muide taevast uus asemele!

Üksikosa võib vahele jätta

Üksikmängu kampaaniad, mida saab läbida ka koostöös, on igavad ja lühikesed. Lugu ja tegelased jätavad külmaks. Külmemaks kui paar tundi pead külmkapis hoida. Muidugi on veel efektseid superrelvi, saab ehitada paari kaitserajatist ja õhust surma külvavaid tiivulisi üksusi, kuid kõik see jätab äärmiselt lameda ja pinnapealse mulje. Strateegiamängukoogis peaks olema rohkem kihte kui ainult üks.

Mitmikmäng, mis peaks olema asja tuum, nõuab pikemat nokitsemist, et kõik üksused üldse lahti lukustada. Sellel okka-

Baasi ehitamine polevat noortepärane ja aeglustavat mängu, olevat EA öelnud.

lisel teel ei ole aga võrdsete vastaste leidmine kõige paremini lahendatud ja enne kaob tõenäoliselt mängu vastu huvi, kui täisväärtslik armee valmis saab.

Ubisofti kirutud DRM on EA oma kõrval muide armas väike lisaprogramm. Kui netiühendus peaks katkema, siis see ei üritagi enam EA serverit leida, vaid mäng tuleb kohe salvestada, seejärel sulgeda

Strateegilise lähenemise ja majandamise võib koju jätta, kui missiooni käigus saab teha ainult tosin üksust

Command & Conquer 4: Tiberian Twilight

Hind: 699 krooni

Müügil: Gamestar.ee

Millega mängida? Arvuti

Mängu nautimiseks on vaja: Core 2 Duo E6600 2,4 GHz, 3 GB mälu, Geforce 7900 GTX/Radeon X1900 graafikakaart

ja netiühenduse olemasolu korral uuesti käivitada.

Olgem ausad, kui lugeda internetist "C&C 4" arvustusi, siis jääb mulje, et mäng nagu ei olekski väga halb. On nagu vigu, kuid punkte antakse ikkagi kahe käega. Mulle jääb pigem mulje, et suuremad mänguportaalid ei julge EAga tülli pöörata ja neile näkku öelda, et nad on tõesti igava ja halva mänguga hakkama saanud.

Kui on väga suur tahtmine kuulsa sarjaga nostalgitseda, soovitan hoopis tasuta tömmata EA lehel 1999. aastal ilmunud "C&C: Tiberian Sun" ja selle lisa "Firestorm", mis teevad mängitavuselt sarja neljandale osale pika puuga ära. Tänapäevaste RTSide sõpradele soovitaksin aga "Dawn of War 2", mis teeb pea kõiki "C&C 4" uuendusi juba ammu paremini ja läbimõeldumalt.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

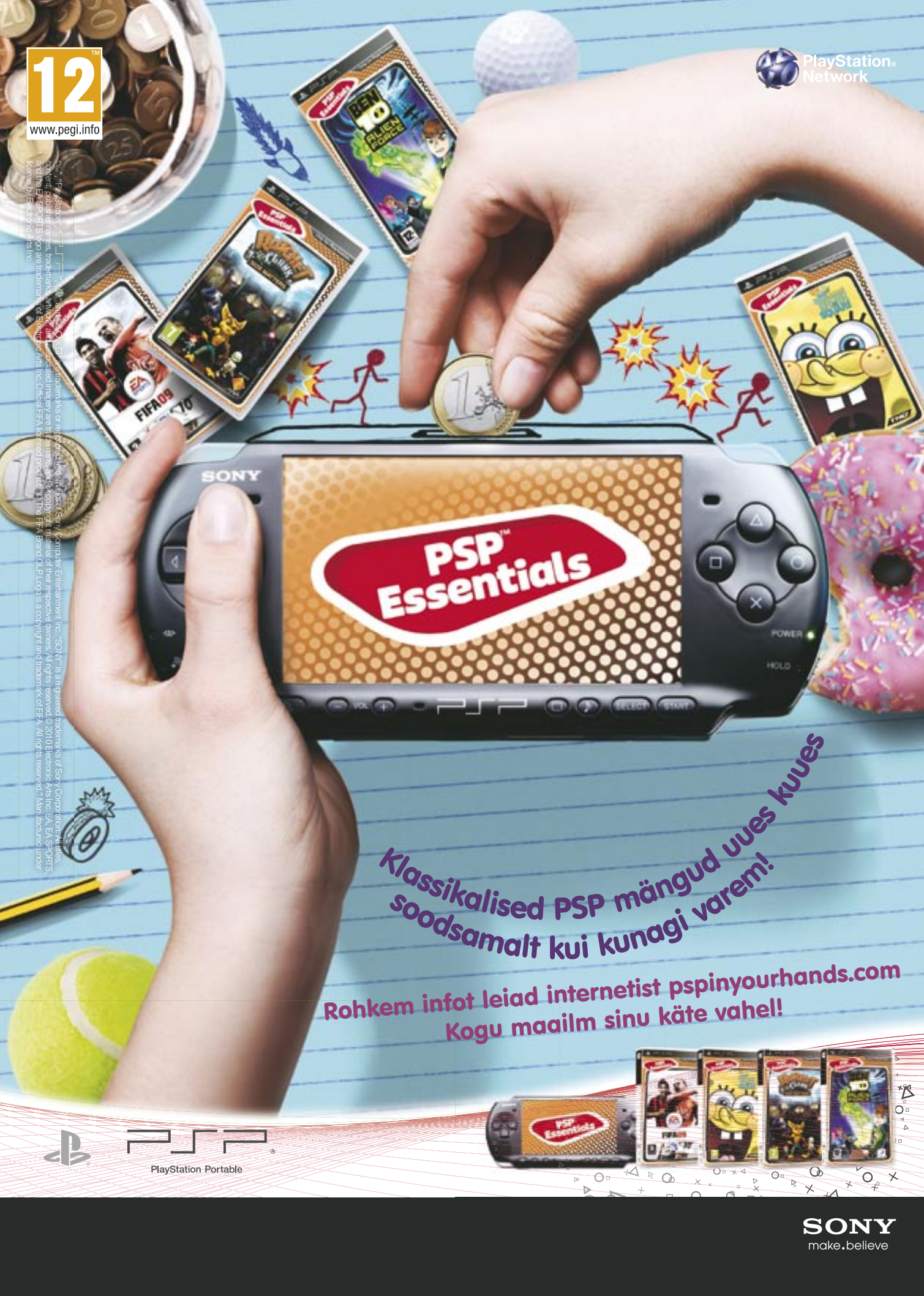
Kaasaegse, kuid igava lähenemisega reaajastrateegia, milles sarja fännid pettuvad ja mis uusi austajaid sarjale samuti oluliselt juurde ei võida.

HINNE

12TM
www.pegi.info

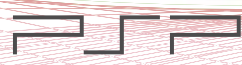
PlayStation
Network

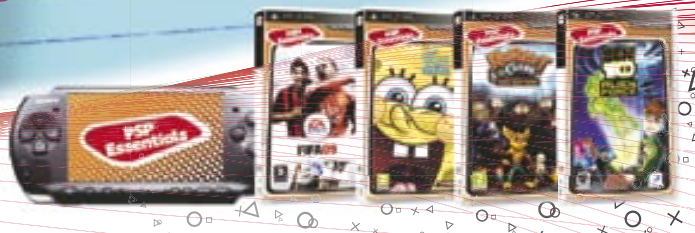

© 2010 Sony Computer Entertainment Inc. "PSP" and "PSP Essentials" are registered trademarks of Sony Computer Entertainment Inc. "SONY" is a registered trademark of Sony Computer Entertainment Inc. "PS" and "PS2" are registered trademarks of Sony Computer Entertainment Inc. "PSP Essentials" is a registered trademark of Sony Computer Entertainment Inc. "FIFA 09" is a registered trademark of EA GAMES. "ALIEN FORCE" is a registered trademark of Electronic Arts Inc. "Official FIFA licensed product." "The FIFA brand QLP logo is a copyright and trademark of FIFA. All rights reserved." Manufactured under license by Electronic Arts Inc.

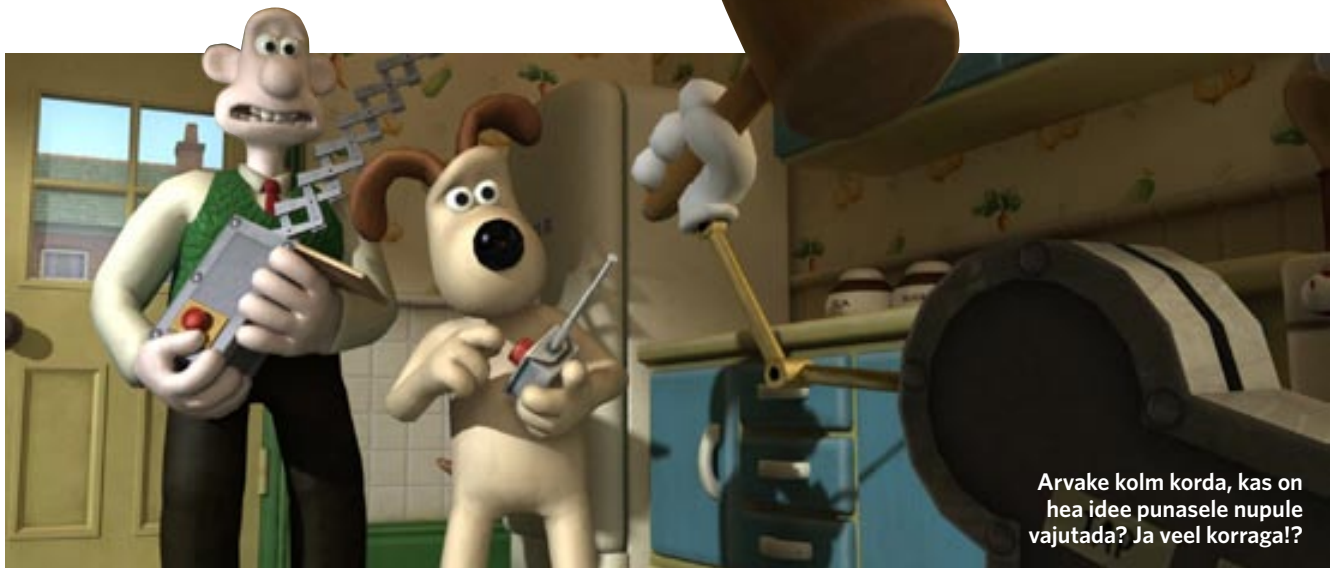
**Klassikalised PSP mängud uues kuues
soodsamalt kui kunagi varem!**

**Rohkem infot leiad internetist pspinyourhands.com
Kogu maailm sinu käte vahel!**

PlayStation Portable

SONY
make.believe

Arvake kolm korda, kas on hea idee punasele nupule vajutada? Ja veel korraga!?

Leiutajad alati sekeldustes

Wallace ja Gromit on meid lõbustanud juba üle kahekümne aasta. "A Grand Day Out", "The Wrong Trousers", "A Close Shave", "A Matter of Loaf and Death", "The Curse of the Were-Rabbit" ja "Cracking Contraptions" – kõik sarja osad on olnud nauditavad.

Telltale Games, peagu ainus edukas episoodiliste mängude tegija, jätkab "Wallace & Gromit's Grand Adventuresi" nelja episoodiga Nick Parki loodud animatsioonide stiili. Säilinud on nii vaatajale tuttav käekiri, huumor, vaimukus kui ka Wallace'i ja Gromiti atmosfäärile sobilik muusikaline taust, kõik rõhutatult ingliskeelne. Ka aktsent.

Mängude peaosalistel on muidugi aadressil 62 West Wallaby elutsevad juustuarmastajast leiutaja Wallace ja tema intelligentne vaikiv koer Gromit. Mõlemad kangelased on kordamööda juhitud, kõrvaltegelasi on kümnekonna ringis, kõik uustulnukad.

Klaviatuurikliikiseiklus

Wallace'i ja Gromiti mäng on hiirekliikiseiklus, kuigi tegelaste liigutamine käib seekord klaviatuuriga. Pildipool on kesine, kuid töötab see-eest ka nõrgemal arvutitel vastu vaidlemata. Ka on mõningad vead mängudesse jäänud, enamasti piirduvad need töölauale viskamise või millegi vaatesse kinnijäämisega.

Nagu teleriekraanilgi on Wallace ja Gromit ka mängudes usinad ettevõtjad. Mängurid saavad toredat paari aidata, et nad oleksid edukamad mesinikud, puhkekeskuse pidajad, jäätisemüüjad ja detektiivid.

"Wallace & Gromiti" pildiline pool on kesine, kuid töötab see-eest ka kehvematel arvutitel vastu vaidlemata

Wallace & Gromit's Grand Adventures

Hind: 280 krooni

Müügil: Gamersgate.com

Millega mängida? Arvuti (testitud), Xbox 360

Mängu nautimiseks on vaja: 3 GHz protsessor, 1 GB mälu, 128 MB graafikakaart

See ei tähenda, et uute äride ülalpidamine on mängu põhiteema – episoodid jagunevad erinevate ülesannetega peatükkideks.

Hooaja esimene episood "Fright of the Bumblebees" kujuneb linna vabastamiseks hiigelmesilaste käest, teises osas "The Last Resort" tuleb esialgu puhkekeskuse kliendid rahulolevad hoida, kuid lugu areneb peagi salapäraseks krimimüsteriumiks.

Kolmas peatükk "Muzzled!" vajab suure pekkuri paljastamist ja kininabimist ning viimane episood, "The Bogey Man", saab alguse Wallace'i soovist põgeneda kihlusest, kuhu ta eksikombel astus, kuid lõppeb golfklubi, oma kodu ja linnarahva päästmisega.

Iga episood kestab keskmiselt kolme-nelja tunni jagu. Liiga rasked pähkled pole, aga soovi korral saab ikkagi sisse lülitada mängupoolse vihjete jagamise. Episoodid pole päris tasakaalus, näiteks nõuab viimane osa varasematest märgatavalt nutikamat lähenemist.

Tervitamist väärt

Esmalt arvutimänguna ilmunud ja hiljem Xbox Live Arcade'i kaudu Xbox 360 omanikele kättesaadavaks saanud "Wallace & Gromit's Grand Adventures" on igati tervetulnud täiendus videomängude maastikul.

Kaks tandemi varasemat platvormimängukatsetust erilist furoori ei tekitanud, kuid seiklusemängudeks annab Wallace'i ja Gromiti maailm rohkelt materjali. Igatahes on Telltale'i koostöö Aardman Animationsiga sujunud ja pole ime, kui Telltale rõõmustab meid ühel päeval "Shaun the Sheepee" mängudega.

LEHO LAHTVEE

KOKKUVÕTE

Leiutaja Wallace ja intelligentne vaikiv koer Gromit satuvad taas kentsakatesse olukordadesse ja neist väljarabelemisprotsessid on lõbusad.

HINNE

Halvem kui seriaali halb lõpp

Seriaalidel põhinevad mängud on heal juhul keskpärased. "Lost: Via Domus", "The Sopranos: Road to Respect" ja "24: The Game" on näited selle kohta, et populaarne seriaal ei tähenda head mängu. Siia ritta võib nüüd lisada ka "Prison Break: The Conspiracy".

Lõpuks omadega täiesti võssa läinud seriaalil põhinev mäng leiab aset keset esimest hooaega (ilma kõhklusteta ka parim hooaeg), kui vangidest vennad alles põgenemist plaanivad. Sloveenlaste ZootFly loodud mängus nendena esineda ei saa, peategelaseks on hoopis Firma agent Tom Paxton, kes peab vanglas uurima seda, miks üks vendadest ennast vabatahtlikult sinna laskis saata, ja kindlustama, et teine viperusteta elektritoolile jõuaks.

Ebamaiselt teravad valvurid

Esimese hooga tundub mängitavus põnev. Tuleb mööda vanglat ringi hiilida, lukke muukida ja mööda seinu ning katuseid ronida. Kui seda on aga natukene tehtud, hakkavad silma paistma vead. Hiilides märgatakse sind kohati täiesti juhuslikult, vahepeal näeb valvur tünnide taga kükitavat Tomi suure pimedat ruumi teisest otsast, vahepeal võid aga ta silme eest mööda hiilida. Kui valvur või mõni muu suvaline vanglatöötaja sind näeb, visatakse mängija tagasi viimasesse salvestuspunkti, ilma et oleks võimalik sind märganud vastast kõrvaldada.

Kõik see teeb hiilimise ebaausalt raskeks: võid küll kõike õigesti teha, kuid läbi seina nähakse sind ikkagi. Sealjuures ei lubata salvestada. Kui mäng üldse kinni panna, siis tuleb uuesti alustada terve peatüki algusest, hoolimata sellest, et oled juba eelmisel korral jõudnud peatüki lõpus olevasse "salvestuspunkti". Ülesanded, mida täita tuleb, on triviaalsed ja rohkem kui tobedad.

Nüüd halva juurde

Kõige hullem on see, et hiilimine on mängu parim osa. Teine oluline osa on rusikavõitlusel. Tom oskab blokeerida ja lüüa kiiresti (ja nõrgalt) ning tugevasti (ja aeglaselt). See on ka kõik. Vanglaõue peal saab kangi tõsta või poksikotti taguda, et olla tugevam, kuid see ei muuda pealiskaudset madinat kuidagi. Võitlus on tobedalt lihtne - umbes sajast kohustuslikust kklusest kaotasin normaaltasemel täpselt null korda. Kaasa arvatud lõpuboss.

Lugematu arv kordi kaotasin aga tõsiselt närvi ajavates kiirrupujutusmadrinates, mis koosnevad nii hiire kui ka kla-

Vangla on väheseid asju, mis on mingilgi määral õnnestunud ja näeb välja töepärane.

Ärge kartke, alla kukkuda ei ole võimalik.

viatuuriga klõpsimisest. See võib töötada konsoolil, kuid siin on see lihtsalt halb. Kui siia lisada veel tehniline praak, kus nupud ei toimi või jääd näiteks riulisse kinni ja oled sunnitud salvestuspunkti uuesti alustama, siis tekib vastupandamatu soov mängu pooleli jätta või surmamõistetule ise käekõrval elektritoolile viia.

Olgu, mõnedel juhtudel on hiilimised põnevad ja hästi üles ehitatud. Põnevust lisavad neile lukumuukimine või elektrikappide ja ventilatsioonirestide kruvide

Võitlus on tobedalt lihtne - umbes sajast kohustuslikust kklusest kaotasin normaaltasemel täpselt null korda

Prison Break: The Conspiracy

Hind: 360 krooni

Müügil: www.game.co.uk

Millega mängida? Arvuti (testitud), PS3, Xbox 360

Mängu nautimiseks on vaja: Kahetuumaline protsessor, 2 GB RAM, GeForce 8800/Radeon HD 3870 graafikakaart

lahtikeeramine, mida tuleb teha hiirega aeglaselt liikudes ja enne, kui mõni valvur seda kuuleb või oma jalutusringil sinuni jõuab. Ka graafika on tubli keskmine ja peale paari pildilise vea pole selle üle kurtmiseks põhjust. Need paar präänikut aga mängu uppumast päasta ei suuda.

Enamik seriaalist tuttavaid näitlejaid annab oma tegelaskujule hääle, kuid ilma erilise entusiasmita. Esile väärib tõstmist ehk ainult Peter Stormare maffiapealik Abruzzina. Kes on seriaali näinud, need on juba kuulnud kogu mängu helitausta, midagi uut ei pakuta.

Lõpetuseks tahaksin tunnustada Ubi softi, kel jätkus kainet mõtlemist, et "Heroesel" põhineva mängu tootmine tühistada. "Prison Break: The Conspiracy" pakub midagi ainult fännidele, kes peavad kogema kõike, mis sellega seotud.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Nõrk, paljude vigadega ja tasakaalust väljas hiilimismadrin, mis on isegi halvem kui seriaali paljukirjutud viimased hooajad. Soovitatav vältida!

HINNE

Märul tundub esmapilgul vihaselt lahe, kuid tegelikkuses on mängitavus vigane ja imeb mängust lõbu vampiirina välja.

Kadunud planeedi taandareng

Kujutan ette, et algselt tundus "Lost Planet 2" idee hea - igati korralik graafika, suured meelde jäävad elukad, nelja mängijaga koostöö, uued keskkonnad ja palju muud -, aga kahjuks on mängitavuses lõputult vigu ja seetõttu ei ole lõpptoode eriti lõbus.

Kampaania leiab aset kümme aastat pärast esimest mängu, jälle planeedil E.D.N. III. Nüüdseks on suur hulk lund ja jääd üles sulanud ning selle alt on välja tulnud ookeanid, kõrbed ja džunglid. Jätukub klikkidevaheline sõda soojusenergia pärast, samal ajal üritatakse toime tulla planeedil elavate elukate Akridega, kes on suuremad ja hirmuäratavamad kui varem.

Lõbus üksnes kambakesi

Mängija saab taas juhtida suuri ja võimsaid "roboteid" (Vital Suit) ja võtta osa võitlustest hiiglaslike tulnukatega. Kampaaniat saab kogeda ka kolme sõbraga ja siinkohal tulekski kohe ära mainida, et ükski ei ole mõtet "Lost Planet 2" mängida üritadagi.

Arvuti juhitud kaaslased (aga ka vaenlased) on sõna otseses mõttes lollid. Tihti seisavad nad lihtsalt mitte midagi tehes ühe koha peal. Asja teeb veel raskemaks see, et paljudes missioonides on kindlasti vaja koostööd teha.

Üle interneti mängimine võib samuti keerukas olla, sest kaasa saad mängida ainult neis tasemetes, mille oled varem läbinud. Peale selle pole võimalik hüpata teiste mängu poole pealt (nagu kõikides muudes koostöö-võrgumängudes). Kampaania, mille läbimine võtab umbes kümme tundi, on mängitav ainult siis, kui sul

Akrid on suured, ilusad ja ebasõbralikud.

Lost Planet 2

Hind: 999 krooni

Müügil: Euronics

Millega mängida? Xbox 360 (testitud), PS3

on paar head sõpra, kes on alati valmis sinuga kaasa tulema. Nagu eelnevalt mainitud, siis on palju uusi keskkondi, kus on võimalik mängida. Seega on mängus rohke vaheldust.

Kahjuks on tasemed tihti kehvalt disainitud ja vastased võivad väga sageli olla ebaausad. Sinu tegelase tegutsemist on kerge takistatada ja paljud asjad löövad sind pikali, nagu näiteks lask pumppüs-

sist või raketihetitajast. Seda teevad ka Akrid, kes vahel ei lasegi sul tagasi püsti tõusta. Mängija peab olema valmis sellekski, et suur osa mänguaega läheb surses kaduma, sest jätkupunkte on harva. Harjumatu on ka keeruline juhtimissüsteem, tegevused on nuppude peale kehvasti paigutatud ja mõnele nupule on korraga liiga palju erinevaid ülesandeid antud.

Mitmikmäng on üks paremaid koostisosid. Vaatamata suurele mängulaadide ja -osade valikule, leidub ka samu probleeme, mis rikkusid kampaaniat, ja üsna pea tüütab mitmikmäng ära. Imelik on ka see, et varustuse muretsemine toimub täiesti suvaliselt mänguautomaadist, mis võib sulle tihti relvade asemel hoopis totakaid nimesid anda. Kui mõelda, kui suur hulk kvaliteetseid mängu on hiljuti välja tulnud, siis ei ole mingit põhjust "Lost Planet 2" mitmikmängu poole vaadata.

Ilus ja vaikne

Graafika poolest on "Lost Planet 2" vapustav. Palju tähelepanu on pööratud Akridele, masinatele ja maailmale su ümber. Ainult inimesed näevad välja igavad ja puised, nende silmad ei pilgu ja suud ei liigu. Hiiglaslike Akridega võitlemise keskel on taustmuusika eepiline, aga millegipärast valitseb muul ajal enamasti vaikus.

SILVER SAUL

KOKKUVÕTE

Kui vead välja arvata, siis on kampaanias ka häid kohti - aga ainult siis, kui mängid koos sõpradega. Mitmikmäng on keskpärane.

HINNE

1991: Parimad mängud

Mõnede mängudega on nii, et need võivad omas ajas olla head, kuid viis aastat hiljem on need graafiliselt ja moraalselt nii vananenud, et parema meelega käiks neist ringiga mööda. Seekord tutvustame 1991. aasta arvutimänge, mida tänapäevalgi mängida tasub.

Paarist mängust hüppame seda aastat tutvustades üle. Vahele jäetavatest märkmisväärsim on 1990. aasta parima mängu järg "Monkey Island 2: LeChuck's Revenge", mis on väga hea näide sellest, et teine osa saab originaalist oluliselt parem olla.

Suvel ilmub "Monkey Island 2" tänapäevase graafikaga uusversioon ning sel puhul anname legendaarsele mängule märksa rohkem ruumi, kui retrorubiik lubab.

1991. aastast pärit "Neverwinter Nights" (mitte segamini ajada BioWare'i 2002.

aasta mänguga!) oli esimene graafilise liidesega võrgurollikas, mida hoiti käigus 1997. aastani - aga just sellepärast pole see tänapäeval niivõrd aktuaalne mäng. Nüüd aga nendest mängudest, mida pole häbi aastal 2010 mängida.

1

Supaplex

"Supaplex" on lihtne, loogiline ja samas paganama raske mäng. Punane pallike Murphy peab

igal, mõnikord hullumeelselt keerulisel, aga alati hästi läbimõeldud tasemel korjama vajaliku hulga infotrone (väiksed aatomisarnansed vidinad) ja samal ajal välitima kokkupõrkeid liikuvate kääridega.

See võib kõlada labaselt, kuid tegelikkuses nõuab infotronide korjamine vastupidavust, loogilist mõtlemist ja lahtist pead, mis teeb sellest ühe parima mõistatusmängu, mis kunagi üldse on tehtud. Mängu saab alla laadida aadressilt www.elmerproductions.com/sp/dlinst.html ja selle käimasajamiseks tänapäevastel platvormidel on vaja DosBoxi. Proovida tasub ka mitteametlikke uusversioone "Igor" ja "WinPlex".

2

Sid Meier's Civilization

Legendaarsele ja paljusid hilisemaid mänge mõjutanud käigupõhisele strateegiamängule "Civilization" pandi alus just 1991. aastal. Väikest linnast tuleb sõjaväe või tehnoloogia abiga ehitada võimas tsivilisatsioon, mis peab vastu pidama aastatuhandeid.

Kes mängu eest Amazonis raha maksta ei taha, see võib alla laadida "Freecivi", mis, tõsi küll, on mängulisuse poolest natuke lähemal hiljem ilmunud "Civilization II-le".

3

Lemmings

"Lemmings" on tore mõistatusmäng, mille igal tasemel tuleb teatud hulk lemminguid juhatada väljapääsu juurde. See aga ei ole niisama lihtne, sest teele seatud takistused saavad saatuslikuks nii mõnelegi pisikesele loomale.

Hoolimata tänaseks vananenud graafikast kiidetakse mängu läbimõeldud tasemedisaini tänaseni. Kellele vana kooli graafika ei meeldi (mängu saab osta Amazonist), võib endale leida hoopis meelepärase vabavarast kloonid.

4

"Space Quest" sari

1980ndate lõpus ja 1990ndate alguses tootis Sierra erinevaid "Queste". 1986-1995 avaldati "Space Quest" sarja kuus osa (1991 ilmus nii neljas osa kui ka esimene uusversioon).

"Tähesõdu" ja "Star Treki" parodiseerivate seiklusmängude kangelas oli hale koristaja Roger Wilco, kelle eesmärk on see, et galaktikas valiseksid tõde, õiglus ja väga puhtad põrandad. Kõik kuus osa saab Steamist umbes 150 krooni eest.

Raudmehe ASAP-mäng

Filmimängudega on teadagi keerulised lood. Arendajatele on ette antud karmid tähtjad ja mäng peab ilmtingimata "esilinastuma" koos filmiga. Vastasel juhul hakkab selle väärtus ja päevakajalisus kiirelt vähenema. "Iron Man 2" mäng valmiski filmiga samal ajal.

Ainuuksi see fakt tähendab, et siit on raske head nahka tahta. Kes mäletab, kui kaua "Grand Theft Auto IV" edasi lükkati? Miks "Diablo 3" ikka veel ilmunud pole? Või miks on parim Batmani mäng see, mis pole otseselt ühegi filmiga seotud? Küllap seepärast, et mänguarendajal oleks hingamisruumi ja et vältida ASAP-lahendusi, mille korral on sund teha asjad valmis võimalikult kiiresti, nii et kvaliteet võib logisema jääda.

Vana vanker sõidukorda

ASAP-lahendus tähendab tihti peale seda, et mingit olemasolevat asja muudetakse natuke, nii et see sobiks uute nõudmistega. "Iron Man 2" puhul on see eriti lihtne: kaks aastat tagasi lasti ju välja esimene mäng, millest teine osa, eelkõige visuaalselt, oluliselt ei erine.

Pildiliselt on mäng igav, et mitte öelda lausa kole - ainus, mis vähegi kena välja näeb, on Raudmees või Sõjamasin (ise saab valida, kummaga missioone läbida). Maapind, millest nad üle lendavad, on detailvaene ja majad, mille sees ka vahepeal madistada lastakse, on pigem eri värvi karbid kui hooned.

Vastased näevad välja rahuldavad, kuid nad varieeruvad vähe. Vahevideote kvaliteet kõigub, mõnikord on need täiesti korralikud, mõnikord tahumatud, kuid mängumootoriga tehtud animatsioonid on lihtsat halvad ja inimeste asemel on neis kasutatud üksnes sombisid.

Kaks roostes kangelast

Raudmees ja Sõjamasin erinevad mängitavuselt üksteisest omajagu, kuigi nende juhtimine on sarnane ja korralikult lendama õppimine võtab aega. Raudmees on libedam ja elegantsem vend ning tal on märksa kõrgtehnoloogilisemad relvad, Sõjamasin aga kasutab võimalikult suure kaliibriga kuulipildujat ja rakette.

Ringi lennata on tore, kuid pikemaid õhureise ette võtta ei lasta: missioonialast väljalend lõpeb viimasesse salvestuspunkti tagasiviskamisega. Kohati näib, et salvestuspunktid on juhuslikult laiali visatud, nt kui oled uhkelt ühe poolbossi just paariminutilise madina järel romuhunnikuks muutnud ja pärast seda surma saad,

"Mitu korda ma pean ühte ja sama robotit hävitama?"

Iron Man 2

Hind: 899 krooni

Müügil: www.progames.ee

Millega mängida? PS3 (testitud), Xbox 360, PSP, Wii, DS, iPhone

siis visatakse sind uuesti bossivõitluse algusesse. Raudmehe mängu juures esineb ka hetki, mis tekitavad heameelt ja erinevad tavalise filmimängu tüüpvaletist.

Tihti peale on filmimängus juba esimese tunniga kõik nähtud ja mängitavuses ei toimu enam mingit arengut. "Iron Man 2" lubab aga kogutud punktide (vabandust, miskite väliandmete) eest relvastust, löögikombinatsioone ja turviseid paremaks ja säravamaks muuta (kuigi menüü, kus seda teha saab, on kohutav) ning see annab reaalselt mängitavuses tunda.

Ringi lennata on tore, kuid missioonialast väljalend lõpeb viimasesse salvestuspunkti tagasiviskamisega

Hea seegi. Raudmehe märul kannatab mängimist, kuid ei ole paeluv.

Seevastu köidab jutustatav lugu, millel on seoseid filmiga, kuid mis sellega ei kattu, Raudmehe fänni kindlasti. Mängud, mis tehakse valmis ASAP-filosoofiat järgides kiiresti ja ülejalga, ei saa olla head. Seega soovime "Iron Man 2" mängu üksnes neile, kellele filmist ilmselgelt väheks jäi, aga isegi siis ei saa me rahulolu garanteerida.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Keskmise kvaliteediga kiiresti valmis tehtud märulimäng, mida soovime es-majoones neile, kellele filmist veel küllalt ei saanud.

HINNE

▶ ARGIPÄEVAMÄNGUD

Täiesti tavaline Super Mario

"Super Mario Flash" on täiesti tavaline "Super Mario Worldi" kloon. Selles ei ole mitte midagi erilist. Kohe mitte üldse midagi. Valid, kas mängida Mario või Luigina, ning suundud otsima kuldmünste, seeni ja tähekesi ning sukelduma torudesse, kus vihased lihasõjajaimed pistavad aeg-ajalt pea välja.

Juhtimine on lihtne ja lõbu on laialt. Muide, siin lubatakse ka ise maailmu ehitada ehk teha saab mõeldamatult keerulisi või lihtsalt naljakaid maailmu, mida sõpradele näidata. See viimane annab mängule ka mitu nädalat pikema eluea sinu brauseris.

www.mariogame.info

Kullakaevajast Super Mario

Kuldmüntide peale on Mario alati hammast ihunud ja selles mängus saab ta neid korjata lihtsamini kui kunagi varem. Või vähemalt alguses saab. "Mario Miner" idee on korjata pendlina kõikuva haagiga võimalikult palju head-paremat (vältides pomme ja muud ebameeldivat), enne kui aeg otsa saab.

Alguses on kõik lihtne, kuid mida edasi, seda keerulisemaks ja aina paremat ajastust nõudvaks lubatud aja sees müntide kogumine muutub. Hoiatus! Mäng võib tekitada raskekujulist sõltuvust ja ebameeldivusi koolis või töökohas!

www.oyunlar1.com/online.php?flash=5251

Super Mario hullus!

Super Mario on kahtlemata üks mängumaailma suuremaid staare. Ametlikke mängu, kus siniste pükste ja punase mütsiga vunts seikleb, ei jõua vist keegi üles lugeda. Rääkimata veel hulgast mitteametlikest vebimängudest, millest me kohe paar paremat teieni toome.

Torumees Super Mario

"Super Mario Bros. In Pipe Panic" teevad torumeestest vennad tutvust Pac Mani kibeda eluga. Kujutage ise ette, teid visatakse kuskile torustikusüsteemi kuldmünste korjama, kuid samal ajal lastakse sinna torustikku lahti ka Mario maailmast tuttavad vihased taime-laadsed elukad, kes hakkavad teid taga ajama.

Eialgu tundub mäng raske, kuid mida sammuke edasi, seda lõbusamaks ja väljakutsuvamaks see muutub; samuti sõltuvust tekitavamaks.

www.mariogame.info/super_mario_pacman.html

Grand Theft Super Mario

"Super Mario Hardcore" teeb kindlasti teoks paljude Mario sõprade salaunistuse. Mis oleks, kui anda Mariolle kätte relv, näiteks pump-püss, millega rumalatele elukatele ja kilpkonnalaadsetele koht kätte näidata? Jah, tõesti, unustage ära pörkavad tulekerad või täpselt ajastatud hüpped, millega torumees peab elukaid lagipähe tabama.

Hoolimata omapärasest ja verisest ideest, tuleb tunnistada, et seesama idee on ka parim, mida mäng pakub.

www.briskgames.com/freegames/3868/super-mario-world-hardcore.html

OSTUJUHT

Sülearvutid

1 Acer Aspire AS5739G
[digi] nr 56 ★★★★★
Odav ja hea mängurisülearvuti, kuid arvesta, et läbi tuleb ajada Blu-ray'ta ja ekraan pole kõige kirkam.

2 Samsung N220
[digi] nr 61 ★★★★★
Väga hea miniarvuti. Windows 7 Starter Edition on aga sellel arvuti kesine ja aeglane operatsioonisüsteem.

3 Dell Studio 17
[digi] nr 61 ★★★★★
Võimas sülearvuti, mille jõudlusest jagub kodukasutajale päris mitmeks tulevaks aastaks ette.

Kompaktkaamerad

1 Samsung WB600
[digi] nr 62 ★★★★★
WB600 pakub kõiki fotograafiahuvilisele vajalikke võimalusi uskumatult hea hinna eest.

2 Canon Powershot A3100 IS
[digi] nr 62 ★★★★★
Pealtnäha mittemidagiütlev kaamera, mis ometigi on algaja jaoks sõbralik ja oskab ka ise ilusaid pilte teha.

3 Pentax I-10
[digi] nr 62 ★★★★★
Ülikasulik programmeeritav nupp ja vahva välimus teevad sellest veidi erilisema kompaktkaamera.

Peejelkaamerad

1 Pentax K-x + 18-55mm
[digi] nr 59 ★★★★★
K-x on tervikuna parem kui tema osade summa. Selles hinnaklassis on paremat võimatu leida.

2 Canon EOS 550D + 18-55 mm IS
[digi] nr 61 ★★★★★
Kaamera, mis lausa sulandub kätte ja mida on mugav kasutada.

3 Pentax K-7 + 18-55 mm WR + 50-200 mm WR
[digi] nr 47 ★★★★★
K-7 teeb palju asju õigesti, pakkudes väikse kere palju põnevaid võimalusi.

Mobiiltelefonid

1 iPhone 3GS
[digi] nr 53 ★★★★★
Ilma igasuguse kahtlusega maailma parim nutitelefoni koos tohutul suure allalaaditavate rakenduste hulgaga.

2 HTC Desire
[digi] nr 62 ★★★★★
Väga kiire ja tehniliselt tiptasemel Androidi-telefon, mille disain ja HTC kasutajaliides on esmaklassilised.

3 Sony Ericsson Elm
[digi] nr 62 ★★★★★
Kaamera ja WiFi-ga Sony Ericsoni ökotelefon, mis tekitab tunde, et muudad maailma paremaks.

Kuvarid

1 Samsung F2080
[digi] nr 56 ★★★★★
Üle keskmise hea pildiga, praktiline ja funktsionaalne kuvar. Kui laual ruumi vähe, osta F2080.

2 Fujitsu P26W-5 ECO
[digi] nr 56 ★★★★★
Hea ergonomiline kuvar, millel pole ka pildi pärast vaja häbene-da. Enam soovusäästlikumaks minna ei saa.

3 Philips 191EL
[digi] nr 61 ★★★★★
Kui iga sent arvel, toob Philips 191EL majja rõõmu ja rahulolu. Sobilik spetsiifiliste vajadusteta kasutajale.

Kõlarid ja kõrvaklapid

1 Sony MDR-EX300SL
[digi] nr 57 ★★★★★
Nii hea heli, kui ühtedelt kõrvasestelt klappidelt üldse võid oodata, ja kõik lisad on olemas.

2 Denon AH-C360
[digi] nr 57 ★★★★★
Tasakaalus heli ja stiilne minimalistlik disain, ainult kandekarp on väike.

3 Sennheiser CX 300-II
[digi] nr 57 ★★★★★
Sennheiser CX 300-II pakub huvitavat heli, kus bass on täpselt nii lahe, kui see olla saab.

ISIKLIK KOGEMUS

Minu jaoks on Dell uus IBM (ja ma pole ainus)

Ma olen eluaeg olnud Thinkpadi sülearvutite kasutaja ning olen aastate jooksul läbi pidanud kolm mudelit: ühe X-seeria ning kaks T-seeriat. Minu jaoks olid Thinkpadid alati kasutusmugavuse ja töökindluse võrdkujuks.

Kevadel oli aga selge, et mu hea Thinkpad T60 on oma aja ära elanud. Ekraan ligises, mitmetelt klahvidelt olid markeeritud maha kulunud, korpus pragunes veidi, aku ei pidanud enam üle tunni vastu ja nii edasi.

Esialgu oli raske

Tuli välja, et kuigi me [digi] hindame ja testimise sülearvuteid igal kuul, on endale arvuti valimine väga raske. Mõte liikus Macbooki poole, kuid 13tollisel on liiga kehv resolutsioon ning 15tolline oleks maksnud ligi 30 000 krooni, mida oli liiga palju. Järgmisena vaatasin vanast harjumusest Thinkpade, kuid mind huvitanud mudelid osutusid samuti liiga kalliks, alla 24 000 krooni ei oleks vähemalt 1440 x 900 resolutsiooniga LED-ekraaniga T-seeria arvutit saanud. Aga hea resolutsioon ja LED-ekraan olid kindlad nõudmised, Thinkpadi juures häiris mind just tuhmivõitu ekraan. Nüüd olen

Dell E6400 omanik ning seda arvutit julgen küll kõigile soovitada. Olgu veel mainitud, et ostsin selle E6400 tõesti ise oma raha eest ega saanud kingituse-na ei Dellilt ega kelleltki teiselt.

Arvuti parandab end ise

Viimaste kuude jooksul olen tähele pannud, et ärikohtumistel on Thinkpade hakanud asendada Dellid ja küllap on sellel mingi põhjus. Dell oli võrreldes Thinkpadiga üle 6000 krooni võrra soodsam, mulle sobiva konfiguratsiooniga, boonuseks veel sisseehitatud ID-kaardi lugeja ning klaviatuurist läbi kumav taustvalgustus.

Esimene kuu uue Delli-ga ei olnud siiski eriti meeldiv. 7200 rpm kõvaketas pani kor-puse vastikult vibreerima, nii et pärast paaritunnist kasutamist hakkasid endalgi randmed surisema ja valutama. Dell oli valmis garantiikoras kõvaketta mõne teise vastu vahetama, aga tehnik helistas tunni pärast tagasi ja ütles, et kõik 7200 rpm kettad paraku vibreerivad ja pakkus 5400 rpm ketast. See mulle ei sobinud ning ostsin ise Apaceri 64 GB SSD, mis osutus väga õigeks

sammuks. Arvuti on kiire, vaikne ega vibreeri enam.

Seejärel hakkas lokitama ekraaniümbrise alumine plastserv, kuid suve tulekuga on see müstilisel kombel ise ennast taas sirgeks tõmmanud. Ekraan on aga täpselt see, mida ma LED-ekraanist ootasin: ere, pärast kalibreerimist heade värvidega (algne seadistus on väga-väga sinine) ning võimaldab tõesti tööd teha kas või lauspäikeses käes, seegi on ära katsetatud.

Palju harjumist nõudis Delli Pointing Stick (Thinkpadiga harjununa mulle puuteplaadid ei meeldi), mis tundus tuim ja aeglane, kuid nüüd olen sellega ära harjunud. Thinkpadi oma oli siiski veidi parem. Eraldi tuleb kiita head klaviatuuri. Esiteks on see eesti asetusega, mis on selle klassi arvutite puhul haruldane. Teiseks on klahvid väga head: konkreetselt käiguga, suured ja natuke kummsed.

Selle kuu mobiilse interneti test tõestas, et LED-ekraaniga Delliga saab edukalt hakkama ka kevadises lauspäikeses.

Lauaarvutid

1 AMD Dragon
[digi] nr 53 ★★★★★
Tagasihoidlikuma rahakotiga mänguril-rauaentusiastil on vägagi põhjust rõõmustada.

2 Ordi Netbox XP
[digi] nr 53 ★★★★★
Parima hinna ja võimekuse suhtega kodumaine arvuti. Sobib ideaalselt koju teiseks arvutiks.

3 Fujitsu Celsius Ultra
[digi] nr 55 ★★★★★
Ülivõimekas ja kallis mänguriarvuti, mille disaini oleks võinud masina sisemise iluga vastavusse viia.

MP3-mängijad

1 iPod Nano 5G
[digi] nr 54 ★★★★★
Nanol on kaamera, raadio ja sammulugeja, aga mõõtmed ja kaal on jäänud samaks, hind vähenenud.

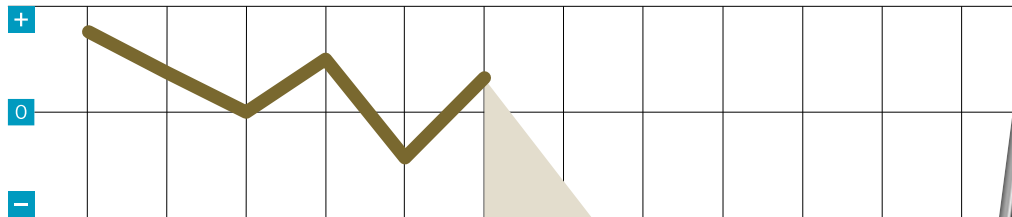

2 iPod Nano 4G
[digi] nr 43 ★★★★★
Vähe sellest, et tegemist on ülihea mängijaga, on see ka seni kõige loodussõbralikum iPod.

3 iPod Shuffle
[digi] nr 49 ★★★★★
Spordisõbra parim kaaslane. Mii-nuseks hind ja standardsete kõrvaklappide välistamine.

PÄEVIK

Ta on ju endiselt hea

Apple'i tagumine jätkub. Esiteks tobe tüli Adobega Flashi asjus, seejärel veel madistamist suure ja kurja korporatsiooni imidži teemadel – Apple'il ei ole hea kuu olnud. Aga alustame algusest.

13. mai

Esinen Pärnu turunduskonverentsil, kuid maailmas käib samal ajal suur sõnasõda Apple'i ja Adobe vahel. Adobe nutab, et Apple on kuri jõupositsioonil firma ning kiusab neid, mitte lubades Flashi oma mobiilplatvormile. Apple pörub vastu, et Adobe Flash on nõme ja vanad IT-ajakirjanikud meenutavad, et Adobe ise oli omal ajal nõme ega teinud Steve Jobsi üleskutsesest Macile oma tooteid arendada väljagi. Steve lihtsalt teeb nüüd tagasi, arvavad asjatundjad. Mina aga kirjutan Twitteris: "Apple'ist on samm-sammult saamas nr 1 evil company MSi asemel, nende endi ja veidi ka teiste abiga."

20. mai

Loen Newsweeki blogist nende ajakirjaniku Daniel Lyonsi pikka postitust sellest, miks ta iPhone'ist loobub ning HTC ja Androidi peale kolib. Loen ja mõtlen, et mingi jää on vist murdunud, Apple ei ole enam tõesti see lahe alternatiivkultuuri esindav korporatsioon, kes ta kunagi oli. Apple kui firma ei meeldi enam inimestele, kaasa arvatud tema enda klientidele. On see ajutine Apple'i-väsimus või mi-

Mine siit, siit, siit ja sinna: iPhone edukalt GPSi asendamas.

Milleks mul peaks üldse olema käsi-GPS? iPhone suunas mind ilusti igas soos ja metsas kohale

dagi põhjalikumalt, näitab aeg. Ah jaa, hommikupoole salvestame ETV saate "Ringvaade" jaoks Kadrioru pargis üle tunni aja lõiku Eestis valmistatud iPhone'i rakendustest. Tundub, et mingi osa inimesi hakkab alles praegu aru saama, et iPhone'i saab ise tarkvara juurde laadida ja et sellest võib kasugi olla. Määrame Hannes Hermakülaga Eesti eFloora programmiga põõsa liiki, kuid kukume haledalt läbi. Küll aga on kultuuri.net, Takso ja

WindMate EE rakendused täiesti kasutatavad.

21. mai

Mängin Geodashingut, et [digi] mobiilinterneti iseadmete testi kirjutada ja Arvutimaailmale reportaazi. Külastan kümnet arvuti poolt täiesti juhuslikult valitud geograafilist punkti Eesti pinnal ja teen seda iPhone'iga. Kuulge, see asi Apple'i imidžiga ja Androidi pealetungiga ei ole üldse nii tähtis, iPhone ju endiselt töötab ja on endiselt hetkel maailma kõige parem mobiilplatvorm. Tarkvara MotionX-GPS võimaldab üsna importida veebist Geodashingu punktid ning navigeerin telefoni ja selle abil ilma probleemideta nõutud punktidesse kohale. Milleks mul peaks olema käsi-GPS? Unustage ära. Telefoni laadija on siiski igaks juhuks kogu aeg kaasas.

KUU IPHONE'I-NIPP

Opera nüüd ka iPhone'is

Opera brauseri saab nüüd tasuta tömmata ka iPhone'i. Opera Minil on üks eelis: ta lasseb kõik laaditavad veebiküljed läbi Opera serveri, kus roogitakse palju ebavajalikku ballasti välja ja tehakse pildid mobiilikraani jaoks väiksemaks. Tulemuseks on kordades väiksem andmemah. Välismaa roaming-hindade juures on Operaga küll kordi odavam.

KUU APP

Pocket Legends

See on "World of Warcraft" iPhone'is! Lõpuks ometi on keegi teinud telefoni jaoks korraliku MMORPG. WoW'i sügavusest jääb muidugi puudu, kuid palju on olemas ka: loo endale tegelane (võitleja, vibumees või maag), jookse mööda losse ja metsi kambaga ringi, tapa koletisi, kogu punkte, uuenda varustust ja nii edasi. Tekitab sõltuvust ja lahutab meelt. Level 72, siit ma tulen!

UUS number müügil!

Juuni Nipiraamatus

- Anu Saagim viib teid oma hommikusöögilauda!
- Downi sündroomiga Anni õpetab teisi õigesti elama
- Ehita ilus püramiidpeenar ja veel ilusamad aialaternad
- Parimad piknikukleidid!

Hind 29.90

(tellides veel soodsam -
otsekorraldusega kõigest 24.90 kr kuus)

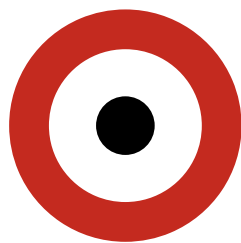
TELLIMISEKS:

- mine kodulehele www.telli.ee
- saada e-kiri aadressil levi@presshouse.ee
- helista 660 9797

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

KLICK

SINU DIGIPOOD

Võimas sisu ja terve päeva kestev aku stiilses korpuses!

Windows® 7 Home Premium
Parim meelelahutuse nautimiseks

SÜLEARVUTI

Asus UL80VT

Intel® Core™2 Duo protsessor SU7300

512MB nVidia GeForce G210M
+Intel HD graafika

kaal ainult 2kg

- Asus Turbo Mode - annab jõudlust juurde kuni 33%
- 500GB kõvaketas • kiire 4GB DDR3 mälu • DVD kirjutaja
- 14" HD LED taustvalgustusega laiekraan 1366x768
- kuni 300Mbps b/g/n Wifi
- HDMI • 3xUSB • VGA
- 8 elemendiga Li-ion aku, aku kestus kuni 12 tundi
- Trend Micro Internet Security 2009

11990.-

järeilmaks **377.-** kuus
sissemakse 0%, periood 48 kuud

tavahind 14990.-

Kampaania kestab 01.06. - 30.06.2010 või kuni kaupa jätkub.

Uus e-pood avatud - www.klick.ee

KLICK'i internetipoest ostmine on nüüd veelgi kiirem ja lihtsam.

Tallinn: Kristiine Kaubanduskeskus (Endla 45), tel. 6668116, E-P 10-21; Rocca Al Mare kaubanduskeskus (Paldiski mnt 102), tel. 6668155, E-P 10-21; Ülemiste Kaubanduskeskus (Suur-Sõjamäe 4), tel. 6668159, E-P 10-21; Järve Kaubanduskeskus (Pärnu mnt 234/238), tel. 6668154, E-P 10-21; Lasnamäe Centrum (Mustakivi tee 13), tel. 6668128, E-P 10-21; Mustika Kaubanduskeskus (Tammisaare tee 116) 6668151, E-R 10-20, L-P 10-18; Sikupilli Kaubanduskeskus (Tartu mnt 87), tel. 6668156, E-P 10-21; Tartu: Lõunakeskus (Ringtee 75), tel. 6668153, E-P 10-21; Kaubanduskeskus Eeden (Kalda 1c), tel. 6668164, E-P 10-21; Pärnu: Kaubamajakas (Papiniidu 8/10), tel. 6668152, E-P 10-20; Viljandi: Viljandi Centrum (Tallinna mnt. 24), tel. 6668166, E-R 9-19, L 9-17, P 9-15; Jõhvi: Kaubanduskeskus Tsentraal (Kesk-väljak 4), tel. 6668168, E-R 10-19, L 10-16; Rakvere: Põhjakeskus, tel. 6668177, E-P 10-20; Valga: Valga Maxima (Jaama 2b), tel. 6668121, E-R 10-19, L 10-16; Paide: Ringtee 2, tel. 6668124, E-L 10-19, P suletud; Kuressaare: Auriga Keskus (Tallinna tn. 88), tel. 6668117, E-P 10-20